

Finans- og tolldepartementet
Kap 1, 20-51, 1600-1670, 3020-3051,
4600-4620, 5331-5342, 5350-5360, 5601,
5605-5606 og 5690-5692

St prp nr 1

(1998-99)

FOR BUDSJETTERMINEN 1999

Finans- og tolldepartementet

*Tilråding fra Finans- og tolldepartementet av 25. september 1998,
godkjent i statsråd samme dag.*

INNHold

		Side
	Oversikt over Finans- og tolldepartementets budsjettforslag.....	7
1	Innledning til budsjettforslaget fra Finansdepartementet	7
2	Prioriterte oppgaver i 1999	10
3	Garanti- og tilsagnsordninger under Finansdepartementet	14
4	Forskning og utredning	18
5	Miljø- og ressurspørsmål.....	19
6	Andre forslag	20
	II Nærmere om budsjettforslaget for 1999	22
	Utgifter	
	Programområde 00 Konstitusjonelle institusjoner	26
kap	<i>Kategori 00.10 Det kongelige hus</i>	<i>26</i>
1	Det kongelige hus	26
	<i>Kategori 00.30 Regjering</i>	<i>26</i>
20	Statsministerens kontor.....	27
21	Statsrådet	27
	<i>Kategori 00.40 Stortinget og underliggende institusjoner.....</i>	<i>28</i>
41	Stortinget.....	29
42	Forsvarets ombudsmannsnemd.....	31
43	Stortingets ombudsmann for forvaltningen	32
44	Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste.....	33
51	Riksrevisjonen	33
	Programområde 23 Finansadministrasjon	36
	<i>Kategori 23.10 Finansadministrasjon.....</i>	<i>36</i>
1600	Finans- og tolldepartementet	36
1602	Kredittilsynet	40
	<i>Kategori 23.20 Skatte- og avgiftsadministrasjon.....</i>	<i>45</i>
1610	Toll- og avgiftsdirektoratet – toll- og avgiftsetaten	49
1615	Skattefogdene.....	58
1616	Andre utgifter til skatte- og avgiftsinnkreving.....	58
1618	Skattedirektoratet – skatteetaten.....	59
	<i>Kategori 23.30 Offisiell statistikk.....</i>	<i>70</i>
1620	Statistisk sentralbyrå	70
	<i>Kategori 23.40 Andre formål.....</i>	<i>76</i>
1630	Tiltak for å styrke den statlige økonomiforvaltning.....	76
1632	Refusjon av merverdiavgift til kommuner og fylkeskommuner	76
1637	EU-opplysning	77
1641	Garanti for miljølåneordning i Den nordiske investeringsbank.....	77

	Programområde 24 Statlig gjeld og fordringer, renter og avdrag, m v	78
	<i>Kategori 24.10 Statsgjeld, renter og avdrag m v</i>	79
1650	Statsgjeld, renter m m	79
1651	Statsgjeld, avdrag og innløsning	81
1652	Statens grunnkjøpsobligasjoner, avdrag og innløsning	82
1660	Utenlandsk statsgjeld, renter m m	82
1661	Utenlandsk statsgjeld, avdrag	83
	<i>Kategori 24.20 Statlige fordringer, renter og avdrag, m v</i>	84
1670	Avsetninger til Den nordiske investeringsbank	84
	Inntekter	
3020	Statsministerens kontor	27
3021	Statsrådet	28
3041	Stortinget	30
3043	Stortingets ombudsmann for forvaltningen	32
3051	Riksrevisjonen	35
4600	Finans- og tolldepartementet	40
4602	Kredittilsynet	44
4610	Toll- og avgiftsdirektoratet – toll- og avgiftsetaten	57
4615	Skattefogdene	58
4618	Skattedirektoratet – skatteetaten	69
4620	Statistisk sentralbyrå	75
5331	Statens grunnkjøpslån	85
5340	Lån til statsbankene	85
5341	Avdrag på utestående fordringer	85
5342	Tilbakeføring av midler fra Statens Fiskarbank	86
5350	Tilbakeføring av midler fra Statens Banksikringsfond	87
5351	Overføring fra Norges Bank	87
5360	Det norske Pengeatteri	88
5601	Renter fra statsbankene	88
5605	Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer	89
5606	Renter fra Norges Kommunalbank av grunnkjøpslån	90
5691	Avkastning på bevilget kapital i Statens Bankinvesteringsfond	91
5692	Utbytte av statens kapital i Den nordiske investeringsbank	91
	Tilråding	92
	Forslag til vedtak	93

I

**OVERSIKT OVER FINANS- OG
TOLLDEPARTEMENTETS BUDSJETTFORSLAG****1. INNLEDNING TIL BUDSJETTFORSLAGET FRA FINANSDEPARTEMENTET****1.1 Virkeområde**

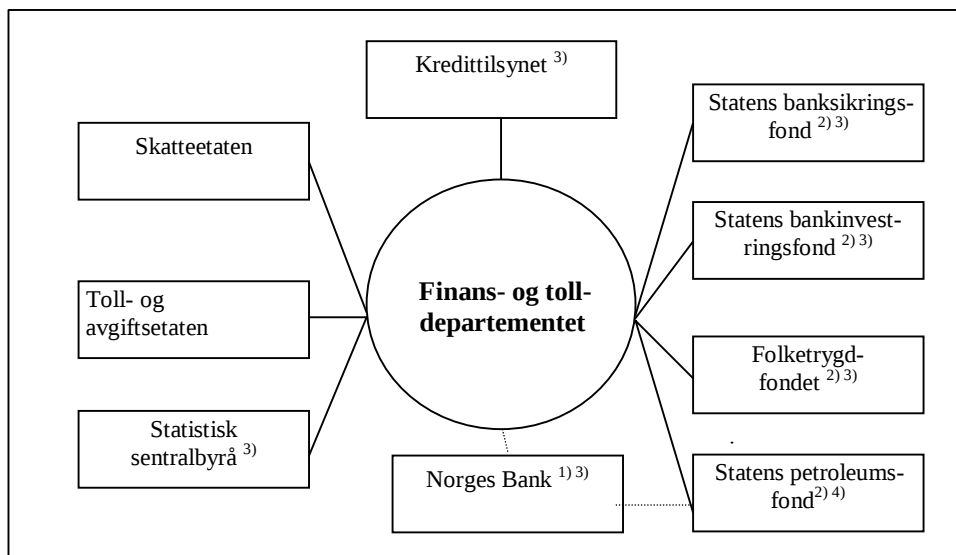
I denne proposisjonen fremmes forslag om utgifter og inntekter under programområde 00 Konstitusjonelle institusjoner, programområde 23 Finansadministrasjon, herunder skatte- og avgiftsadministrasjon, og programområde 24 Statlig gjeld og fordringer, renter og avdrag, m v. Ansvar for bevilgningene, herunder regnskapsavleggelse, under programkategori 00.30 Regjering og 00.40 Stortinget og underliggende institusjoner tilligger h h v Statsministerens kontor og Stortingets egne institusjoner. Av praktiske hensyn føres disse programkategorierne opp i Finansdepartementets proposisjon, og beløp knyttet til disse områdene tas med i oversikter over bevilgninger på Finansdepartementets område.

1.2 Hovedoppgaver og organisering

Finansdepartementet med underliggende etater har bl a et ansvar for å:

- sikre finansieringen av offentlig virksomhet gjennom skatter og avgifter
- koordinere arbeidet med statsbudsjettet
- bidra til et egnet beslutningsgrunnlag for den økonomiske politikken og budsjettarbeidet samt et offisielt statistikk- og datagrunnlag til bruk i offentlig planlegging og privat virksomhet
- bidra til et velfungerende finansmarked

Institusjoner på Finansdepartementets område

1) Ansvarsforholdet mellom Norges Bank og statsmyndighetene bl a i budsjett og administrative saker, er regulert ved lov om Norges Bank og pengevesenet av 24. mai 1985.

2) De administrative utgiftene dekkes av fondets inntekter.

3) Virksomhet med eget styre.

4) Statens petroleumsfond administreres av Norges Bank etter nærmere retningslinjer fra Finansdepartementet.

1.3 Utviklingen i norsk økonomi

Norge er inne i det sjette året på rad med sterk økonomisk vekst. Det har gradvis bygget seg opp ubalanser i norsk økonomi med bl a økende mangel på arbeidskraft. Lønnsveksten har i år har økt sterkt og ligger vesentlig høyere enn hos våre handelspartnere. Dersom denne utviklingen fortsetter, vil det føre til et økonomisk tilbakeslag og økt arbeidsledighet. Dempet press i norsk økonomi er en nødvendig forutsetning for at lønns- og kostnadsveksten igjen skal komme ned på samme nivå som hos våre handelspartnere. Et stramt finanspolitisk opplegg for 1999 er det viktigste virkemiddelet for å dempe presset og gjenopprette balansen i norsk økonomi.

I tillegg må finanspolitikken underlegges krav til langsiktighet, der det særlig tas høyde for at fremtidig oljepris er usikker. Den økonomiske politikken må baseres på at petroleumsinntektene etter hvert vil gå ned, samtidig som det økende antallet eldre i befolkningen vil føre til kraftige økninger i pensjonsutgiftene og et økende behov for pleie- og omsorgstjenester. For å sikre staten økonomisk handlefrihet er det nødvendig at statens finanser styrkes ved avsetning av midler i Statens petroleumsfond.

1.4 Hovedtrekk i budsjettforslaget**SAMLEDE UTGIFTER**

(i 1000 kr)

Område	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999
00	Konstitusjonelle institusjoner	800 950	840 676	865 069
23	Finansadministrasjon	4 387 545	4 839 050	5 365 400
24	Statlig gjeld og fordringer, renter og avdrag m v	44 915 915	36 542 000	59 666 600
	Sum utgifter under Finans- og tolldepartementet	50 104 410	42 221 726	65 897 069

1.4.1 Generelt

Utgifter før rente- og lånetransaksjoner (programområde 00 og 23) er budsjettert til 6 230 mill kroner i 1999, som er en økning på ca 9,7 pst i forhold til vedtatt budsjett 1998. Av økningen på 550,1 mill kroner utgjør kompensasjon for merverdiavgift til kommuner og fylkeskommuner 283 mill kroner. Departementets renter og avdrag på statsgjeld er budsjettert til 59 667 mill kroner (programområde 24). Dette er en økning på 23 125 mill kroner i forhold til vedtatt budsjett 1998. Økningen skyldes hovedsakelig større avdrag på innenlandsk statsgjeld.

1.4.2 Programområde 00 Konstitusjonelle institusjoner

Programområde 00 Konstitusjonelle institusjoner omfatter Det kongelige hus (apanasje), regjeringen samt Stortinget med underliggende institusjoner. Forslag til bevilgninger for 1999 under programområde 00 Konstitusjonelle institusjoner over Finansdepartementets budsjett utgjør 865 mill kroner. Bevilgningsforslaget for 1999 innebærer en økning med 24,4 mill kroner i forhold til vedtatt budsjett 1998, som tilsvarer 2,9 pst. Forslaget under programkategori 00.40 er i samsvar med forslag oversendt fra Stortingets administrasjon.

1.4.3 Programområde 23 Finansadministrasjon

Samlet forslag til bevilgninger for 1999 under programområde 23 Finansadministrasjon utgjør 5 365,4 mill kroner. Dette er en økning på 526,35 mill kroner eller 11 pst i forhold til vedtatt budsjett 1998. Økningen er i hovedsak relatert til økt kompensasjon for merverdiavgift til kommuner og fylkeskommuner, jf lov av 17. februar 1995 og forskrifter fastsatt av Finansdepartementet 19. april 1995 og 4. oktober 1995, prisjustering og virkningene av lønnsoppgjøret i 1998.

For øvrig innebærer forslaget for 1999 i hovedtrekk en videreføring av departementets og underliggende virksomheters aktivitetsnivå i forhold til 1998.

Utgiftene fordeler seg slik:

(i 1000 kr)					
Kat	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999	Pst endr 98/99
23.10	Finansadministrasjon	257 569	261 850	278 350	6,3
23.20	Skatte- og avgiftsadministrasjon	3 397 449	3 510 700	3 736 050	6,4
23.30	Offisiell statistikk	361 660	365 100	389 000	6,5
23.40	Andre formål	370 867	701 400	962 000	37,2
	Sum programområde 23	4 387 545	4 839 050	5 365 400	10,9

1.4.3.1 Programkategori 23.10 Finansadministrasjon

Programkategori 23.10 omfatter driftsbudsjettene for Finansdepartementet og Kredittilsynet. For 1999 foreslås bevilget til sammen 278,4 mill kroner. Dette er en økning på 16,5 mill kroner, dvs 6,3 pst, i forhold til vedtatt budsjett 1998.

1.4.3.2 Programkategori 23.20 Skatte- og avgiftsadministrasjon

Programkategori 23.20 omfatter driftsutgifter til skatteetaten og toll- og avgiftsetaten. For 1999 foreslås bevilget 3 736,1 mill kroner. Dette er en økning på 225,35 mill kroner eller 6,4 pst i forhold til vedtatt budsjett 1998. Økningen skyldes prisjusteringer og virkninger av lønnsoppgjøret i 1998, videreføring av store IT- prosjekter samt utskiftning og oppgradering av IT-infrastrukturen i de to etatene.

1.4.3.3 Programkategori 23.30 Offisiell statistikk

For 1999 foreslås bevilget 389 mill kroner under kap 1620 Statistisk sentralbyrå. Dette er en økning på ca 23,9 mill kroner, dvs 6,5 pst i forhold til vedtatt budsjett 1998. Forslaget innebærer i hovedtrekk en videreføring av aktivitetsnivået i forhold til 1998. Det er avsatt midler til å videreføre arbeidet med Folke- og bolig telling år 2000 og Jordbrukstelling i 1999.

1.4.3.4 Programkategori 23.40 Andre formål

Programkategori 23.40 omfatter i 1999 kompensasjon for merverdiavgift til kommuner og fylkeskommuner for kjøp av visse tjenester fra registrerte næringsdrivende (kap 1632) og tilskudd til EU-opplysning (kap 1637).

For 1999 foreslås bevilget 962 mill kroner under programkategori 23.40 Andre formål. Økningen skyldes i sin helhet økt kompensasjon for merverdiavgift til kommuner og fylkeskommuner.

1.4.4 Programområde 24 Statlig gjeld og fordringer, renter og avdrag m v

Programområdet omfatter utgifter til renter og avdrag på den innenlandske og utenlandske statsgjeld, renter og avdrag på statskassens fordringer samt avsetning til Den nordiske investeringsbank. Avdrag på innenlandsk statsgjeld foreslås til 41,5 mrd kroner i 1999. Finansdepartementets fullmakt til å ta opp innenlandsk og utenlandsk statslån fastsettes av Stortinget på grunnlag av den årlige stortingsproposisjonen om lånefullmakter.

UTGIFTER FORDELT PÅ POSTGRUPPER

(i 1 000 kr)				
Post- gruppe	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999
1-23	Driftsutgifter	4 706 233	4 753 801	5 024 279
30-49	Nybygg, anlegg m v	86 224	228 785	240 890
50-59	Overføringer til andre statsregnskaper	0	5 000	7 000
60-69	Overføringer til kommuner	368 867	677 000	960 000
70-89	Overføringer til private	18 442 726	17 000 140	18 130 400
90-99	Utlån, avdrag m v	26 500 360	19 557 000	41 534 500
	Sum under Finans- og tolldepartementet	50 104 410	42 221 726	65 897 069

Utgiftene under programområde 00 Konstitusjonelle institusjoner og programområde 23 Finansadministrasjon er i hovedsak administrasjonsutgifter, hvorav driftsutgiftene utgjør ca 90,5 pst under programområde 00 og ca 77 pst under programområde 23. Renteutgiftene føres over postgruppe 70-89, mens avdragene føres over postgruppe 90-99.

INNTEKTER

(i 1 000 kr)

Område	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999
00	Konstitusjonelle institusjoner	10 182	7 052	5 609
23	Finansadministrasjon	465 552	271 350	299 100
24	Statlig gjeld og fordringer, renter og avdrag m v	62 204 437	15 056 641	15 390 753
Sum inntekter under Finans- og tolldepartementet		62 680 171	15 335 043	15 695 462

Samlede inntekter, eksklusive skatter og avgifter, utgjør 15 695 mill kroner hvorav 5 730 mill kroner er renteinntekter. For omtale av statens renteinntekter av statskassens foliokonto og andre fordringer i 1999, vises det til kapittelomtalen under kap 5605. Skatter og avgifter omtales i egen proposisjon.

2. Prioriterte oppgaver i 1999

Nytt økonomireglement for staten

Nytt økonomiregelverk for staten trådte i kraft 10. januar 1997. I Gul bok for 1999 er det redegjort for statsforvaltningens tilpasning til det nye regelverket, jf kap 7. Tilpasning for departementets interne økonomiforvaltning er i store trekk gjennomført innen 1. juli 1998, som er generell frist for gjennomføringen. Også underliggende virksomheter forventes i hovedsak å ha tilpasset sine instruksjer, rutiner og økonomisystemer i løpet av inneværende år. Det er gitt utvidet tilpasningsperiode for arbeid med store inn- og utbetalingsordninger som skatte- og merverdiavgiftsforvaltningen, samt arveavgiftsforvaltningen. Arbeidet her gjennomføres som egne prosjekter og har en tidsramme som strekker seg over flere år, jf omtale av prosjektene ellers i proposisjonen.

Som omtalt i Gul bok har en stor andel av virksomhetene valgt å benytte tilbud fra en statlig regnskapssentral. Skattefogdkontorene tilbyr økonomiforvaltningstjenester for et stort antall statlige virksomheter. Utvikling av tilbud som er i samsvar med økonomiregelverkets krav er mer krevende enn tidligere antatt. Det vises her til St prp nr 65 (1997-98) Omprioriteringer og tilleggsbevilgninger på statsbudsjettet for 1998 hvor det er gitt en oversikt over arbeidet i Økonomitjenesteprojektet. Det arbeides nå i samsvar med St meld nr 65 (1997-98) etter en plan hvor alle dagens kunder skal være oppkoblet mot skattefogdkontorenes økonomisystem innen utgangen av 1999. Det vises for øvrig til omtale av Økonomitjenesteprojektet under kap 1618 Skattedirektoratet – skatteetaten.

Tiltak mot økonomisk kriminalitet

Økonomisk kriminalitet fører til en urettmessig og uønsket omfordeling av samfunnets ressurser. Skatte- og avgiftsunndragelser som bidrar til å svekke det finansielle grunnlaget for velferdsstaten gir mindre rom for å finansiere prioriterte fellesoppgaver. Finansdepartementets arbeid for å forebygge og avdekke økonomisk kriminalitet på skatte- og avgiftsområdet, samt tilsynet med finansnæringene har høy prioritet. Det er under etablering et tverrdepartementalt embetsmannsutvalg som skal koordinere innsatsen mot økonomisk kriminalitet. Gruppen vil være sammensatt av representanter fra fem faste departementer, med mulighet for utvidet deltagelse i konkrete saker. Embetsmannsutvalget vil være et forum hvor helheten i innsatsen mot økonomisk kriminalitet ivaretas, samtidig som ansvaret for å fore slå, iverksette, følge opp og evaluere tiltak mot økonomisk kriminalitet fortsatt skal ligge i det enkelte ansvarlige fagdepartement.

Finansdepartementets arbeid skjer dels som en integrert del av et mer generelt arbeid innenfor de enkelte politikkområdene, og dels som prosjektorienterte tiltak. Dette gjelder bl a endringer av lover og retningslinjer, bedring av kontroll- og samarbeidsrutiner, samt informasjon og veiledning.

Samarbeidet som ble etablert gjennom aksjonen mot svart arbeid videreføres. Skattedirektoratet etablerte i slutten av 1997 et «Samarbeidsforum mot svart økonomi» sammen med NHO, LO og Kommunenes Sentralforbund. Fylkesskattekontorene har fått ansvar for å videreføre fylkesnettverket med disse organisasjonene og andre organisasjoner og etater som er aktuelle på lokalt plan. Et hovedsatsingsområde for 1998 og 1999 er restaurantnæringen. Ny serveringslov og revidert alkohollov (som begge trådte i kraft 1. januar 1998) har åpnet for muligheten til å oppnå en betydelig heving av lovlydighetsnivået i denne bransjen. Videre samarbeides det generelt om informasjon og kontroll med bransjevis oppfølging, oppfølging av arbeid med sikring av innkjøp mot useriøse aktører, arbeid rettet mot skoleungdom, holdningsskapende arbeid med synliggjøring av felles samfunnsinteresser i skatte- og avgiftsspørsmål m m. Tiltakene har som mål å redusere omfanget av svart økonomi i sektorene som er dominert av små og mellomstore bedrifter, og i befolkningen generelt.

Hvitvasking av utbytte fra lovbrudd har i de senere årene vært et prioritert område i kampen mot økonomisk kriminalitet. ØKOKRIM leder en samarbeidsgruppe for tiltak mot hvitvasking av penger hvor bl a Finansdepartementet sammen med Skattedirektoratet og Toll- og avgiftsdirektoratet deltar på halvårige oppfølgingsmøter. Formålet med møtene er å redegjøre for status, strategi og samarbeidsformer med tanke på de enkelte institusjoners arbeid med å bekjempe økonomisk kriminalitet. I denne sammenheng vises det til at Skattedirektoratet i 1998 har fått i oppdrag å utrede nærmere skatteetatens innsats mot hvitvasking og annen straffbar bistand til alvorlig kriminalitet i tiden fremover.

Skatte- og avgiftsforvaltningens utviklingsarbeid på IT- området

Virksomheten i Finansdepartementets underliggende etater preges i stor grad av innhenting, behandling, kontroll, oppbevaring og formidling av informasjon. Disse virksomhetene utfører en stor del av statens innhenting av oppgaver fra personer og næringsliv. Regjeringen foreslår fortsatt å satse på utvikling av nye IT-systemer og IT-baserte arbeidsformer i skatteetaten og i toll- og avgiftsetaten. Investeringene har som mål at samfunnets samlede kostnader til å utskrive, inndrive og innfordre skatter, avgifter og toll reduseres. Blant prosjektene som det arbeides med nevnes: system for forhåndsfylt selvangivelse (PSA), nytt forvaltningssystem for merverdiavgift (MVA3), nytt forvaltningssystem for skatteoppkreving (SKARP), system for likning av næringsdrivende (SLN), samt et større program i Toll- og avgiftsetaten for effektivisering av bl a arbeidet med innenlandske særavgifter (TVIST 2000). Det er risiko m h t kvalitet, kostnader og fremdrift i prosjektene. I 1999 vil dessuten arbeidet med år 2000-problemet ha høyeste prioritet (jf egen omtale nedenfor).

Tiltak for å styrke arbeidsgiverkontrollen

Skatteoppkreveren (kommunekasserer/kemner) skal føre kontroll med at arbeidsgiverne i kommunen oppfyller sine plikter til å foreta oppgjør for skatt og arbeidsgiveravgift og å gjennomføre forskottstrekk og påleggstrekk m v. Kontrollen skjer dels gjennom kontorkontroll, hvor innsendte oppgaver fra arbeidsgiverne kontrolleres, og dels gjennom stedlig kontroll hos arbeidsgiver (ettersyn). Skatteoppkrever skal også veilede og informere arbeidsgiverne om lover og regler på området.

Behovet for å styrke arbeidsgiverkontrollen er bl a dokumentert gjennom undersøkelser foretatt av Riksrevisjonen, se bl a Dokument 3:2 (1996-97), jf Innst S nr 86 (1996-97). Finansdepartementet ser det som spesielt viktig å styrke ettersynsvirksomheten.

Nøkkeltall basert på årlig rapportering fra skatteoppkreverne viser at det totalt var en nedgang i ettersynsaktiviteten fra 1995 til 1996. Tallene for 1997 viser imidlertid en positiv utvikling, spesielt fordi antall kontrollerte lønns- og trekkoppgaver har økt betydelig. Antallet ettersyn fra 1995 (7613) til 1997 (7639) viser likevel kun en mindre økning, selv om kontrollressursene samlet sett har økt. Finansdepartementet har iverksatt flere tiltak for å bedre kvaliteten og omfanget av kontrollen, bl a ved revisjon og gjennomgang av regelverk på området.

Skattedirektoratet vil i samarbeid med skatteoppkreverne fastsette mål for kontrollarbeidet. Dette vil skje ved innføringen av et mål- og resultatstyringssystem for skatteoppkrevernes innkreivingsvirksomhet, herunder arbeidsgiverkontrollen. Rapportering og oppfølging av arbeidsgiverkontrollen for 1999 skal etter planen følge det nye systemet. Finansdepartementet forventer også at statens faglige styring og oppfølging av skatteoppkreverne styrkes ved at skattefogdkontorene nå er et regionalt ledd i den faglige linjen mellom Skattedirektoratet og skatteoppkreverne. Omorganiseringen fant sted 1. juli 1997, jf St prp nr 41 (1995-96) og Innst S nr 166 (1995-96) samt St prp nr 1 (1996-97). Skattefogdkontorene vil i tråd

med den nye organiseringen få en sentral rolle ved oppfølging og kontroll i det nye mål- og resultatstyringssystemet. Skattedirektoratet har også hatt styrking av arbeidsgiverkontrollen som tema på møter avholdt på kurs m v for skattefogdene og skatteoppkreverne.

Skattedirektoratet opplyser i årsrapporten «Arbeidsgiverkontrollen 1997» at 67 kommuner har rapportert at det i 1997 ikke ble avholdt stedlig ettersyn. Flere andre kommuner har lav ettersynsfrekvens. Skattedirektoratet har gjennom skattefogdkontorene bedt om at kommuner uten ettersyn eller med lav ettersynsfrekvens legger frem en handlingsplan for ettersynsaktiviteten for 1998. Finansdepartementet forventer at kommunene følger opp Skattedirektoratets og skattefogdkontorenes pålegg. Ettersynsfrekvensen vil for øvrig å være et sentralt element i styringsdialogen mellom skatteetaten og skatteoppkreverne.

Mange kommuner er små og har begrensede muligheter for å knytte til seg faglig kvalifisert personell til å ivareta kontrolloppgavene. Skattedirektoratet har derfor oppfordret til interkommunalt samarbeid for å bygge opp et fagmiljø på området og for å unngå at ettersynsvirksomheten blir skadelidende ved utskiftning av personell på skatteoppkreverkontorene. Skattedirektoratet og skattefogdkontorene vil fortsatt motivere til, og bistå med å opprette interkommunale samarbeidsordninger. Ved utgangen av 1997 var 108 kommuner tilknyttet slike ordninger. Det forventes at antallet kommuner tilknyttet en slik samarbeidsordning vil øke.

Høy kvalitet og tilstrekkelig omfang av arbeidsgiverkontrollen bidrar til å sikre korrekt skatteinngang til kommunene og er derfor i kommunenes egen interesse. Finansdepartementet vil påpeke at det er et kommunalt ansvar å stille tilstrekkelige ressurser til rådighet til å gjennomføre lovpålagte oppgaver.

År 2000-problemet

Utbedring og beredskap i Finansdepartementet, underliggende etater og bank- og finanssektoren

IT-systemer er av avgjørende betydning for oppgaveløsningen i Finansdepartementet og underliggende virksomheter. Det samme gjelder for alle virksomheter i bank- og finanssektoren. Avhengigheten er særlig knyttet til følgende områder:

- eget IT- og kommunikasjonsutstyr
- egne IT-anvendelser og fagsystemer
- IT-systemer og anvendelser i andre virksomheter det samhandles med
- andre bygningsinterne systemer med integrerte IT-løsninger
- andre infrastrukturleveranser (strøm, vann, tele o l)

IT-systemer og integrerte IT-systemer inngår på alle disse områdene og må undersøkes og eventuelt utbedres for å unngå problemer ved overgangen fra 1999 til 2000 eller ved tilsvarende dataproblemer. På omfang og kompleksitet vil en ikke kunne regne med at alle systemer vil kunne bli utbedret. Det er foretatt risikovurderinger for å prioritere utbedringstiltak, og flere risiko- og sårbarhetsanalyser vil bli foretatt som grunnlag for de beredskapsplaner som skal utarbeides våren 1999.

Finansdepartementet prioriterer to hovedområder:

- virksomheten i Finansdepartementet og underliggende etater
- tilsyn og tiltak overfor norsk bank- og finansvirksomhet

Bank- og finansnæringen har i lang tid arbeidet med tiltak for å sikre fungerende bank- og finansinstitusjoner og elektroniske betalingssystemer. Offentlige tiltak blir i første rekke ivaretatt igjennom Kredittilsynet og Norges Bank.

Interne systemer i virksomhetene

Det har vært arbeidet med kartlegging og tiltak gjennom flere år. Det er i senere tid avdekket områder som krever økt oppmerksomhet. Fremdriften er tilfredsstillende i de fleste etatene for de interne IT-systemene. Kartlegging er for de fleste virksomheter avsluttet, men det gjenstår omfattende arbeid med å analysere, konvertere og teste systemer. Det er spesielt stor usikkerhet knyttet til at:

- Skatteetaten er avhengig av at IT-systemer hos arbeidsgivere og kommuner fungerer.
- Stormaskinbaserte systemer i Statistisk sentralbyrå skiftes ut. Dette var planlagt gjennomført innen år 2000. Omleggingen er forsinket, og det gjennomføres høsten 1998 en større gjennomgang av eksisterende systemer på dagens IT-plattform.

Mangler på skatteetatens område vil kunne ha umiddelbare konsekvenser. Enkelte forsinkelser i statistikkproduksjonen er neppe like alvorlig og konsekvensene inntreffer ikke umiddelbart etter 01.01.2000.

Risiko- og sårbarhetsanalyser er foretatt av noen virksomheter som grunnlag for å prioritere utbedringstiltak. For alle virksomhetene vil det være nødvendig med omfattende risiko- og sårbarhetsanalyser for å gi trygghet for at nødvendige utbedringstiltak er, eller vil bli foretatt. I tillegg vil de danne grunnlag for å utarbeide beredskapsplaner og iverksette nødvendige og tilstrekkelige beredskapstiltak.

Tilgangen på nøkkelpersonell og anskaffelse av IT-kompetanse er en knapphetsfaktor og synes kritisk i mange virksomheter. I 1999-budsjettet må derfor annen IT-utvikling på Finansdepartementets område i noen grad nedprioriteres for å kunne løse år 2000-problemet.

Bank- og finanssektoren

Eventuell manglende håndtering av dataproblemet vil i løpet av kort tid kunne føre til alvorlige konsekvenser for elektronisk betalingsformidling og for den enkelte bank- og finansvirksomhet. Sektoren har arbeidet med problemet i flere år. Departementet viser til at Kredittilsynet og Norges Bank i brev av 6. august 1998 uttaler at de to institusjonene har en sammenfallende oppfatning av at de store enhetene som har sentral betydning i den finansielle infrastruktur, har en tilfredsstillende fremdrift i sine planer. Konsekvensene dersom feil likevel skulle oppstå, vil imidlertid kunne være store.

Store banker og finansieringsvirksomheter synes gjennomgående å ha tilfredsstillende fremdrift. Områder som kan skape problemer er:

- konsekvenser av kunders og leverandørers manglende overholdelse av sine forpliktelser overfor institusjonene
- mindre enheter har kommet sent i gang, men de vesentligste forhold dekkes av oppgaver som gjennomføres av de datasentraler vedkommende institusjon benytter for sine basissystemer
- data som utveksles må kunne behandles på en tilfredsstillende måte hos leverandør og mottaker av data

Generell usikkerhet er videre knyttet til om kvaliteten på telekommunikasjon og krafttilførsel vil være tilfredsstillende, jf omtale i St prp nr 1 (1998-99) Nærings- og handelsdepartementet.

Kredittilsynet har gjennom rundskriv gitt tilsynsenhetene instruksjoner om planlegging, kartlegging, gjennomføring og rapportering av tiltak. Første avviksrapportering er satt til 31.12.1998. Videre forbereder Kredittilsynet et spørreskjema hvor alle tilsynsenheter forventes å rapportere status i fremdriften i løpet av oktober. Norges Bank har sendt alle konthavere et spørreskjema for å registrere status i deres forberedelser. I tillegg har Norges Bank foretatt risiko- og sårbarhetsvurderinger av sentrale enheter i den finansielle infrastruktur, herunder egne systemer. I enkelte andre land har det blitt utformet lover med utvidet adgang til styring og kontroll av private bank- og finansvirksomheters evne til å løse år 2000-problemet. Kredittilsynet har til nå ikke tilrådd at det innføres særlige offentlige styringstiltak ut over de rapporteringer som er nevnt. Nærmere risiko- og sårbarhetsanalyser for bank- og finanssektoren vil bli foretatt i løpet av 1998 slik at det kan danne grunnlag for utbedringstiltak og for beredskapsplaner som skal foreligge i løpet av våren 1999. Kredittilsynet og Norges Bank står sentralt i dette arbeidet. Departementet vil understreke at ansvaret i første rekke tilligger den enkelte virksomhet og bransjens egne organisasjoner.

3. Garanti- og tilsagnsordninger under Finansdepartementet

3.1 Garantiordninger- oversikt

(i 1 000 kr)				
	Utbetalt pga tap i 1997	Samlet gar- antiansvar 31.12.97	Samlet full- makt i 1998 for nye og gamle garantier	Samlet full- makt i 1999 for nye og gamle garantier
1. Lån i Norges Bank til tilvirkning og omsetning av fisk i Nord-Norge.....	1)	22 800 2)	150 000	50 000
2. Prosjektinvesteringslån i Den nordiske investeringsbank		2 758 515	2 868 245 3)	2 868 245 3)
3. Miljølån til Nordens nærområder gjennom Den nordiske investeringsbank	-	157 749	164 024 3)	164 024 3)
Sum garantier under Finansdepartementet	-	2 939 064	3 182 269	3 082 269

1) Dekkes av tapsavsetninger

2) Ekskl garantier for Norges råfisklag

3) Omregnet fra ECU 10. august 1998 (kurs 8,4115)

3.2 Lån i Norges Bank til tilvirkning og omsetning av fisk i Nord-Norge

Stortinget vedtok i statsbudsjettet for 1998 at Finansdepartementet kan stille statsgaranti for lån i Norges Bank til tilvirkning og omsetning av fisk i Nord-Norge innenfor en samlet ramme på 150 mill kroner. I forbindelse med statsbudsjettet for 1996 ble det vedtatt at ordningen skal avvikles gradvis over 5 år for Nordland og Sør-Troms.

Omfanget av ordningen med statsgaranterte fiskerilån har de siste årene blitt vesentlig redusert. Selv om garantirammen er redusert er det imidlertid fortsatt et vesentlig gap mellom rammen og den faktiske utnyttelsen av ordningen. Tabellen nedenfor viser utviklingen i garantirammen og den tildelte kredittgrensen for årene 1995 til 1998.

	1995	1996	1997	1998
Tildelt kredittgrense	151	95	29	23
Statens garantiramme	300	250	150	150

På bakgrunn av forventet behov foreslås det en samlet garantiramme på 50 mill kroner i 1999.

I tillegg til driftskredittene stiller Norges Bank individuell bankgaranti for riktig oppgjør til fiskerne i Norges råfisklags distrikt. Ved utgangen av 1997 var det stilt garanti i favør av Norges råfisklag for 4,2 mill kroner. Av dette garantiansvar inngår 20 pst i statens garantiramme.

Finansdepartementet vil på denne bakgrunn tilrå at Stortinget gir Finansdepartementet fullmakt til å stille statsgaranti i 1999 for lån i Norges Bank til tilvirkning og omsetning av fisk innen en samlet ramme på 50 mill kroner, jf forslag til romertallsvedtak III.

Som omtalt i St prp nr 1 (1996-97) er garantiordningen ikke fullt ut tilpasset kravene i statens nye økonomireglement med tilhørende funksjonelle krav. Dette gjelder kravet til risikofordeling og at staten stiller seg som simpel kausjonist. Departementet finner imidlertid ikke å ville foreslå endringer i garantiordningen fordi den er under nedbygging.

3.3 Den nordiske investeringsbank

Forhøyelse av Den nordiske investeringsbanks grunnkapital

Den nordiske investeringsbank (NIB), ble opprettet i desember 1975 etter avtale mellom regjeringene i de nordiske land. Virksomheten startet i august 1976. Bankens oppgave er å yte lån og stille garantier til bankmessige vilkår til finansiering av prosjekter i og utenfor Norden. Bankens ordinære utlån omfatter investeringslån til samarbeidsprosjekter mellom to eller flere nordiske land og finansiering av miljø- og infrastrukturinvesteringer i Norden. Banken kan yte ordinære investeringslån utenfor Norden når det gjelder prosjekter i industriland som kan ha positive effekter for Norden. I tillegg yter banken lån til prosjektinveste-

ringer utenfor Norden (PIL) og miljølån til Nordens nærområder (MIL), se egen omtale nedenfor.

På grunn av høy kredittverdighet og lave opplåningskostnader kan banken tilby attraktive lånevilkår. For 1997 beløp NIBs overskudd seg til 114 mill ECU, hvorav 35 mill ECU ble utbetalt til medlemslandene som utbytte. For Norge var utdelt utbytte 6 mill ECU, eller vel 50 mill kroner.

I følge vedtektene kan NIB innvilge utlån og stille garantier under den ordinære låneordningen for et samlet beløp motsvarende 250 pst av bankens grunnkapital. Bankens opprinnelige grunnkapital på 400 mill SDR (Special Drawing Rights – Spesielle trekkrettigheter) ble økt med 100 pst i 1984 og 1987 og med 50 pst i 1993. Fra og med 1993 er grunnkapitalen denominert i bankens valuta, ECU. For tiden er NIBs grunnkapital på om lag 2 809 mill ECU, hvilket gir en utlånsramme på 7 021 mill ECU (1 ECU=8,4115 kroner pr 10. august). Norges andel av grunnkapitalen er 535 mill ECU eller 19 pst.

NIBs styre foreslo i brev av 28. april 1998 overfor Nordisk Ministerråd at NIBs grunnkapital forhøyes til 4 000 mill ECU. Dette vil gi en ramme for ordinære utlån på 10 000 mill ECU. Forslaget har sammenheng med at NIBs ordinære utlån har økt sterkt de senere årene, og bankens utlånsramme er i ferd med å bli brukt opp. Ved siste årsskifte beløp ordinære utlån seg til 6 079 mill ECU. NIBs grunnkapital består dels av innbetalt kapital og dels av garantikapital fra medlemslandene som kan innkalles ved behov. Styret i NIB foreslår at 100 mill ECU av økningen i grunnkapitalen dekkes ved innbetalt kapital og resten ved garantikapital. 70 mill ECU av innbetalt kapital hentes fra NIBs reservefond og de resterende 30 mill ECU innbetales av medlemslandene over tre år.

Nordisk Ministerråd (finans- og økonomiministrene) besluttet 23. juni 1998 i Stockholm, med forbehold om nasjonal behandling, å godkjenne det fremlagte ministerrådsforslaget om forhøyelse av NIBs grunnkapital til 4 000 mill ECU, og i samsvar med dette å endre §§ 2 og 3 i bankens vedtekter. På bakgrunn av ovenstående foreslås det at Stortinget samtykker i at Finansdepartementet godkjenner forslaget til forhøyelse av nordisk investeringsbanks grunnkapital med om lag 1 191 mill ECU til 4 000 mill ECU, jf forslag til romertallsvedtak II.

Medlemslandenes andel av grunnkapitalforhøyelsen skal fordeles i overensstemmelse med fordelingsnøkkel for fellesnordisk finansiering som gjelder til enhver tid. Fordelingen av den foreslåtte forhøyelsen av grunnkapitalen vil følge den nordiske fordelingsnøkkel for 1998, der Norges del er 21,7 pst. Norges andel av forhøyelsen av grunnkapitalen er 258 543 596 ECU, hvorav Norges andel av samlet innbetalt kapital er 21,7 mill ECU og resten nye garantier for grunnkapitalen (236 843 596 ECU). Norges andel av beløpet som hentes fra reservefondet er 18,2 pst eller om lag 12,7 mill ECU. Dette innebærer at det må bevilges 8 943 846 ECU som innbetales i årlige beløp på 2 981 282 ECU (dvs om lag 25 mill kroner basert på valutakurser pr. 10. august 1998) over budsjettene for 1999, 2000 og 2001. Innbetalt kapital er en fordring som skal aktiveres som formuesøkning i statens kapitalregnskap. Beløpet bevilges under et nytt kap 1670 Avsetninger til Den nordiske investeringsbank, post 90 Innbetalt grunnkapital. Etter denne forhøyelsen vil Norges andel av NIBs grunnkapital fratrasket innbetalt kapital utgjøre 715 959 651 ECU, jf forslag til romertallsvedtak III.

Når Den europeiske monetære union, ØMU, innledes fra 1. januar 1999 i samsvar med Maastricht-avtalen, opphører ECU å eksistere og erstattes med euro i forholdet 1:1. NIBs regnskapsvaluta er for tiden ECU. Styret i NIB har besluttet at banken skal gå over til euro som regnskapsvaluta fra 1. januar 1999. Dette medfører at den norske stats fordringer og garantier overfor NIB vil bli renominert fra ECU til euro fra 1 januar 1999. Finansdepartementet har ikke hatt innvendinger til dette. I St meld nr 2 (1997-98), Revidert nasjonalbudsjett 1998 fremgår det at en er kommet til at det hverken er nødvendig eller hensiktsmessig å lovfeste prinsippet om kontraktskontinuitet i forbindelse med at euro innføres og erstatter ECU.

Forhøyelse av utlånsrammen for Den nordiske investeringsbanks prosjektinvesteringsslån (PIL)

Ordningen med Prosjektinvesteringsslån, PIL, i Den nordiske investeringsbanken, NIB, ble etablert i 1982 etter vedtak i Nordisk Ministerråd. Låneordningens formål er å støtte nordiske prosjektinvesteringer, dvs å gi lån til å finansiere eksport av kapitalvarer fra nordiske land til land med relativt god kredittverdighet, først og fremst i Asia, Midt-østen, Sentral- og Øst-Europa, Latin-Amerika og Afrika. Det kan også gis støtte til lokale pro-

sjektkostnader og import fra ikke-nordiske land m v. Banken kan på denne måten bidra til at prosjekter fullfinansieres og dermed komplettere eksportkreditinstitutter og andre långivere.

Lån innenfor PIL-ordningen innvilges primært til låntakerlandenes regjeringer eller en offentlig finansinstitusjon. Lån kan imidlertid også innvilges uten statsgarantier, i første rekke til infrastrukturinvesteringer i privat sektor. Lånene gis til bankmessige vilkår. NIBs låneandel er begrenset til høyst 50 pst av prosjektkostnadene. Låneavtale inngås kun i land som erkjenner at NIB har status som multilateral institusjon og prioritert långiver. NIB har hittil ikke konstatert tap under PIL-ordningen. Det har imidlertid vært betalingsforsinkelser, men låntagerne har til nå gjenopptatt betalingene etter en tids opphold. NIB er pålagt å rapportere jevnlig til medlemslandene om utviklingen i utlånsporteføljen. Av rapportene fremgår det at det for tiden ikke er knyttet betalingsproblemer til bankens engasjementer under PIL-ordningen. NIBs utlån til Asia har økt sterkt de senere årene. På norsk initiativ vedtok Nordisk Ministerråd vedtok 23. juni 1998 å be NIB utarbeide en rapport om bankens risikoeksponering i Asia. NIB la frem sin rapport 28. august. Ifølge rapporten har NIB utestående lån i Asia pr. 31. juni 98 på 761,5 mill ECU eller 6,4 mrd kroner. Dette utgjør 10 pst av bankens totale utlån. Det fremgår av rapporten at bankens PIL-lån med risiko på låntakere i Asia betjenes punktlig, og det har ikke funnet sted noen betalingsforsinkelse. Hovedkonklusjonen i styrets rapport er at bankens låneportefølje ikke er risikofri, men at banken anser sannsynligheten for at den skal måtte trekke på eiernes garantier for PIL-ordningen som begrenset. Departementet følger situasjonen, og vil om nødvendig komme tilbake til saken. I sitt oversendelsesbrev skriver NIB:

«Rapporten er skrevet på slutten av august midt i en labil og foranderlig økonomisk situasjon slik at alle prognoser er beheftet med stor usikkerhet. Men hovedkonklusjonen er at sannsynligheten for at multilaterale finansinstitusjoner som NIB skal få tap på sine utlån er begrenset, og at bankens risikoeksponering i Asia er akseptabel.»

Utlånsrammen for PIL var ved etableringen 350 mill SDR. Rammen ble i 1986 vedtatt utvidet til 700 mill SDR, og i 1990 til 1 000 mill SDR (1 226 mill ECU). I 1994 ble det vedtatt at rammen utvides til 2 000 mill ECU og at rammen skal fastsettes i ECU, bankens valuta. De nordiske landene dekker 90 pst av kredittrisikoen ved hvert lån innenfor et samlet, maksimalt garantiansvar på 1,8 mrd ECU. NIB dekker de resterende 10 pst. Det samlede garantiansvaret er fordelt mellom de nordiske land i samsvar med nordisk fordelingsnøkkel. I tråd med dette har Norge inngått en garantiavtale med NIB, hvor Norge sammen med de andre nordiske landene garanterer for inntil 90 pst av låntakernes forpliktelser, innenfor en totalramme (for Norge) på 340 991 000 ECU.

Styret i NIB foreslo i brev av 28. april 1998 til Nordisk Ministerråd at utlånsrammen for PIL forhøyes til 3 300 mill ECU eller om lag 28 mrd kroner fra begynnelsen av 1999. Forslaget begrunnes med at det ved siste årsskifte var inngått avtale om lån for et samlet beløp på 1 940 mill ECU og at utlånsrammen på 2 000 mill ECU er i ferd med å bli nådd. NIB foreslår at taket for medlemslandenes samlede garantiansvar (1,8 mrd ECU) holdes uendret etter utvidelsen av utlånsrammen. NIB fremholder at selv om medlemslandenes garanti på 90 pst fortsatt vil gjelde for enkeltprosjekter, er kvaliteten på PIL-porteføljen i sin helhet så høy at det er lite sannsynlig at medlemslandenes totale garantiramme vil bli kallet på, og at den økte utlånsrammen i forhold til samlede garantier anses for forsvarlig.

Nordisk Ministerråd (finans- og økonomiministrene) besluttet 23. juni 1998, med forbehold om nasjonal behandling, å godkjenne det fremlagte ministerrådsforslaget om forhøyelse av utlånsrammen for PIL fra 2 000 mill ECU til 3 300 mill ECU, og i samsvar med dette å endre § 6 i bankens vedtekter. På bakgrunn av ovenstående foreslås det at Stortinget samtykker i at Finansdepartementet godkjenner forslaget til forhøyelse av utlånsrammen for prosjektinvesteringslån fra Den nordiske investeringsbanken med 1 300 mill ECU tilsvarende 11 mrd kroner, jf forslag til romertallsvedtak II.

Utvidelsen av utlånsrammen under PIL krever i seg selv ingen bevilgning over statsbudsjettet. Norges andel av taket på medlemslandenes samlede garantier for PIL (på 1,8 mrd ECU) vil være uendret (340 991 000 ECU eller om lag 2 868 mill kroner). Fordi massen av lån som kan gi tap øker, bør det imidlertid skje en bevilgning til fondet til dekning av Norges andel av eventuelle tap under ordningen. Det er tidligere avsatt 10 mill kroner til dekning av Norges andel av eventuelle tap under PIL-ordningen. Det foreslås en ytterligere avsetning på 6 mill kroner. Den økte avsetningen til tapsfondet bygges opp over tre år, på samme måte som innbetalingen av økt grunnkapital i NIB, jf omtale ovenfor og avsetningen til risikoavsetningsfond under miljølåneordningen, jf omtale nedenfor. Beløpet bevilges under kap 1670 Avsetninger til Den nordiske investeringsbank, post 50 Tapsfond for pro-

sjektlåneordning. Forholdet til økonomireglementet er omtalt under miljølåneordningen nedenfor.

Den nordiske investeringsbanks miljølåneordning (MIL)

De nordiske statsministrene besluttet på sitt møte den 28. august 1996 å opprette en nordisk miljølåneordning i Den nordiske investeringsbanken. Lånene kan etter beslutning fra NIBs styre bevilges til miljøprosjekter av nordisk interesse i Nordens nærområder. Nordens nærområder utgjør under ordningen følgende land og regioner: Polen, Kaliningradområdet, Estland, Latvia, Litauen, Nordvest-Russland inkludert St Petersburg og Den karelske republikk samt Barentsregionen. Miljøprosjekter er av nordisk interesse når de minsker miljøbelastningen til Norden fra nærområdene.

Miljølåneordningens størrelse er begrenset til 100 mill ECU. Ettersom miljøinvesteringsprosjekter i Nordens nærområder er forbundet med større risiko enn bankens normale virksomhet, har en kommet til at risikoen bæres 100 pst av medlemsstatene gjennom statsgarantier som stilles til NIB. I samsvar med den nordiske fordelingsnøkkelen er Norges andel av garantibeløpet 19,5 mill ECU. Dette er altså Norges maksimale ansvar innenfor miljølåneordningen. Ved behandlingen av salderingsproposisjonen for 1997 fikk Finansdepartementet fullmakt til å stille garantier innenfor en totalramme på 19,5 mill ECU (164 mill kroner pr 10. august 1998). Norge har inngått en garantiavtale med NIB i samsvar med dette, jf forslag til romertallsvedtak III.

Det er lagt opp til å bygge opp et risikoavsetningsfond på 15 mill ECU til dekning av Norges andel av eventuelle tap under miljølåneordningen. Fondet bygges opp over tre år med en årlig bevilgning på 5 mill kroner. Første bevilgning var i 1998. Det foreslås at det i statsbudsjettet for 1999 bevilges 5 mill kroner under kap 1670 Avsetninger til Den nordiske investeringsbank, post 50 Tapsfond for miljølåneordning.

Den nordiske investeringsbank er et fellesnordisk foretagende. Regler for økonomiforvaltningen i den norske statsforvaltningen kan derfor ikke uten videre gjøres gjeldende. Forvaltningen av Norges garantiforpliktelser i forbindelse med MIL-ordningen og PIL-ordningen oppfyller ikke økonomireglementets bestemmelser om forvaltning av statlige garantier. Dette omfatter reglene om at garantiordningen skal være selvfinansierende, at staten skal stille som simpel kausjonist, kravet om lineær nedtrapping av garantiansvaret, pro rata risikofordeling og valutasklag. Departementet vil også peke på at en endring av garantiavtalene fra selvskyldner kausjon til simpel kausjon vil kunne medføre at NIBs kredittverdighet svekkes. Det legges opp til at dagens ordning videreføres.

3.4 Tilsagnsordninger

Tilsagnsordning vedrørende oppfølging av konkursbo

	(i 1000 kr)
	Tilsagn
Utbetalt pga tap i 1997	1 086
Samlet ansvar 31.12.1997	4 416
Samlet fullmakt i 1998 for nye og gamle tilsagn.....	7 000
Fullmakt til nye tilsagn i 1999.....	7 000
Samlet fullmakt i 1999 for nye og gamle tilsagn.....	18 416

For å sikre og følge opp krav i konkursbo som ledd i det offentlige innkrevingsarbeidet, ble det for 1998 gitt fullmakt til å stille nye betingede tilsagn om dekning av omkostninger ved fortsatt bobehandling for inntil 7 mill kroner. Ved utgangen av 1997 forelå betingede tilsagn om dekning av omkostninger ved fortsatt bobehandling for i alt 4,4 mill kroner. Tilsagnsfullmakten er knyttet til kap 1618 Skattedirektoratet og kap 1610 Toll- og avgiftsdirektoratet, post 21 Spesielle driftsutgifter.

Tilsagn om betinget dekning av omkostninger ved fortsatt bobehandling gis vanligvis når fortsatt bobehandling antas å kunne tilføre boet aktiva, men hvor det enkelte konkursbo ikke har økonomisk evne til å bære risikoen for kostnadene. I særlige tilfeller gis det også betinget tilsagn til dekning av omkostninger ved fortsatt bobehandling når bl a mistanke om økonomisk kriminalitet tilsier at konkursboet forfølger forholdet privatrettslig eller strafferettslig ved å overføre saken til påtalemyndigheten.

I løpet av 1997 ble det gitt nye tilsagn for 4,6 mill kroner. Tilsagn for 1,8 mill kroner bortfalt som ikke benyttet, enten fordi boet inngikk forlik eller fikk rettens medhold. I følge

opplysninger fra skattefogdkontorene ble disse konkursboene tilført til sammen 3,8 mill kroner. Tilsagnsordningen medførte samlede utbetalinger av 1,1 mill kroner til konkursboene.

Erfaring viser at behovet for en ordning som gjør konkursbo i stand til å forfølge mulige omstøtelige forhold m v definitivt er til stede, og bostyrernes kjennskap til ordningen synes å være økende. Ordningen er således med på å motvirke bevisst økonomisk tapping av virksomheter. I tillegg har det offentlige som kreditor fått bedre dekning ved at konkursbo har fått tilbakeført midler ut over hva ordningen har kostet staten.

Av så vel innfordringsmessige som dekningsmessige og allmennpreventive grunner, anser departementet ordningen som viktig. Ansvar for å treffe avgjørelser om nye tilsagn er for 1998 delegert til Skattedirektoratet og Toll- og avgiftsdirektoratet. Denne ordningen foreslås videreført ved at Skattedirektoratet og Toll- og avgiftsdirektoratet i 1999 gis fullmakt til å stille nye betingede tilsagn om dekning av omkostninger ved fortsatt bobehandling for inntil 7 mill kroner, jf forslag til romertallsvedtak IV. Departementet vil foreta en nærmere fordeling mellom direktoratene ut i fra forventet behov.

4. Forskning og utredning

FoU-innsatsen under Finansdepartementets område ivaretas i hovedsak av Statistisk sentralbyrå og gjennom Finansdepartementets bevilgning til forsknings- og utredningsoppdrag.

Prioriterte forsknings- og utredningsområder i 1999 som finansieres fra Finansdepartementets eget driftsbudsjett (kap 1600 Finans- og tolldepartementet, post 21 Spesielle driftsutgifter) er:

- *Skatteøkonomi*, som omfatter deltakelse i Norges forskningsråds program for Skatteøkonomisk forskning, samt inntekts- og formuesundersøkelser for selskaper og næringsdrivende som gjennomføres av Statistisk sentralbyrå.
- *Makroøkonomisk forskning*, som bl a omfatter arbeid for å forbedre det makroøkonomiske modellapparat og statistiske undersøkelser som brukes ved utforming av den økonomiske politikken.
- *Forskning om økonomisk kriminalitet*, for å oppnå økt kunnskap som grunnlag for tiltak mot økonomisk kriminalitet. Forskningen er særlig rettet mot skatte- og avgiftsunndragelser, konkurser, regnskaps- og revisjonsområdet og utviklingen på finans- og verdipapirmarkedet.

Prioriterte områder i 1999 for forskning og utredning i Statistisk sentralbyrå (ekskl eksternt finansierte forskningsoppdrag) vil være:

- *Arbeidsmarkedsanalyser*: Modellapparatet som benyttes til fremskrivning av befolkning og arbeidsstyrke samt folketrygdens økonomi, vil bli videreutviklet. Analysene av tilbud og etterspørsel etter ulike typer arbeidskraft vil bli videreført.
- *Struktur- og næringspolitikk*: En vil fortsette arbeidet med å utnytte disaggregerte generelle likevektsmodeller til analyser av strukturpolitiske reformer. Dette omfatter reformer innenfor skattepolitikken som bl a utvidet momsgrunnlag på tjenester og en mindre progressiv beskatning av arbeidsinntekt. I tillegg videreføres studier av liberaliseringen av internasjonal handel og endringer i næringsstøttens samlede nivå og fordeling.
- *Ressurs- og miljøøkonomiske analyser*: Analyser av energimarkedene i Norge og betydningen av samspill mellom det norske, nordiske og europeiske energimarkedet vil være viktig fremover. Bedrifter og husholdningers adferd i energimarkedene analyseres. Videre er samspillet mellom internasjonale og nasjonale energimarkeder, og miljøutviklingen sentral i forskningen. Et nytt problemområde er studier av økonomisk vekst sin betydning for miljø gitt ulike inntektsnivåer. Betydningen av endrede normer for miljøutviklingen vil også studeres.
- *Utviklingen av levevilkår*: Det nye system med rullerende innsamling av samordnet levekårsstatistikk fortsetter, likeså analyser av levekårene til enkelte utsatte grupper.
- *Økonomisk adferd* for personer, husholdninger og bedrifter studeres på grunnlag av mikrodataba og økonometriske metoder. Studiene anvendes i analyser av miljø-, sysselsettings-, produktivitets-, skatte- og fordelingssspørsmål.
- *Skatter, overføringer, inntektsfordeling og offentlige utgifter*: Statistisk sentralbyrås beregningsopplegg for analyser innenfor disse feltene stilles til disposisjon for regjering

og Storting i arbeidet med å utforme bedrifts- og personbeskatningen samt overføringssystemet.

- *Makromodeller:* Arbeidet med å forbedre SSBs makromodeller videreføres bl a med sikte på å oppnå en bedre innsikt i samspillet mellom tilpasningen på kort og lang sikt og bedre integrasjon av atferdsbeskrivelser basert på bedrifts- og tidsrekke-data.
- *Analyser av befolkningsutviklingen:* Arbeidet med å revidere modellapparatet for befolkningsfremskrivninger fortsettes, bl a med sikte på å bedre grunnlaget for forståelsen av fremtidig fruktbarhet, dødelighet og flytting.

5. Miljø- og ressurspørsmål

Finansdepartementet anslår bevilgningene til rene miljøtiltak på sitt område i forslag til statsbudsjett for 1999 til ca 12,5 mill kroner.

Gjennom arbeidet med den økonomiske politikken skal Finansdepartementet medvirke til at den økonomiske utvikling skjer på et miljømessig forsvarlig grunnlag. De viktigste tiltak og aktiviteter vil i 1999 være:

- deltakelse i arbeidet med virkemiddelbruken på miljøområdet gjennom oppfølging av Stortingets behandling av proposisjonen om grønne skatter og av meldingen om Norges oppfølging av Kyoto-protokollen
- videreføre arbeidet i internasjonale samarbeidsfora, herunder oppfølging av klimaforhandlingene og forhandlingene om en avtale om reduksjon av bl a utslipp av nitrogenoksider i Europa

Målet for Statistisk sentralbyrås arbeid med miljø- og naturressursspørsmål er å dekke behovet for statistikk om naturressurser og miljøpåvirkninger, samt å utnytte statistikken til forskning og analyse om sammenhengene mellom ressursutnyttelse, økonomisk utvikling og miljø.

I 1998 har Statistisk sentralbyrå produsert statistikk over utslipp til luft vann, og over avfall og gjenvinning. Avfallsregnskapet er bygd ut for nye områder, og rutiner for jevnlig ajourføring er forberedt. Oversikt over miljøvernkostnader i avfalls- og avløpssektoren er utarbeidet, og det er også for første gang satt i gang arbeid med industriens miljøvernkostnader. Videre er det også for første gang produsert statistikk over arealbruk i tettsteder for et stort antall tettsteder. Nye rutiner for kommune-stat-rapportering gjennom KOSTRA er forberedt. Arbeid med en ny offisiell utgave over nordiske miljøindikatorer videreføres.

For 1999 vil Statistisk sentralbyrå videreføre miljøstatistikken innenfor eksisterende arbeidsområder. Videreutvikling vil fortsatt særlig skje innenfor områdene miljø og økonomi, avfallsregnskap og utslipp til luft. Arealstatistikken vil bli forbedret, særlig med tanke på å føre et regnskap over tilgang og avgang av arealbrukstyper.

Bevilgningene fordeler seg slik på kapitler:

Rene miljøtiltak

		(i 1000 kr)	
Kap	Betegnelse	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999
1600	Finans- og tolldepartementet		
	– Forsknings- og utredningsoppdrag ¹⁾	1 200	1 200
1620	Statistisk sentralbyrå		
	– Miljøstatistikk og forskning	6 100	6 300
1641	Garanti for miljølåneordning i Den nordiske investeringsbank ²⁾	5 000	0
1670	Avsetninger til Den nordiske investeringsbank		5 000
	Sum kategori I	12 300	12 500

¹⁾ Eksklusive lønns- og driftsutgifter ved Finansdepartementets egen ressursinnsats innen miljøspørsmål.

²⁾ Avsetningen til dette formålet foreslås i 1999 bevilget over kap 1670 Avsetninger til Den nordiske investeringsbank, post 50 Tapsfond for miljølåneordningen.

6. Andre forslag

Uoppklarte differanser og feilføringer hos regnskapsførerne og/eller i statsregnskapet

Det oppstår fra tid til annen differanser i regnskapet hos regnskapsførerne. Enkelte av disse differansene blir ikke oppklart til tross for en betydelig innsats i å finne ut av hva de kan skyldes. Det kan også forekomme at beløp blir anvist og postert feil i statsregnskapet og at feilen først oppdages etter at årsregnskapet er avsluttet.

Oppretting av slike feil ved motsatt postering i et senere års regnskap vil på grunn av etårssprippet medføre at også senere års regnskap blir feil. Etter Finansdepartementets mening er det mest korrekt at uoppklarte differanser og andre feil korrigeres i det sentrale statsregnskapet ved posteringer over konto for forskyvninger i balansen. Da vil disse posteringene ikke påvirke bevilgningsregnskapet det året korrigeringen gjøres. Det forutsetter at det skjer etter posteringsanmodning fra vedkommende departement og etter at det i) er gjort det som er mulig for å oppklare differansen og ii) feilposteringen kan ikke korrigeres på annen måte.

Det må innhentes hjemmel fra Stortinget i den enkelte sak før posteringsanmodning kan sendes Finansdepartementet. For mindre beløp bør Finansdepartementet ha fullmakt.

Stortinget vedtok ved behandling av Innst S nr 252 (1997-98), jf St prp nr 65 (1997-98) å gi Finansdepartementet slik fullmakt for budsjett-/regnskapsåret 1998. Det foreslås at Finansdepartementet gis samme fullmakt for budsjett-/regnskapsåret 1999, jf forslag til romertallsvedtak VII.

Forskuttering av bidrag til EU-Kommisjonen

Norge deltar gjennom EØS-avtalen i en rekke av EUs programmer i henhold til avtalens del VI om samarbeid utenfor de fire friheter. Norges bidrag til finansieringen av programmene følger av art 82 og nærmere bestemmelser i protokoll 32, jf St prp nr 100 (1991-92). Om samtykke til ratifikasjon av Avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde. Midler til dekning av Norges bidrag for det enkelte program bevilges over budsjettet til det ansvarlige fagdepartement, men innbetales som et felles bidrag til EU på en konto i Kommisjonens navn to ganger i året. Av hensyn til koordineringen av innbetalingen anses det som hensiktsmessig at Finansdepartementet forskutterer innbetalingen til Kommisjonens konto mot etterfølgende belastning av de berørte departementer, jf forslag til romertallsvedtak V.

Folketrygdfondet

I reglementet for Folketrygdfondet vedtatt av Stortinget heter det i § 4, 3. ledd:

«Kongen tilsetter direktør for fondets administrasjon etter innstilling fra fondets styre.»

Departementet har kommet til at ovenstående formulering er uheldig, ettersom Kongen ikke tilsetter, men beskikker, konstituerer o.l. Folketrygdfondets styre kan ut fra dette heller ikke avgis en innstilling, men en uttalelse e.l.

På denne bakgrunn foreslås Folketrygdfondets reglement § 4 3. ledd endres til følgende:

«Administrerende direktør i Folketrygdfondets administrasjon beskikkes av Kongen i statsråd. Folketrygdfondets styre kan avgis uttalelse før stillingen besettes, jf kgl res av 11.12.1983.», jf forslag til romertallsvedtak IX.

Det understrekes at dette ikke endrer den praksis som har blitt fulgt ved beskikkelse av administrerende direktør i Folketrygdfondet.

Folketrygdfondet har i brev av 22. desember 97 til Finansdepartementet tatt opp spørsmålet om å endre plasseringsadgangen for fondet i det norske aksjemarkedet. Det vises i brevet bl.a. til at aksjedelen av fondets midler i henhold til dagens retningslinjer bare kan plasseres i norske selskaper notert på Oslo Børs. Folketrygdfondet anmoder om at plasseringsadgangen kan utvides til også å omfatte utenlandske selskaper notert på Oslo Børs, og som inngår i totalindeksen. Det vises i brevet til at totalindeksen på Oslo Børs fremstår som en naturlig referanseindeks for fondets aksjeportefølje. Ettersom fondet bare kan investere i norske selskaper notert på Oslo Børs, vil imidlertid en slik indeks inneholde selskaper fondet i dag ikke kan investere i.

Finansdepartementet er positiv til forslaget fra Folketrygdfondet om å utvide plasseringsadgangen til også å omfatte utenlandske selskaper notert på norsk børs. En slik endring vil utvide Folketrygdfondets handlefrihet noe, samtidig som det vil lette Finansdepartementets resultatoppfølging av fondet ved at fondets resultater mer direkte kan måles mot utviklingen på Oslo Børs generelt. Det understrekes at årlige målinger av Folketrygdfondets resultater ikke er til hinder for at Folketrygdfondet kan og bør være mer langsiktig i sine investeringer enn mer spekulative aktører på Oslo Børs.

Folketrygdfondet har videre i brev av 3. januar 97 og 29. juni 98 tatt opp spørsmålet om å få adgang til å kunne delta i markedet for salgs- og gjenkjøpsavtaler for rentebærende instrumenter og for aksjer. Fondet skriver at en slik mulighet vil kunne bidra til å bedre avkastningen for fondet.

En gjenkjøpsavtale er et utlån av f eks obligasjoner for en forhåndsdefinert periode. Utlånet har form av et salg og et gjenkjøp der salgsprisen og den fremtidige gjenkjøpsprisen fastsettes samtidig. Den fremtidige gjenkjøpsprisen av f eks obligasjoner fastsettes på bakgrunn av terminrenten. Folketrygdfondet kan oppnå en gevinst f eks ved at de midler som frigjøres ved salg av obligasjoner kan replasseres til en høyere rente enn terminrenten. Tilsvarende kan det ved salgsavtaler oppnås en bedre avkastning på likviditetsplasseringer ved kortsiktige kjøp og tilbakesalg av obligasjoner.

Finansdepartementet er positiv til at Folketrygdfondet får adgang til å delta i markedet for gjenkjøpsavtaler. En legger vekt på at risikoen knyttet til slik handel er begrenset, og på at en slik adgang for Folketrygdfondet vil kunne bidra til at likviditetsstyringen for Norges Bank blir lettere. Finansdepartementet bør kunne fastsette nærmere retningslinjer for slike handler, herunder beløpsrammer for fondets deltagelse i disse typer handler. Det vises til forslag til romertallsvedtak IX.

De foreslåtte endringene i Folketrygdfondets plasseringsadgang vil kreve endringer i § 5 i Folketrygdfondets reglement, jf forslag til romertallsvedtak IX. Det vises til en nærmere omtale av forslagene i St meld nr 1 (1998-99) Nasjonalbudsjettet.

II

NÆRMERE OM BUDSJETTFORSLAGET FOR 1999

Oversikt over Finans- og tolldepartementets budsjettforslag fordelt på
programområder, programkategorier og kapitler

UTGIFTER

		(i 1 000 kr)			
Kap	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999	Pst endr 98/99
0001	Det kongelige hus	23 800	24 650	25 600	3,9
	Sum programkategori 00.10	23 800	24 650	25 600	3,9
0020	Statsministerens kontor (jf kap 3020)	37 170	41 600	38 848	-6,6
0021	Statsrådet (jf kap 3021)	70 458	66 650	66 773	0,2
	Sum programkategori 00.30	107 628	108 250	105 621	-2,4
0041	Stortinget (jf kap 3041)	449 755	479 431	489 482	2,1
0042	Forsvarets ombudsmannsnemnd	2 010	2 410	2 680	11,2
0043	Stortingets ombudsmann for forvaltningen (jf kap 3043)	15 492	23 835	20 563	-13,7
0044	Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste	2 194	2 197	2 300	4,7
0051	Riksrevisjonen (jf kap 3051)	200 071	199 903	218 823	9,5
	Sum programkategori 00.40	669 522	707 776	733 848	3,7
	Sum programområde 00	800 950	840 676	865 069	2,9
1600	Finans- og tolldepartementet (jf kap 4600)	179 041	182 300	186 450	2,3
1602	Kredittilsynet (jf kap 4602)	78 528	79 550	91 900	15,5
	Sum programkategori 23.10	257 569	261 850	278 350	6,3
1610	Toll- og avgiftsdirektoratet – toll- og avgiftsetaten (jf kap 4610)	750 120	758 650	813 100	7,2
1615	Skattefogdene (jf kap 4615)	111 629	0	0	-
1616	Andre utgifter til skatte- og avgiftsinnkreving (jf kap 4618)	96 498	117 250	0	-100,0
1618	Skattedirektoratet – skatteetaten (jf kap 4618)	2 439 202	2 634 800	2 922 950	10,9
	Sum programkategori 23.20	3 397 449	3 510 700	3 736 050	6,4
1620	Statistisk sentralbyrå (jf kap 4620)	361 660	365 100	389 000	6,5
	Sum programkategori 23.30	361 660	365 100	389 000	6,5

(i 1 000 kr)					
Kap	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999	Pst endr 98/99
1630	Tiltak for å styrke den statlige økonomiforvaltning	0	17 400	0	-100,0
1632	Kompensasjon for merverdiavgift til kommuner og fylkeskommuner	368 867	677 000	960 000	41,8
1637	EU-opplysning	2 000	2 000	2 000	0,0
1641	Garanti for miljølåneordning i Den nordiske investeringsbanken	0	5 000	0	-100,0
Sum programkategori 23.40		370 867	701 400	962 000	37,2
Sum programområde 23		4 387 545	4 839 050	5 365 400	10,9
1650	Statsgjeld, renter m m (jf kap 5605)	15 735 883	15 577 000	18 125 100	16,4
1651	Statsgjeld, avdrag og innløsning	3 261 727	3 251 000	41 509 500	1176,8
1652	Statens grunnkjøpsobligasjoner, avdrag og innløsning (jf kap 1650, post 89, kap 5331 og kap 5606)	134 926	100 000	0	-100,0
Sum programkategori 24.10		19 132 536	18 928 000	59 634 600	215,1
1660	Utenlandsk statsgjeld, renter m m	2 679 672	1 408 000	0	-100,0
1661	Utenlandsk statsgjeld, avdrag	23 103 707	16 206 000	0	-100,0
1670	Avsetninger til Den nordiske investeringsbank	0	0	32 000	-
Sum programkategori 24.20		25 783 379	17 614 000	32 000	-99,8
Sum programområde 24		44 915 915	36 542 000	59 666 600	63,3
Sum utgifter under Finans- og tolldepartementet		50 104 410	42 221 726	65 897 069	56,1

INNTEKTER

					(i 1000 kr)
Kap	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999	Pst endr 98/99
3020	Statsministerens kontor (jf kap 20)	25	0	0	-
3021	Statsrådet (jf kap 21)	82	0	0	-
3041	Stortinget (jf kap 41)	5 596	5 802	4 729	-18,5
3043	Stortingets ombudsmann for forvaltningen (jf kap 43)	399	0	0	-
3051	Riksrevisjonen (jf kap 51)	4 080	1 250	880	-29,6
4600	Finans- og tolldepartementet (jf kap 1600)	2 464	0	0	-
4602	Kredittilsynet (jf kap 1602)	133 631	79 550	91 900	15,5
4610	Toll- og avgiftsdirektoratet – toll- og avgiftsetaten (jf kap 1610)	104 705	85 800	93 500	9,0
4615	Skattefogdene (jf kap 1615)	6 844	0	0	-
4618	Skattedirektoratet - skatteetaten (jf kap 1618)	75 687	32 600	33 200	1,8
4620	Statistisk sentralbyrå (jf kap 1620)	78 625	73 400	80 500	9,7
4635	Låne- og garantiprovisjoner	63 596	0	0	-
5330	Norges kommunalbank	700 000	0	0	-
5331	Statens grunnkjøpslån (jf kap 1650 og kap 5602)	38 320	20 000	0	-100,0
5340	Lån til statsbankene (jf kap 2430)	8 948 946	0	0	-
5341	Avdrag på utestående fordringer	31 275 559	2 195 380	2 334 609	6,3
5342	Tilbakeføring av midler fra Statens Fiskarbank	46 336	0	0	-
5350	Tilbakeføring av midler fra Statens banksikringsfond	975 000	3 366 972	3 120 000	-7,3
5351	Overføring fra Norges Bank	4 236 451	3 811 000	3 400 644	-10,8
5360	Det norske Penge­lotteri	226 539	235 000	0	-100,0
5601	Renter fra statsbankene (jf kap 2430)	9 418 681	0	0	-
5605	Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer	4 838 889	4 518 289	5 729 500	26,8
5606	Renter fra Norges kommunalbank av grunnkjøpslån (jf kap 1650, post 89, kap 1651 og kap 5331)	2 778	4 000	0	-100,0
5690	Utbytte av statens kapital i Norges kommunalbank	100 000	0	0	-
5691	Avkastning på bevilget kapital i statens bankinvesteringsfond	1 344 378	854 000	754 000	-11,7
5692	Utbytte av statens kapital i Den nordiske Investeringsbank	52 560	52 000	52 000	0,0
Sum inntekter under Finans- og tolldepartementet		62 680 171	15 335 043	15 695 462	2,3

Årsverksanslag pr 1. mars 1998 på Finansdepartementets område

Kap	Betegnelse	Årsverksanslag pr 1. mars 1998
20	Statsministerens kontor.....	41
21	Statsrådet	74
Sum	Statsrådet ¹⁾	115
41	Stortinget	358
42	Forsvarets ombudsmannsnemnd.....	3
43	Stortingets ombudsmann for forvaltningen	31
44	Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste.....	1
51	Riksrevisjonen	413
Sum	Stortinget og underliggende institusjoner ²⁾	806
Sum	Programområde 00	921
1600	Finans- og tolldepartementet	267
1602	Kredittilsynet	130
Sum	Finansadministrasjon	397
1610	Toll- og avgiftsdirektoratet – toll - og avgiftsetaten	1 670
1618	Skattedirektoratet – skatteetaten	6 414
Sum	Skatte- og avgiftsadministrasjon	8 084
1620	Statistisk sentralbyrå ³⁾	800
Sum	Offisiell statistikk	800
Sum	Programområde 23	9 281
	Totalt	10 202

Kilde: Statens sentrale tjenestemannsregister, lønnsstatistikk 1998.

¹⁾ Opplysninger om årsverkanslagene under Statsministerens kontor og Statsrådet er hentet fra Statsministerens kontor og er pr 1. okt 1997.

²⁾ Årsverksanslag under Stortinget og underliggende institusjoner er hentet fra Stortingets administrasjon og er pr 1. okt 1997.

³⁾ Inklusive oppdragsårsverk (eksternt finansiert), jf omtale under Statistisk sentralbyrå, post 21.

Anslag over antall utførte årsverk er beregnet på grunnlag av innrapportert dellønnsprosent for den enkelte arbeidstaker.

Programområde 00 Konstitusjonelle Institusjoner

Programområde 00 Konstitusjonelle institusjoner omfatter i denne proposisjonen Det kongelige hus, Statsministerens kontor, Statsrådet og Stortinget med underliggende institusjoner.

Programkategori 00.10 Det kongelige hus

(i 1000 kr)

Kap	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999	Pst endr 98/99
0001	Det kongelige hus	23 800	24 650	25 600	3,9
	Sum programkategori 00.10	23 800	24 650	25 600	3,9

Programkategorien omfatter apanasjer til Den kongelige familie.

KAP 1 DET KONGELIGE HUS

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999
01	Apanasjer	23 800	24 650	25 600
	Sum kap 0001	23 800	24 650	25 600

Post 01 Apanasjer

Samlet forslag til bevilgning for 1999 til apanasjer utgjør 25,6 mill kroner. Hans Majestet Kongens og Hennes Majestet Dronningens apanasje utgjør 25,37 mill kroner. Apanasje til Hans Kongelige Høyhet Kronprinsen utgjør 130 000 kroner og apanasje til Hennes Kongelige Høyhet Prinsessen utgjør 100 000 kroner.

Programkategori 00.30 Regjering

(i 1000 kr)

Kap	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999	Pst endr 98/99
0020	Statsministerens kontor (jf kap 3020)	37 170	41 600	38 848	-6,6
0021	Statsrådet (jf kap 3021)	70 458	66 650	66 773	0,2
	Sum programkategori 00.30	107 628	108 250	105 621	-2,4

Programkategorien omfatter utgifter til Statsministerens kontor og statsrådet.

KAP 20 STATS MINISTERENS KONTOR

(jf kap 3020)

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999
01	Lønn og godtgjørelser	16 311		
11	Varer og tjenester	19 240		
01	Driftsutgifter		40 300	38 848
21	Frigjøringsjubileet/Frihetsmonumentet i Narvik, <i>kan overføres</i>	1 619	1 300	0
	Sum kap 0020	37 170	41 600	38 848

Bevilgningen under kap 20 Statsministerens kontor skal dekke den administrative drift av Statsministerens kontor herunder lønn til regjeringens biltjeneste.

Post 01 Driftsutgifter

Reduksjonen skyldes bortfall av bevilgninger i f m slutføring av ombyggingsprosjektet ved Statsministerens kontor i 1998. Posten foreslås tilført 0,63 mill kroner til styrking av den administrative staben.

KAP 3020 STATS MINISTERENS KONTOR

(jf kap 20)

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	0	0	0
17	Refusjon lærlinger	25	0	0
	Sum kap 3020	25	0	0

KAP 21 STATS RÅDET

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999
01	Lønn og godtgjørelser	42 459		
11	Varer og tjenester	24 999		
01	Driftsutgifter		66 650	66 773
70	Gave i forbindelse med DD MM Kongens og Dronningens 60-års fødselsdager	3 000	0	0
	Sum kap 0021	70 458	66 650	66 773

Bevilgningen under kap 21 Statsrådet skal dekke regjeringens, statssekretærenes og de politiske rådgivernes lønn, arbeidsgiveravgift, utgifter til hjemreise, husleie og diett når vedkommende har utgifter til dobbelt husholdning. Videre dekker bevilgningen generelle driftsutgifter for den politiske ledelse i departementene, herunder utgifter til tjenestereiser og alle driftsutgifter forbundet med regjeringens biltjeneste.

Statsråders lønn er fastsatt av Stortinget og utbetales med 1/12 hver måned. Det utbetales ikke feriepengar til statsråder i forbindelse med ferie. Statsråder som går tilbake til Stortinget, får ikke utbetalt feriepengar. Statsråder som når de går av, ikke går tilbake til Stortinget, får overført feriepengesgrunnlag eller utbetalt feriepengar tilsvarende ferielovens regler. Tilsvarende ordning for feriepengar gjelder for statssekretærer og politiske rådgivere som er valgte stortingsrepresentanter. For øvrige statssekretærer og politiske rådgivere legges ferielovens regler til grunn med de tillemper som ellers gjelder for statens embets- og tjenestemenn.

Det vises for øvrig til forslag til romertallsvedtak VI.

Post 01 Driftsutgifter

Reduksjonen skyldes bortfall av engangsbevilgning til kjøp av kjøretøy til regjeringens biltjeneste og etterlønn til regjeringen Jagland. Posten er økt som følge av midlertidig engasjement av to politiske rådgivere og virkningen av lønnsjustering for statssekretærene.

KAP 3021 STATSRÅDET

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	82	0	0
	Sum kap 3021	82	0	0

Programkategori 00.40 Stortinget og underliggende institusjoner

(i 1000 kr)

Kap	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999	Pst endr 98/99
0041	Stortinget (jf kap 3041)	449 755	479 431	489 482	2,1
0042	Forsvarets ombudsmannsnemnd	2 010	2 410	2 680	11,2
0043	Stortingets ombudsmann for forvaltningen (jf kap 3043)	15 492	23 835	20 563	-13,7
0044	Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste	2 194	2 197	2 300	4,7
0051	Riksrevisjonen (jf kap 3051)	200 071	199 903	218 823	9,5
	Sum programkategori 00.40	669 522	707 776	733 848	3,7

Programkategorien omfatter lønns- og driftsutgifter til Stortinget, Forsvarets ombudsmannsnemnd, Stortingets ombudsmann for forvaltningen, Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste og Riksrevisjonen. Forslaget er i samsvar med forslag oversendt fra Stortingets administrasjon.

KAP 41 STORTINGET
(jf kap 3041)

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999
01	Lønn og godtgjørelser, <i>kan nyttes under post 70</i>	237 578		
11	Varer og tjenester	123 379		
01	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>		393 206	418 842
21	Spesielle driftsutgifter	1 608	2 200	0
31	Utbedring og fornyelse av tekniske installasjoner, <i>kan overføres</i>	4 653	4 200	7 060
32	Kjøp av leiligheter, <i>kan overføres</i>	5 534	5 000	1 500
45	Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	12 246		
46	Ombygginger, utvidelser, ekstraordinært vedlikehold, <i>kan overføres</i>	13 594		
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>		54 285	40 780
49	Kjøp av nedre Vollgt 18, <i>kan overføres</i>	25 000	0	0
70	Tilskudd til partigruppene	23 163	20 540	21 300
71	Gave i f m DD MM Kongens og dronningens 60-års fødselsdag	3 000	0	0
	Sum kap 0041	449 755	479 431	489 482

Hovedoppgaver og organisasjon:

Stortingets administrasjon har som hovedoppgave å bistå Stortinget i dets konstitusjonelle og administrative gjøremål slik disse er nedfelt i Grunnloven, lov, stortingsvedtak og gjennom konstitusjonell praksis, samt ellers på best mulig måte å legge forholdene til rette for stortingsrepresentantenes utøvelse av sine oppgaver.

Budsjettet omfatter den parlamentariske virksomheten i vid forstand, medregnet Stortingets deltakelse i internasjonale parlamentarikerforsamlinger, øvrige reiser og stortingsrepresentantenes godtgjørelser.

Budsjettet omfatter også den administrative drift av Stortinget, herunder lønn til Stortingets ansatte, drift og vedlikehold av bygninger og Stortingets leiligheter, reise- og opplæringsutgifter m v.

Stortingets direktør er Stortingets øverste administrative leder og direkte underlagt Stortingets presidentskap. Administrasjonen er organisert i et konstitusjonelt kontor og følgende fire avdelinger: Drifts- og serviceavdelingen, Forvaltningsavdelingen, Informasjons- og dokumentasjonsavdelingen og Internasjonal avdeling.

Rapport 1997

Stortingets informasjonshjørne ble åpnet 19. mars 1997. Her kan publikum få veiledning og informasjon om Stortinget og Stortingets arbeid. Stortingets sider på Internett er videreutviklet samtidig som et informasjonssystem på intranett er etablert.

Det elektroniske parlamentariske saks- og oppfølgingssystemet EPOS ble levert i september 1997. All saksinformasjon tilbake til 1986 er overført til EPOS. Med dette har Stortingets administrasjon fått et moderne og fleksibelt verktøy for forberedelse, gjennomføring og etterbehandling av saker og dokumenter knyttet til Stortingets parlamentariske oppgaver.

STORBUD, et edb-basert system til støtte for behandling av budsjettet, ble ferdigstilt i 1997 og ga et vesentlig bidrag til en vellykket gjennomføring av budsjettreformen.

Et nytt gjesteregistreringssystem ble tatt i bruk, og har medført bedre service overfor Stortingets besøkende.

Stortingets administrasjon overtok pr 1. januar 1997 forvaltningen av Stortingets tjenesteleiligheter fra Statsbygg. Det ble tatt i bruk nytt økonomisystem i 1997.

Budsjett 1999**Post 01 Driftsutgifter, kan nyttes under post 70**

Posten omfatter lønnsutgifter og utgifter til Stortingets kjøp av varer og tjenester. Posten omfatter også utgifter til reiser for stortingsrepresentanter og ansatte, og de faste stortingsdelegasjoners deltakelse i internasjonale parlamentarikerkonferanser (Nordisk Råd, Europarådet, Den nordatlantiske forsamling, Den norske interparlamentariske gruppe, EFTAs parlamentarisk komite, OSSE m fl). Utgifter til trykking av Stortingets publikasjoner, drift av Stortingets bibliotek, samt vedlikehold og drift av bygninger inngår i denne posten.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Stortinget vedtok 30. mai 1997 å oppnevne en uavhengig granskingskomisjon for å gjennomgå ulike årsaksforhold knyttet til den såkalte bankkrisen, jf Innst S nr 202 (1996-97). Arbeidet startet 1. juli 1997, og kommisjonens arbeid ble avsluttet sommeren 1998.

Post 31 Utbedring og fornyelse av tekniske installasjoner, kan overføres

Her budsjetteres utbedring og fornyelse av de tekniske installasjoner i stortingsbygningene, herunder heiser, varme- og ventilasjonsanlegg, kommunikasjonsløsninger, sikkerhetsutstyr, låsesystemer og kantineutstyr.

Post 32 Kjøp av leiligheter, kan overføres

Under denne posten budsjetteres Stortingets kjøp av leiligheter til stortingsrepresentantene. Det er foreslått midler til kjøp av én leilighet.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Her budsjetteres kjøp av teknisk utstyr, fornyelse og videreutbygging av Stortingets edbanlegg, kjøp av kunst, ombyggingsarbeider og større vedlikeholdsarbeider m v i stortingsbygningene. Det er i 1999 satt av midler til å fullføre de bygningsmessige arbeider i Nedre Vollgt 18. Posten omfatter også nye mediaarealer, samt midler til kartlegging av tekniske installasjoner med henblikk på overgangen til år 2000.

Post 70 Tilskudd til partigruppene

Her budsjetteres Stortingets tilskudd til partienes gruppesekretariater. Tilskuddet til hver stortingsgruppe avhenger av partiets representasjon på Stortinget. Det gis et fast, felles grunntilskudd til hver partigruppe som blir representert. I tillegg gis et tilskudd pr stortingsrepresentant.

Posten inneholder 1,5 mill kroner til EØS-relatert virksomhet, og 1,5 mill kroner til kompetanseutvikling innen budsjettarbeid.

KAP 3041 STORTINGET

(jf kap 41)

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999
01	Salgsinntekter	3 315	3 620	3 520
02	Medlemskontingent til Den norske interparlamentariske gruppe	2	2	0
03	Leieinntekter	1 462	1 180	1 209
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	817	0	0
40	Salg av leiligheter	0	1 000	0
	Sum kap 3041	5 596	5 802	4 729

Under dette kapitlet budsjetteres bl a salgsinntekter og leieinntekter.

KAP 42 FORSVARETS OMBUDSMANNSNEMD

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999
01	Lønn og godtgjørelser	1 358		
11	Varer og tjenester	652		
01	Driftsutgifter		2 410	2 680
	Sum kap 0042	2 010	2 410	2 680

Hovedoppgaver

Forsvarets ombudsmannsnemnd skal bidra til å sikre de allmennmenneskelige rettigheter for Forsvarets personell, og ved sitt arbeid også søke å medvirke til å effektivisere Forsvaret. Nemndas formann benevnes som Ombudsmannen for Forsvaret. Personellet i Forsvaret kan bringe inn alle typer saker for Ombudsmannen, dersom de mener seg urettmessig behandlet av Forsvarets ordinære forvaltningsorganer. Saker av prinsipiell karakter, eller som har allmenn interesse, forelegges nemnda etter forberedelse av Ombudsmannen.

Foruten vervet som nemndsformann har Ombudsmannen også, som nøytral og uavhengig kontrollinstans, til oppgave å undersøke og avklare klager på Forsvarets saksbehandling og avgjørelser. I forbindelse med saksbehandlingen har Ombudsmannen rett til å søke opplysninger hvor som helst i Forsvaret, og han skal søke sakene løst ved direkte kontakt med de myndigheter han anser nærmest til å ta seg av dem. Stortinget, Stortingets forsvarskomite, Forsvarsministeren eller Forsvarssjefen kan forelegge saker for nemnda til uttalelse.

Som ledd i tilsynet med tjenesteforholdene i Forsvaret, foretar Ombudsmannsnemnda rutinemessige befaringer ved militære avdelinger og avgir besøksrapport til myndighetene i hensiktsmessig utstrekning. Medlemmer av Forsvarets ombudsmannsnemnd er også medlemmer av Ombudsmannsnemnda for sivile tjenestepliktige. Også utgifter vedrørende sistnevnte nemnd dekkes under kap 42.

Rapport 1997

Ved utgangen av hvert år sender Ombudsmannsnemnda rapport om sin virksomhet til Stortinget (Dok nr 5). Gjenpart av rapporten sendes Forsvarsdepartementet. Nemnda kan også, når den finner det ønskelig, sende rapport til Stortinget om enkeltsaker i årets løp.

Av nemndas rapport for 1997 fremgår at det samlede klageantall holder seg relativt stabilt, dog var klageantallet i 1997 det høyeste siden 1987. Klagesakene knytter seg i hovedsak til spørsmål vedrørende utsettelse av førstegangstjeneste, repetisjonsøvelser og HV-øvelser. Det registreres også hyppige klager vedrørende økonomiske ytelser som bostøtte, sosial stønad, erstatninger m v. Mange soldater klager til Ombudsmannen i forbindelse med at de beordres til tjeneste langt hjemmefra. De ansattes (befal, grenaderer, sivilt personell) relative andel av klagesakene har i løpet av de 2-3 siste år økt fra ca 25 til 30% av klagesakene. Den pågående nedbemanning innen Forsvaret antas å være en årsak til dette.

Ved sine befaringer ved de militære avdelinger landet over søker Ombudsmannsnemnda å bidra til en stadig bedring av tjenesteforholdene i Forsvaret. Nemnda har uttalt tilfredshet med Forsvarsdepartementets oppfølging av befaringsrapportene. Ombudsmannsnemnda for sivile tjenestepliktige sender rapport til Stortinget hvert fjerde år.

Budsjett 1998**Post 01 Driftsutgifter**

Den vesentligste økning i forhold til budsjettet for 1998 skyldes behov for midlertidig kontorhjelpe og ekstern bistand til drift av datautstyr. Foruten lønn og arbeidsgiveravgift for etatens ansatte dekker posten også møtgodtgjørelser for nemndas medlemmer.

Posten dekker også utgifter til nødvendig vedlikehold og fornyelse av kontorets maskiner og utstyr, konsulentbistand, innkjøp av kontorrekvisita, avishold etc. En vesentlig del av posten går med til Ombudsmannsnemndas reiseutgifter under befaringer av militære avdelinger rundt om i landet.

KAP 43 STORTINGETS OMBUDSMANN FOR FORVALTNINGEN

(jf kap 3043)

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999
01	Lønn og godtgjørelser	11 198		
11	Varer og tjenester	4 294		
01	Driftsutgifter		23 835	20 563
	Sum kap 0043	15 492	23 835	20 563

Hovedoppgaver

Bestemmelser om Stortingets ombudsmann er gitt i lov av 22. juni 1962 med senere endringer, og i Stortingets instruks for Ombudsmannen av 19. februar 1980. Hovedoppgaven er å undersøke og eventuelt uttale seg om klager på forvaltningen fra enkeltpersoner. Ombudsmannen kan også ta opp saker av eget tiltak og gjennomføre systematiske undersøkelser. Videre gjennomfører Ombudsmannen besøk i lukkede institusjoner for å få et bedre grunnlag for behandlingen av klagesakene.

Rapport 1997

Ombudsmannens årsmelding for 1997 ble overlevert Stortinget 26. mars 1998. Meldingen er inntatt i Dok nr 4 for 1997-98.

Av Ombudsmannens rapport fremgår det at det i 1997 kom inn i alt 2 166 klager, som er 94 flere enn i 1996. Det ble tatt opp 47 saker av eget tiltak, omtrent det samme antall som i 1996. Sammen med saker tatt opp av eget tiltak var tilgangen på saker 2 213. Beholdningen av uavsluttede saker utgjorde 544 ved årsskiftet, som er noe høyere enn i 1997. Det ble i 1998 avgitt en særskilt melding til Stortinget om praktiseringen av offentlighetsloven i Jusisdepartementet, dokument 4:1.

Det ble foretatt besøk i 2 fengsler og 3 politiarrester. Det ble holdt en rekke møter med organisasjoner og offentlig forvaltning, bl a med flere kommuner.

Mål/Budsjett 1999

Det er viktig å få redusert saksbehandlingstiden ytterligere. Videre er det et mål å foreta flere undersøkelser av mer systematisk karakter.

Post 01 Driftsutgifter

Posten dekker lønnsutgifter, kontorutgifter, reiseutgifter m v. En vesentlig del av posten gjelder drift av kontorlokaler. Reduksjonen fra 1998 til 1999 skyldes at det i 1998 var betydelige engangsutgifter til utstyrsanskaffelser m v i forbindelse med flytting til nye lokaler.

KAP 3043 STORTINGETS OMBUDSMANN FOR FORVALTNINGEN

(jf kap 3043)

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	399	0	0
	Sum kap 3043	399	0	0

**KAP 44 STORTINGETS KONTROLLUTVALG FOR ETTERRETNINGS-,
OVERVÅKINGS- OG SIKKERHETSTJENESTE**

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999
01	Lønn og godtgjørelser	1 154		
11	Varer og tjenester	1 040		
01	Driftsutgifter		2 197	2 300
	Sum kap 0044	2 194	2 197	2 300

Etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjenesteutvalget (EOS-utvalget) er et permanent utvalg, opprettet i 1996. Utvalget har 7 medlemmer medregnet leder og nestleder, som alle er valgt for 3 eller 5 år. I budsjettproposisjonen for 1996 er det redegjort nærmere for opprettelsen av utvalget.

Hovedoppgaver

EOS-utvalget skal kontrollere både den sivile overvåkingstjenesten, den militære etterretningstjenesten og sikkerhetstjenesten (EOS-tjenestene). Kontrollutvalgets oppgaver er å føre regelmessig tilsyn med den virksomhet som tjenestene utfører, undersøke alle klager og av eget tiltak ta opp alle saker og forhold som det ut fra formålet finner riktig å behandle. Hovedformålet er å ivareta den enkeltes rettssikkerhet.

Det skal avgis årlig melding til Stortinget om utvalgets virksomhet, og ellers gis innberetning ved behov.

Utvalget har kontor plass i lokaler som Stortinget disponerer. Fellestjenester, tekniske tjenester, regnskapsføring m v blir utført av Stortingets administrative apparat.

Rapport 1997

EOS-utvalget har i 1997 gjennomført 23 inspeksjoner av ulike etater og avdelinger. Utvalget har avholdt 17 interne arbeidsmøter, og foretatt to inspeksjonsreiser. Det er i løpet av året innkommet 58 klagesaker til utvalget, og det er avsluttet 89 klagesaker. Det er opprettet 18 saker på grunnlag av forhold utvalget har tatt opp av eget tiltak.

Utvalget har i 1997 utført sine lov- og instruksfestede oppgaver. Nærmere opplysninger om virksomheten er gitt i utvalgets årsmelding for 1997, Dok nr 16 (1997-98).

Budsjett 1999**Post 01 Driftsutgifter**

Posten dekker godtgjørelse for utvalgets medlemmer, og honorar til sakkyndige og andre bistandspersoner.

Posten dekker også lønnsutgifter for én kontormedarbeider. Sekretariatslederen er f o m 1997 tilknyttet Sivilombudsmannens organisasjon, og lønnsutgiftene dekkes under kap 43. Posten dekker videre kontorutgifter, reiseutgifter for utvalgets medlemmer og sekretariat, lokalleie m v.

KAP 51 RIKSREVISJONEN

(jf kap 3051)

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999
01	Lønn og godtgjørelser	131 355		
11	Varer og tjenester	68 116		
01	Driftsutgifter		199 303	218 823
70	Tilskudd til INTOSAI Development Initiative (IDI)	600	600	0
	Sum kap 0051	200 071	199 903	218 823

Hovedoppgaver og organisasjon

Bestemmelser om Riksrevisjonen er gitt i:

- Grunnlovens § 75 k
- lov om statens revisjonsvesen av 8. februar 1918 (revisjonsloven)
- Stortingets instruks av 30. januar 1918, 27. mai 1977, 10. april 1987, 10. mars 1992
- Dokument nr 7 (1972-73), jf Innst S nr 277 (1976-77), om Stortingets kontroll med forvaltningen m v

Riksrevisjonen ledes av et kollegium som består av fem stortingsvalgte revisorer, og har som Stortingets kontrollorgan en uavhengig stilling i forholdet til forvaltningen. Etaten er organisert i fire regnskapsrevisjonsavdelinger, én spesialavdeling for revisjon av statlige aksjeselskaper, én forvaltningsrevisjonsavdeling og én administrasjonsavdeling.

Hovedoppgavene er å:

- revidere statsregnskapet
- revidere regnskapene fra den underordnede forvaltning (spesialregnskapene) og stiftelser
- kontrollere tilskudd, offentlige fond mv og statsrådenes myndighetsutøvelse når det gjelder forvaltningen av statens eierinteresser i statsbedrifter, aksjeselskaper, statsbanker, enkelte organer mv organisert ved særskilt lov og enkelte stiftelser
- informere Stortinget om større økonomiske og prinsipielle saker
- veilede og orientere forvaltningen i spørsmål som angår regnskap og økonomi, bl a for å medvirke til at regnskapet innrettes på en måte som gir forvaltningen et godt grunnlag for kontroll og styring av virksomheten

Rapportering 1997

Stortinget er i 1997 tilsendt:

- Dokument nr 1, antegnelser til statsregnskapet for 1996
- Dokument nr 2, melding om Riksrevisjonens virksomhet i 1996
- Dokument nr 3, enkeltsaker som legges frem særskilt

Arbeidet med å flytte sammen revisorene som har sittet i reviderte etater til kontorfellesskap, er videreført i 1997. Dette arbeidet vil fortsette. Hensikten er å skape et bedre faglig miljø og økt effektivitet.

Mål/Budsjett 1999

Riksrevisjonens hovedmål er å gjennomføre en målrettet og forsvarlig revisjon, slik at det med rimelig grad av sikkerhet kan sies at statens midler blir brukt og forvaltet på en økonomisk forsvarlig måte i samsvar med Stortingets vedtak og forutsetninger.

Post 01 - Driftsmidler

Posten dekker bl a lønnsutgifter. Riksrevisjonen etablerer i 1998 et eget nettverk som vil knytte sammen hovedkontoret og revisorene utenfor Oslo. Dette vil også gi Riksrevisjonen ekstern elektronisk kommunikasjon mot staten og andre. Etableringen medfører behov for økte bevilgninger i 1999. Målet er sentral, effektiv og sikker elektronisk datafangst fra statlige etater uavhengig av geografisk plassering, nye IT-baserte plan-, styrings- og analysesystemer for en målrettet og forsvarlig revisjon samt effektiv tilgang til informasjonskilder med relevant statlig informasjon. IT-satsingen er nødvendig for at Riksrevisjonen også i fremtiden skal utføre en effektiv og kvalitativ god revisjon. Utbyggingen er en forutsetning for å opprettholde den desentraliserte organisasjonen med arbeidsplasser utenfor Oslo.

Det er i budsjettet tatt hensyn til forberedelser for overtakelse av IDI-sekretariatet fra år 2001.

Post 70 - Tilskudd til INTOSAI Development Initiative (IDI)

I henhold til avtale vil tilskuddet til IDI heretter bli foreslått bevilget under Utenriksdepartementet.

KAP 3051 RIKSREVISJONEN

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999
02	Refusjon utland	482	500	0
03	Kantinesalg	701	600	800
04	Salg av revisjonsveiledning m v	78	150	80
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	2 819	0	0
	Sum kap 3051	4 080	1 250	880

Programområde 23 Finansadministrasjon*Programkategori 23.10 Finansadministrasjon*

(i 1000 kr)

Kap	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999	Pst endr 98/99
1600	Finans- og tolldepartementet (jf kap 4600)	179 041	182 300	186 450	2,3
1602	Kredittilsynet (jf kap 4602)	78 528	79 550	91 900	15,5
	Sum programkategori 23.10	257 569	261 850	278 350	6,3

Programkategorien omfatter budsjett for Finans- og tolldepartementet og Kredittilsynet.

Finans- og tolldepartementet

Finansdepartementets hovedfunksjoner kan deles inn i fire kategorier: Samordningen av den økonomiske politikken, arbeidet med statsbudsjettet, arbeidet på skatte- og avgiftsområdet, samt arbeidet med finansmarkedsspørsmål. Arbeidet på disse områdene henger nært sammen. En mer inngående beskrivelse av områdene er gitt i omtalen av kap 1600 Finansdepartementet.

Kredittilsynet

Kredittilsynet fører tilsyn med finansinstitusjoner, verdipapirhandel, eiendomsmeglerforetak, inkassoforetak samt revisorer og revisjonsvirksomhet. Dette skjer gjennom kontroll og overvåking, forvaltning av regelverk, faglig rådgivning til overordnet myndighet, tilsynsenhetene og allmennheten samt sikring av beredskap for krisehåndtering.

For å øke tilliten til det finansielle system, har Kredittilsynet som mål å arbeide for betryggende soliditet, risikobevissthet, styring og kontroll i institusjonene i finans- og forsikringsnæringen. Tilsynsarbeidet skal bidra til at det foreligger beredskap og rutiner som kan motvirke en utvikling som kan true stabiliteten i det finansielle system. Videre skal tilsynet bidra til at aktørene i finansmarkedet driver i ordnede forhold, at lover og regelverk blir fulgt, og at gode etiske normer etterlevs. Kredittilsynet arbeider videre for at det foreligger rammebetingelser som gir velfungerende markeder, både for tilsynsenhetene og brukere av deres tjenester.

Overføring av autorisasjonsordningen for regnskapsførere til Kredittilsynet medfører at det i budsjettforslaget er lagt inn økte driftsutgifter og -inntekter med 5,5 mill kroner. Uten denne overføringen er økningen i Kredittilsynets budsjett på 8,6 pst.

KAP 1600 FINANS- OG TOLLDEPARTEMENTET

(jf kap 4600)

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999
01	Lønn og godtgjørelser	110 049		
11	Varer og tjenester	50 095		
01	Driftsutgifter		165 600	170 250
21	Spesielle forsknings- og utredningsoppdrag	18 897	16 700	16 200
	Sum kap 1600	179 041	182 300	186 450

Hovedoppgaver

Finansdepartementets arbeidsoppgaver kan deles opp i fire hovedområder:

1. Samordning av den økonomiske politikken, som omfatter:
 - overvåking og analyse av den økonomiske utviklingen i et kort, mellomlangt og lang-siktig perspektiv
 - generell finanspolitikk
 - penge- og valutakurspolitikk
 - inntekts- og fordelingspolitikk, herunder fordeling mellom generasjoner
 - strukturpolitikk, herunder funksjonsmåten til arbeidsmarkedet, produktmarkedene og finansmarkedets funksjonsmåte
 - internasjonalt økonomisk samarbeid
 - statlig fordrings-, fonds- og gjeldsforvaltning
2. Arbeidet med statsbudsjettet, som omfatter:
 - statsbudsjettets utgiftsside, herunder statsbankene, samt inntekter under de enkelte fagdepartementene
 - effektivitet og ressursbruk i statsforvaltningen og analyse av økonomiske og administrative virkninger av offentlige utgifter
 - forvaltning og utvikling av regelverket for økonomistyring i statsforvaltningen
 - saker fra fagdepartementene med økonomiske og administrative konsekvenser
3. Arbeidet på skatte- og avgiftsområdet, som dekker størsteparten av inntektssiden på statsbudsjettet og i offentlige budsjetter, omfatter:
 - regelverksutvikling for skatter, avgifter og toll
 - skatte- og avgiftssystemenes virkninger på det offentlige økonomi, ressursutnyttelsen i økonomien og fordelingsvirkninger
 - tollpolitikk
 - skatte-, toll- og avgiftsadministrasjonen, dvs fastsetting, kontroll og innkreving
 - internasjonalt samarbeid på skatte- og avgiftsområdet
4. Arbeidet med finansmarkedsspørsmål omfatter utforming av regelverk for og overvåking av:
 - finansinstitusjonene, herunder banker, øvrige kredittinstitusjoner og forsikringsselskaper m m
 - verdipapirmarkedet og børser
 - regnskaps- og revisjonslovgivning
 - eiendomsmegling
 - eierskap i store banker gjennom Statens Bankinvesteringsfond og Statens Banksikringsfond

Rapport

Arbeidet med å utforme og samordne regjeringens økonomiske politikk er en hovedoppgave for Finansdepartementet. Viktige spørsmål i det økonomiske opplegget for 1998 omfattet bl a innretningen av finanspolitikken i lys av utviklingen i norsk og internasjonal økonomi, retningslinjer for pengepolitikken og inntektspolitikken, samt opplegget for kommuneøkonomien.

En sentral oppgave for Finansdepartementet i 1997 var arbeidet med regjeringen Jaglands Langtidsprogram 1998-2001, som ble lagt frem for Stortinget i vårsesjonen i 1997. Langtidsprogrammet gjennomgår status på de viktigste samfunnsområdene, og hovedlinjene i regjeringens politikk for å møte de fremtidige utfordringene trekkes opp.

Det ble også i 1997 arbeidet med analyser av langsiktige problemstillinger i norsk økonomi, som bl a fremtidig fallende petroleumsinntekter, økende pensjonsforpliktelser, miljøutfordringer og strukturelle svakheter i norsk økonomi.

Departementet har i tillegg arbeidet med bl a følgende spørsmål:

Finansdepartementet fastsatte den 3 oktober 1997 nye retningslinjer for forvaltning av Statens petroleumsfond. Departementet har også arbeidet med å utrede ulike løsninger for forvaltning av petroleumsfondet for i økt grad å vektlegge menneskerettighets- og miljøhensyn.

I det internasjonale valutafondet (IMF) ble det våren 1997 forhandlet ferdig en avtale om en ny låneordning – New Arrangements to Borrow (NAB) – for å styrke finansieringsgrunnlaget for organisasjonen.

Det ble innført et nytt skattesystem for kraftverk med virkning fra 1 januar 1997. I januar 1998 fastsatte departementet forskrifter om skatt på grunnrenteinntekt, naturressursskatt, normrenter til bruk i kraftverksbeskatningen samt om kommuners skatteplikt for videresalg av konsesjonskraft. Forskrift om formuesverdsettelse av kraftanlegg ble fastsatt 18 mai 1998.

Departementet har på bakgrunn av Stortingets retningslinjer i Budsjettinnst S IV (1995-96) gjennomført en analyse av delingsmodellenes virkninger for aktive kontra passive eiere for årene 1992, 1994 og 1995. Analysen ble presentert i Revidert nasjonalbudsjett 1998.

Som ledd i oppfølgingen av Grønn skattekomisjon (NOU 1996:9 Grønne skatter – en politikk for bedre miljø og høy sysselsetting), ble det fremmet forslag om nye og utvidede miljøavgifter, jf St prp nr 54 (1997-98) Grønne skatter og Innst S nr 274 (1997-98). Det er foreslått at omleggingene gjøres gjeldende fra 1 januar 1999.

Etatsledelsen for skattefogdene ble fra 1 juli 1997 overført fra Finansdepartementet til Skattedirektoratet, jf Innst S nr 166 (1995-96), St prp nr 1 (1997-98) og St prp nr 41 (1995-96).

Departementet opprettet høsten 1997 en intern arbeidsgruppe, sammensatt av representanter fra Skattedirektoratet, Finansdepartementet og Verdipapirsentralen, for å vurdere opprettelsen av et aksjonærregister for å lette gjennomføringen av gevinstbeskatning av aksjer. Arbeidsgruppens rapport ble lagt frem i juli 1998.

Høsten 1997 ble det fremmet forslag om og vedtatt bestemmelser om skattemessig behandling av leie av flyttbare produksjonsinnretninger i petroleumsvirksomheten, og endring i gevinst- og realisasjonsbeskatningen for selskaper som driver utvinningsvirksomhet, jf Ot prp nr 36 (1997-98) og Innst O nr 36 (1997-98).

I Ot prp nr 86 (1997-98) er det fremmet forslag om en teknisk revisjon av skatteloven.

Videre ble det fremmet forslag om og vedtatt endringer i tolloven vedrørende bruk av elektronisk datautveksling ved tolldeklarerer mv, forenklet forelegg ved tollovertredelser, domstolsbehandling av saker om antidumping- og utjevningstoll mv, jf Innst O nr 66 (1996-97) og Ot prp nr 45 (1996-97).

Det ble høsten 1997 fremmet forslag om og vedtatt endringer i merverdiavgiftslovens bestemmelser om innførsel av tjenester, jf Innst O nr 17 (1997-98) og Ot prp nr 32 (1997-98).

Som følge av at avgift på flygning av passasjerer fra 1. april 1998 ble omlagt til en avgift basert på antall flyseter, ble det fremmet forslag om å utvide omsetningsavgiftsloven til en generell lov om særavgifter, jf Innst O nr 31 (1997-98) og Ot prp nr 35 (1997-98).

På finansmarkedsområdet har hovedtyngden av regelverksarbeidet vært konsentrert om å forbedre lover og forskrifter, samt å gjennomføre internasjonale forpliktelser. Arbeidet har resultert i flere større lovforslag og en rekke forskrifter. Forslag til ny regnskapslov ble fremmet 20 mars 1998, jf Ot prp nr 42 (1997-98). Ny regnskapslov ble vedtatt av Stortinget 16. juni 1998. Forslag til ny lov om revisjon og revisorer ble fremmet 5 juni 1998, jf Ot prp nr 75 (1997-98). Forslag til lov om endringer i verdipapirhandelloven og enkelte andre lover (begrensninger i adgangen for ansatte i finansinstitusjoner mv til å foreta handel i finansielle instrumenter for egen regning) ble fremmet 26 juni 1998, jf Ot prp nr 84 (1997-98). Forslag til lov om endring av kreditttilsynsloven samt endringer i enkelte andre lover på Finansdepartementets område (stans av ulovlig virksomhet mv) ble fremmet 28 mai 1998, jf Ot prp nr 65 (1997-98).

Finansdepartementet har ved brev 17 mars 1998 delegert myndighet til å treffe enkeltvedtak og til å fastsette forskrifter på en del av finansmarkedsområdet til Kredittilsynet.

Kredittmeldinga 1996 ble fremlagt 19 desember 1997, jf St meld nr 12 (1997-98).

Retningslinjene for det statlige aksjeeiet i bankene ble vurdert, jf Revidert nasjonalbudsjett 1997 og Nasjonalbudsjettet 1998.

Følgende utvalg har avsluttet sitt arbeid og/eller lagt frem sine utredninger:

- utvalget som har utredet mulige fondskonstruksjoner for folketrygden la frem sin utredning 2 juli 1998, jf NOU 1998:10 Fondering av folketrygden?
- utkast til ny lov om foretakspensjon, jf NOU 1998:1 ble avgitt 14 februar 1998
- utredning av hovedspørsmålene knyttet til innskuddsbaserte pensjoner i arbeidsforhold, ble avgitt 20 august 1998

- Kostnadsberegningsutvalget avga den 24 september sin utredning «Nytte-kostanalyser – Prinsipper for lønnsomhetsberegninger i offentlig sektor», jf 1997 NOU 1997:27. Den 12 mars 1998 avga utvalget utredningen «Reform 97 – Investeringer i skolelokaler», jf NOU 1998:5 og utredningen «Økonomien i den statlige høyskolesektoren», jf NOU 1998:6.

Budsjett 1999

I 1999 forutsettes særlig innsats på følgende områder:

- utforme og gjennomføre den økonomiske politikken med sikte på stabil økonomisk utvikling, lav arbeidsledighet og høy kapasitetsutnyttelse i norsk økonomi
- deltakelse i arbeidet med å utforme regjeringens nærings- og strukturpolitikk, sysselsettingspolitikk og rammevilkår for arbeidslivet i samarbeid med andre departementer
- arbeide videre med å finne løsninger hvor miljøhensyn legges til grunn ved investeringene for petroleumsfondet, jf Revidert nasjonalbudsjett 1998
- det vil bli arbeidet med oppfølging av St prp nr 54 (1997-98) Grønne skatter og St meld nr 29 (1997-98) Norges oppfølging av Kyoto-protokollen i samarbeid med bl a Miljøverndepartementet
- bidra til å utrede et nasjonalt kvotesystem for klimagasser med utgangspunkt i Kyoto-protokollen, jf Innst S nr 247 (1997-98)
- videreføring av arbeidet med å legge om boligbeskatningen, jf Innst S nr 143 (1996-97) og St meld nr 45 (1995-96)
- utrede og vurdere ulike systemer for og konsekvensene av flatere inntektskatt for lønns-mottakere og næringsdrivende (innstilling fra et utredningsutvalg skal etter planen foreligge 1. november 1998)
- utrede den rollen skatter, avgifter og trygder har for inntektsfordelingen
- utrede revisjon av arveavgiftsloven
- utrede beskatning av obligasjoner
- regelverksarbeid med utgangspunkt i utredninger fra Banklovkommisjonen, Børslovutvalget og utredning av hovedspørsmålene knyttet til pensjoner i arbeidsforhold
- etablere et embetsmannsutvalg i samarbeid med Justisdepartementet som skal koordinere innsatsen mot økonomisk kriminalitet
- videreføre arbeidet med aksjonærbeskatningen, herunder vurdere innføring av et aksjonærregister med sikte på å forenkle gjennomføringen av aksjegevinstbeskatningen
- videreføre arbeidet med oppfølging av NOU 1996:20 Ny lov om eiendomsskatt
- videreføre arbeidet med lovregulering av tjenstepensjonsordninger etter skatteloven, herunder også forslag til innskuddsbaserte ordninger
- følge opp arbeidet med NOU 1998:10 Fondering av folketrygden?
- videre arbeid med forslag til endringer i merverdiavgiftssystemet for å oppnå en større effektivitet og større stabilitet i statens inntekter (som ledd i oppfølgingen av NOU 1990:11 Generell merverdiavgift på omsetning av tjenester)
- gjennomgang av tollregelverkets struktur med sikte på hensiktsmessig oppdeling i hhv plenarvedtak, formell lov og forskrift

Post 01 Driftsutgifter

Driftsbevilgningen dekker lønnsutgifter og andre utgifter til drift av departementet. Finansdepartementet hadde pr 1. mars 1998 en bemanning tilsvarende 267 årsverk.

Post 21 Spesielle forsknings- og utredningsoppdrag

Posten omfatter utgifter til kjøp av eksterne forsknings- og utredningsoppdrag på departementets ansvarsområde samt årskontingenten til Nordisk skattevitenskapelig forskningsråd. En vesentlig del av forskningsprogrammene/-prosjektene skjer i regi av Norges forskningsråd. I tillegg kommer bl a kjøp av utviklingstjenester fra Statistisk sentralbyrå. For 1998 foreslås det avsatt 16,2 mill kroner. Det vises til nærmere omtale av forskning og utredning i proposisjonens innledning.

Bevilgningen under post 21 inkluderer også midler til bl a forsknings- og utredningsprosjekter knyttet til arbeidet med utformingen av klimapolitikken.

KAP 4600 FINANS- OG TOLLDEPARTEMENTET

(jf kap 1600)

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999
01	Diverse inntekter	431	0	0
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	2 033	0	0
	Sum kap 4600	2 464	0	0

KAP 1602 KREDITTILSYNET

(jf kap 4602)

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999
01	Lønn og godtgjørelser	51 309		
11	Varer og tjenester	25 438		
01	Driftsutgifter		78 750	91 200
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres	1 781	800	700
	Sum kap 1602	78 528	79 550	91 900

Formål, hovedoppgaver og organisering

Kredittilsynets oppgaver er fastlagt i lov av 7. desember 1956 nr 1 om tilsynet for kredittinstitusjoner, forsikringsselskaper og verdipapirhandel m v (Kredittilsynet), og de ulike særlovene for områdene under tilsyn. Kredittilsynet skal se til at institusjonene under tilsyn fungerer på en hensiktsmessig og betryggende måte i samsvar med lov og bestemmelser gitt i medhold av lov samt den hensikt som ligger til grunn for institusjonens opprettelse, dens formål og vedtekter.

Kredittilsynets hovedoppgaver er følgende:

– *Overvåking og kontroll*

Overvåke utviklingen i bransjene og tilsynsenhetene for å sikre et solid og godt grunnlag for institusjonenes virksomhet slik at kritikkverdige forhold kan avdekkes tidlig. Videreutvikle markedsovervåkingssystemer og metoder for tidlig varsling. Tilsynet bør i sin virksomhet søke å skaffe seg best mulig innsikt i makro- og mikroøkonomiske forhold som kan gi grunnlag for en kritisk utvikling i det finansielle system og følge godt med i den internasjonale utviklingen i finansmarkedene og i hvordan tilsynsoppgavene blir løst i andre land det er naturlig å sammenligne seg med. Gjennom det stedlige tilsyn skal det sikres en god kvalitativ kontroll av enhetene underlagt tilsyn.

– *Effektiv forvaltning*

Gjennomføre en forsvarlig og effektiv forvaltning av de oppgaver som til enhver tid påligger Kredittilsynet i medhold av lov, forskrifter eller ved instruks fra overordnet organ, herunder løpende vurdere organisering av etaten ut fra hensyn til kostnadseffektivitet og hensyn til hensiktsmessighet.

– *Rammebetingelser*

Bidra til utvikling og tilpasning av finansnæringens rammebetingelser, herunder forberede tilpasning til og gjennomføring av internasjonale regelverk. Kredittilsynet har en rolle som faglig rådgiver og premissgiver for Finansdepartementet, og gir dessuten veiledning til finansnæringen.

Kredittilsynet ledes av et styre på fem medlemmer, supplert med to representanter fra de ansatte ved behandling av administrative saker. Virksomheten hadde pr 1. mars 1998 en bemanning på om lag 130 årsverk.

Utfordringer i de nærmeste årene

Etter en langvarig oppgangstid i norsk økonomi opplever finansmarkedene og finansinstitusjonene store svingninger i viktige økonomiske størrelser. Eiendoms- og boligpriser er kommet opp på et nivå der et tilbakeslag kan inntreffe. Konkurransen på finansmarkedet er skjerpet og finansnæringen er preget av strukturendringer. Det har vært en betydelig vekst i innenlandsk kreditt. Sparemønsteret har blitt endret fra banksparing mot forsikringsprodukter og verdipapirer, hvor avkastningen har svingt mye. Verdipapirhandelen har økt betydelig og utviklingen i informasjonsteknologi og IT-baserte tjenester vil få virkninger for finansmarkedet og institusjonene under tilsyn.

Sentrale innsatsområder for å møte de utfordringer dette innebærer for tilsynsarbeidet vil være:

- Overvåking av makroøkonomiske forhold av betydning for tilsynet med norske finansinstitusjoner og finansmarkedet. Dette skjer ved regelmessig overvåking av viktige økonomiske indikatorer og gjennom spesifikke analyser.
- Følge med i utviklingen i de internasjonale finansmarkedene med sikte på bedre å kunne vurdere kritiske faktorer for norsk finansnæring.
- Føre tilsyn med institusjonenes soliditet og likviditet gjennom stedlig og dokumentbasert tilsyn. Bankenes kredittpraksis må følges nøye for å søke å unngå at det bygger seg opp risiko for betydelige tap.
- Sikre et effektivt tilsyn med blandede finanskonsern hvor både bank og forsikringselskaper inngår.
- Følge opp samarbeidsformer og inngåtte samarbeidsavtaler med andre lands tilsynsmyndigheter som Kredittilsynet har utviklet i samsvar med EØS-forpliktelsene, og trekke lærdom av tilsynserfaringer fra andre land.
- Styrke tilsynet med verdipapirområdet som følge av den betydelige veksten, samt sikre at virksomheten foregår i samsvar med lover og regler.
- Styrke kapasitet og kompetanse innen informasjonsteknologi (IT). Utviklingen av nye produkter og distribusjonskanaler basert på IT medfører at tilsynsvirksomheten i sterkere grad må rettes mot sikkerheten i systemene, samtidig som de omstillinger som utviklingen medfører for finansnæringen må overvåkes. I 1999 vil år-2000 problematikken stå sentralt.
- Følge opp regelverket om tiltak mot hvitvasking av penger gjennom finansinstitusjoner.
- Innlemme arbeidet med autorisasjon av regnskapsførere.

Rapport om virksomheten i 1997

Hovedtall (ressursbruk fordelt på tilsynsområder)

Tilsynsområder	(i pst)			
	Regnskap 1996	Regnskap 1997	Plantall 1998	Plantall 1999
Banker	29,0	30,1	25,2	26,5
Finansieringsselskaper, kredittforetak og låneformidlere	4,9	5,3	5,1	4,8
Forsikring	27,5	27,7	28,3	27,5
Pensjonskasser og fond	5,6	4,7	5,7	5,0
Verdipapirhandel.....	15,4	16,9	17,5	18,5
Eiendomsmeglere.....	6,5	5,7	5,9	5,5
Inkassoforetak	2,4	2,4	2,2	2,2
Revisorer og regnskapsvirksomhet, IT-tilsyn, m v.....	8,7	7,2	10,1	10,0
Sum prosent	100,0	100,0	100,0	100,0

Generelt

Det ble i 1997 lagt vekt på at Kredittilsynet i tilsynsarbeidet skulle følge opp kvaliteten på institusjonenes interne kontroll og styring, og at sentrale lovregler og etiske normer etterleves. Det blir ført løpende tilsyn med at soliditets- og sikkerhetskrav er oppfylt. I forhold til de to foregående år har det vært en nedgang i antall stedlige tilsyn. Dette skyldes bla at arbeidet med forvaltningssaker og utredningsoppgaver har krevd en økende andel av Kredittilnets ressurser. Verdipapirområdet ble prioritert, mens det for de øvrige områder stort

sett var lavere tilsynsaktivitet enn i 1996. Det har vært inspeksjon i banker som står for størstedelen av forvaltningskapitalen i banksektoren, og samtlige livselskap. Ellers har det vært foretatt inspeksjoner etter individuell vurdering. Kredittilsynet har fulgt opp finansinstitusjonenes bruk av informasjonsteknologi og sikkerheten i systemene, og det har vært gjennomført tilsyn i fellesinstitusjoner for finansmarkedet.

Internasjonaliseringen av finansmarkedene krever en økende grad av samarbeid og koordinering mellom tilsynsmyndighetene. Kredittilsynet har etablert kontaktnett gjennom sin deltakelse i internasjonal virksomhet, gjennom bl a tilsynssamarbeid med landene innenfor EØS-området som følge av EØS-avtalen, og deltakelse i internasjonale organisasjoner innen bank-, forsikrings- og verdipapirområdet.

Kredittilsynet gjennomførte høsten 1997 er brukerundersøkelse blant et utvalg av institusjoner, bransjeorganisasjoner og samarbeidspartnere. I alt overveiende grad var det en positiv oppfatning og forståelse for Kredittilsynets virksomhet og måten Kredittilsynet løser sine oppgaver på. Tilbakemeldinger viser at det særlig er tre forhold det er viktig for Kredittilsynet å arbeide videre med. Dette gjelder informasjon/kommunikasjon, saksbehandlingstid og organisasjonens kompetanse innenfor markeder og produkter.

Bank- og finansnæringen

Samlet hadde banker og finansieringsforetak gode resultater i 1997. Den underliggende lønnsomhet er imidlertid svekket gjennom lavere rentemarginer. Den innenlandske kredittveksten har økt siden 1992, og i 1997 var veksttakten sterkt økende. Det er i hovedsak bankene som bidrar til å øke den innenlandske kredittveksten. Fortsatt økende kredittvekst setter store krav til institusjonenes kredittvurderinger og utlånspraksis og krever tilstrekkelig størrelse på kjernekapitalen. Kredittilsynet har satt fokus på kredittpraksis gjennom en boliglånsundersøkelse og en undersøkelse av sider ved bankenes næringslån. Det er også foretatt en analyse av bankenes lån til kjøp av verdipapirer og omfanget av sikkerhet for lån i form av pant i verdipapirer. Etter oppdrag fra Finansdepartementet har Kredittilsynet vurdert om skjerpede krav til kjernekapitaldekning kan være et egnet tiltak for å styrke finansinstitusjonenes soliditet.

Kredittilsynet har fortsatt arbeidet med å videreutvikle og forsterke tilsynet med finanskonsernene.

I 1997 behandlet Kredittilsynet en rekke større saker knyttet til mulige fusjoner og oppkjøp i finansinstitusjoner.

Forsikring

Livselskapene hadde gode resultater i 1997. I det vesentlige skyldes dette høye finansinntekter. For skadeselskapene var resultatene svake. Skadeprosenten er økt markert. Livsforsikringsselskapene har som følge av flere år med gode resultater kunnet styrke bufferkapitalen i form av tilleggsavsetninger, urealiserte gevinster og ansvarlig kapital. Dette har representert en sikkerhet mot kurssvingninger på inntektssiden, og vil være viktig i forhold til adgangen til å øke andelen av forsikringsavsetningene som kan plasseres i aksjer fra 20 prosent og opp til 35 prosent. For skadeselskapene blir det viktig å vurdere tiltak som kan få ned kostnadene og redusere skadeutbetalingene.

Det føres løpende tilsyn med at forsikringsselskapene oppfyller solvensmarginkravene.

For å modernisere og forenkle rapporteringen fra forsikringsbransjen er det i et samarbeid mellom Statistisk sentralbyrå, Norges Bank, Norges Forsikringsforbund og Kredittilsynet utarbeidet et rapporteringssystem slik at selskapene kan rapportere data til én base. Første ordinære rapportering etter det nye systemet var 1. kvartal 1998.

Innføring av nye pensjonsspareformer og etablering av selskaper som tilbyr livsforsikring med investeringsvalg (såkalt «unit linked») innebærer at Kredittilsynet deltar i arbeidet både ved forberedelse av forskrifter, godkjenning av vedtekter og gjennomgang av produktmeldinger.

Kredittilsynet er sekretariat for Kredittforsikringsselskapenes Garantiordning og for Skadeforsikringsselskapenes Garantiordning.

Verdipapirmarkedet

Det norske aksjemarked har i stor grad fulgt utviklingen internasjonalt med høy vekst gjennom flere år. Usikkerheten omkring den videre utvikling av verdipapirmarkedet har økt. For å sikre en bedre gjennomføring av Kredittilsynets oppgaver på verdipapirområdet ble det opprettet flere stillinger og foretatt en intern kompetanseoverføring til dette området.

Endringene i verdipapirhandelloven som ble vedtatt 7. juni 1996 innebar bl a at eksisterende fondsmeglerforetak måtte ha ny tillatelse for å kunne yte investeringstjenester. Finansdepartementet har delegert kompetansen til å gi tillatelser til Kredittilsynet. Ny verdipapirhandellov ble vedtatt 19. juni 1997. Loven viderefører endringene som ble vedtatt i 1996 og innebærer endringer i de generelle reglene om verdipapirhandel. Også disse endringene medfører behov for oppfølging fra Kredittilsynets side.

Kredittilsynet har på oppdrag fra Finansdepartementet utredet behovet for såvel kortsiktige som mer varige tiltak i forhold til ansattes egenhandel. Ot prp nr 84 (1997-98) om lov om endringer i verdipapirhandelloven og enkelte andre lover (begrensninger i adgangen for ansatte i finansinstitusjoner mv til å foreta handel i finansielle instrumenter for egen regning), er utarbeidet på bakgrunn av bl a et høringsnotat fra Kredittilsynet.

I det stedlige tilsyn er det, som følge av reglene i ny verdipapirhandellov, fokusert på kvaliteten i foretakenes ledelse og organisasjon. I inspeksjonene av forvaltningsselskapene for verdipapirfond er det lagt vekt på styrets rolle, og spesielt i forhold til intern kontroll.

Kredittilsynet foretar rutinemessig kontroll av transaksjoner i verdipapirmarkedet forut for og omkring offentliggjøring av hendelser som kan antas å ha vesentlig effekt på prisingen av verdipapirer. Typiske saker som undersøkes er mistanke om ulovlig innsidehandel, handel i såkalte «røde perioder», og mistanke om kursmanipulasjon.

Andre forhold

Den høye aktiviteten i eiendomsmarkedet har vedvart og med en betydelig gjennomsnittlig prisøkning også i 1997. Det var i 1997 en økning i antall eiendomsmeglerforetak. Inntjeningen i bransjen er god, men likevel hadde omlag 8 pst av foretakene negativ egenkapital ved slutten av året.

Inkassobransjens produktspekter utvikles og foretakene søker å finne nye markeder. Konkurransen innad i bransjen er stor. Bransjen preges av enkelte store og en rekke mindre og mellomstore foretak. De store blir stadig større som følge av oppkjøp eller fusjoner. Enkelte mindre foretak har hatt problemer med å oppfylle kravet om suffisiens.

Kredittilsynet har gjennomført forskjellige former for tilsyn med revisorenes virksomhet. Tilsynet har vært konsentrert til revisorgrupper hvor man erfaringsmessig ofte finner mangelfull revisjonsutførelse. Det ble i 1997 påbegynt et større generelt tilsyn med de største revisjonsselskapene. Disse selskapene driver ulike former for virksomhet ved siden av tradisjonelle revisoroppdrag. Prosjektet ventes avsluttet i 1998. Kredittilsynet har i tillegg arbeidet med høringsuttalelse til forslaget til ny revisorlov.

Regnskapsreglene for bank og forsikring er på enkelte områder ikke sammenfallende. I lys av utviklingen mot blandede konsern hvor begge virksomheter inngår, arbeider Kredittilsynet med nye regnskapsregler for blandede konsern.

Kredittilsynet har ført tilsyn med Autorisasjonsstyret for regnskapsførere og behandlet klager på de vedtak Autorisasjonsstyret fatter.

Ordningen med forsinkelsesgebyr ved for sen innlevering av regnskaper til Regnskapsregisteret i Brønnøysund ble innført med virkning fra regnskapsåret 1990. Kredittilsynet er klageinstans.

Ved en lovendring som trådte i kraft 1. januar 1997 ble plikten til å undersøke og rapportere mistenkelige transaksjoner til ØKOKRIM utvidet til å omfatte flere institusjoner og typer foretak. Et forholdsmessig stort antall av rapporteringene kommer fra forretningsbankene. Enkelte institusjoner er innkalt til Kredittilsynet for å gi en nærmere orientering om rutiner m v.

Budsjett 1999

Budsjettforslaget for 1999 viser en nominell økning på 15,5 pst fra 1998. Det er besluttet at autorisasjonsordningen for regnskapsførere skal videreføres. I samsvar med forslag i Ot prp nr 1 (1998-99) legges ordningen direkte under Kredittilsynet uten noe eget autorisasjonsstyre fra og med 1. januar 1999. Det er antatt at det vil være ca 6 000 autoriserte regnskapsførere i årene som kommer.

Prioriterte oppgaver i 1999 vil være:

- *Stedlig tilsyn:* Det legges vekt på å utføre stedlig tilsyn i tilstrekkelig omfang, samtidig som etaten effektiviserer og videreutvikler tilsynsmetodene. Blant annet vil det bli lagt mer vekt på risikovurdering i utvelgelsen av de enheter som skal inspiseres. Tilsynet med blandede finanskonsern og med verdipapirområdet prioriteres. Det stedlige tilsyn med

foretakenes interne kontroll må vektlegges. IT-utviklingen i finansnæringen stiller nye krav til det stedlige tilsyn.

- *Dokumentbasert tilsyn:* Dette effektiviseres ved mer bruk av IT til innhenting og bearbeidelse av data. Rapportering etter kapitaldekningsregelverket for markedsrisiko i kredittinstitusjoner og verdipapirforetak følges opp.
- *Makroøkonomisk overvåking:* Arbeidet med makroøkonomisk overvåking av forhold av betydning for tilsynet med norske finansinstitusjoner og finansmarkedet følges opp gjennom regelmessig overvåking av viktige økonomiske indikatorer og spesifikke analyser. Analyser av strukturelle utviklingstrekk i norsk økonomi vil også være av betydning for tilsynet. I den nåværende konjunkturfasen er analyser av institusjoners sårbarhet i forhold til mulige svingninger i renter, børskurser og valuta særlig viktig.
- *Internasjonalt rettet arbeid:* Området har i de senere år fått et stadig økende omfang som følge av internasjonaliseringen av finansnæringen og internasjonale forpliktelser. Dette gjelder bl a deltakelse i ulike komitéer og arbeidsgrupper under EU-kommisjonen og konsultasjoner med EU-organ knyttet til oppfølging av EØS-avtalen. Det skjer også en opptrapping av deltakelse og kontakt med andre internasjonale organer.
- *Forvaltning og utvikling av regelverk:* Kredittilsynets arbeid gjelder kontroll med at regelverk overholdes, oppfølging av regelbrudd og behandling av saker som forelegges av overordnet myndighet, tilsynsenheter og andre. Arbeid med effektivisering og forenkling av regelverket vil bli prioritert.
- *År 2000-problematikken:* Det arbeides med å sikre at overgangen til år 2000 får minst mulig konsekvenser for bank- og finanssektoren. Nødvendige risiko- og sårbarhetsanalyser samt beredskapsplaner og tiltak utarbeides i løpet av våren 1999.
- *Organisasjonsutvikling:* For å effektivisere Kredittilsynets organisasjon, prioriteres utvikling og bruk av IT-løsninger og utvikling av medarbeidernes kompetanse. Det er også vesentlig å ha nødvendig beredskap for raskt å kunne håndtere kriser i finanssektoren.

Kredittilsynet foretar i 1998 en gjennomgang av sin strategi. Dette vil kunne gi justeringer i virkemiddelbruk og organisering i årene som kommer.

KAP 4602 KREDITILSYNET

(jf kap 1602)

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999
01	Bidrag fra tilsynsenhetene	131 718	78 150	91 300
02	Andre inntekter	717	1 400	600
15	Refusjon arbeidsmarkedstiltak	0	0	0
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	1 196	0	0
	Sum kap 4602	133 631	79 550	91 900

Kredittilsynets utgifter dekkes i sin helhet av de institusjoner som er under tilsyn etter tilsynslovens § 1 eller annen lovhjemmel. Utlikningen foretas av Kredittilsynet og godkjennes av Finansdepartementet. Inndekningen av utgiftene er hjemlet i § 9 i tilsynsloven. Det totale bidrag fra tilsynsenhetene i 1999 er foreslått til 91,3 mill kroner. Bidragene fra tilsynsenhetene i 1997 ble på 131,7 mill kroner. Dette høye beløpet skyldes forsinket utsendelse av krav i 1996, på grunn av spesielle datatekniske problemer, noe som medførte en forskyvning i innbetalingen til 1997.

Under post 02 Andre inntekter er det ført opp inntekter relatert til refusjonsordningen for sykepenges m v som kommer til utbetaling under kap 1602 Kredittilsynet. Post 02 er redusert i f h t vedtatt budsjett 1998 p g a lavere refusjoner. Se Innst S nr 61 (1997-98), jf St prp nr 21 (1997-98).

Programkategori 23.20 Skatte- og avgiftsadministrasjon

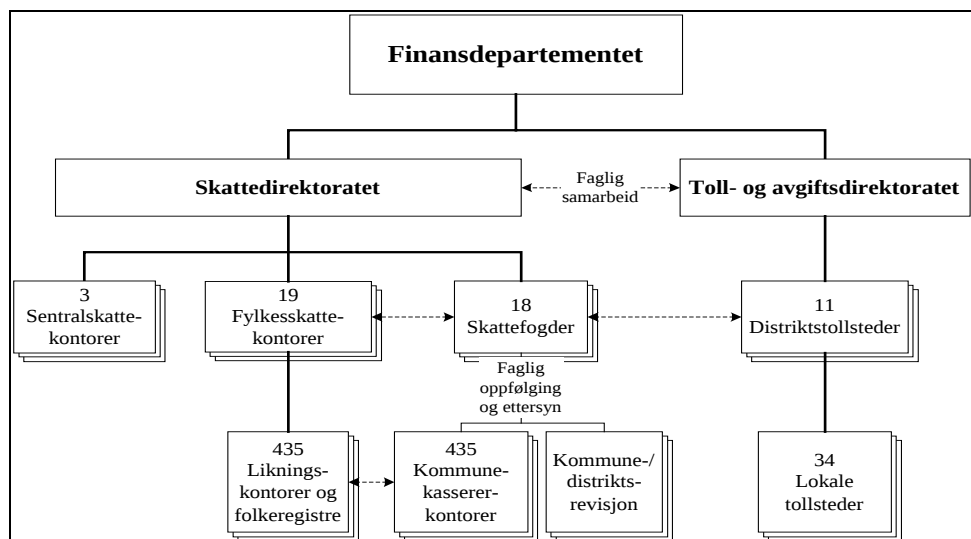
(i 1000 kr)

Kap	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999	Pst endr 98/99
1610	Toll- og avgiftsdirektoratet – toll- og avgiftsetaten (jf kap 4610)	750 120	758 650	813 100	7,2
1615	Skattefogdene (jf kap 4615)	111 629	0	0	-
1616	Andre utgifter til skatte- og avgiftsinnkreving (jf kap 4618)	96 498	117 250	0	-100,0
1618	Skattedirektoratet – skatteetaten (jf kap 4618)	2 439 202	2 634 800	2 922 950	10,9
	Sum programkategori 23.20	3 397 449	3 510 700	3 736 050	6,4

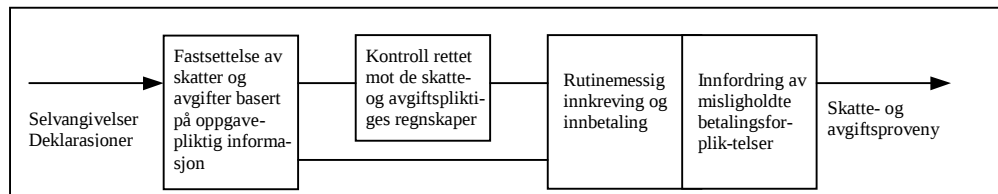
Organisering og hovedoppgaver

Finansdepartementet har det overordnede ansvar for forvaltning av skatte- og avgiftssystemene. Dette innebærer arbeid med skatte- og avgiftslovgivningen og den administrative styring av den statlige delen av skatte-, avgifts- og tolladministrasjonen (skatteetaten og toll- og avgiftsetaten). Kommunekasserne hører administrativt under kommunene, men er underlagt Finansdepartementets (Skattedirektoratet/skattefogdenes) faglige instruksjonsmyndighet når det gjelder innfordring av skatt og folketrygdavgifter samt kontrollfunksjoner overfor arbeidsgivere.

Til sammen utføres det ca 8 100 årsverk i de to statsetatene, i tillegg til at kommunekasserne anvender ca 1 800 årsverk til statlige oppgaver.

Organisering av skatte-, avgifts- og tolladministrasjonen pr 1.1.1998

Skatte-, avgifts- og tolladministrasjonens primære oppgaver er å utføre funksjonene fastsettelse, innkreving og kontroll. Ved siden av regelverksutvikling, informasjon og veiledning, kan det skilles mellom følgende hovedtyper av arbeidsoppgaver i skatte- og avgiftsforvaltningen:

Samlet bevilgningsforslag for 1999 under programkategori 23.20 Skatte- og avgiftsadministrasjon utgjør 3 736,05 mill kroner mot 3 510,7 mill kroner i vedtatt budsjett 1998, dvs en nominell økning på 6,4 pst.

Hovedmål

Offentlig virksomhet finansieres i hovedsak av skatter og avgifter. Dette forutsetter at man har en effektiv skatte-, avgifts- og tolladministrasjon. Det er en viktig samfunnsoppgave å sørge for at de skatter og avgifter som Stortinget vedtar, blir korrekt og effektivt innkrevd.

Skatte-, avgifts- og tolladministrasjonens hovedmål kan sammenfattes som følger:

1. Sikre riktig fastsettelse av skatter, avgifter og toll, herunder:
 - sørge for effektivitet i fastsettelsesarbeidet og kvalitet i regelfortolkning, samt bidra til regelverksutviklingen
 - medvirke til at de skatte- og avgiftspliktige ivaretar sin oppgaveplikt
 - redusere omfanget av ikke-oppgitte beløp (svart økonomi)
2. Sikre riktig innbetaling av skatter, avgifter og toll, herunder:
 - sørge for effektivitet og kvalitet i innkreivingsarbeidet
 - bidra til at fastsatte, ikke-innbetalte beløp (restanser), er så lave som mulig

I tillegg har toll- og avgiftsetaten som mål å forhindre ulovlig inn- og utførsel av varer, som bl a illegal innførsel av narkotika. Skatteetaten har i tillegg som mål å sørge for et korrekt og oppdatert folkeregister, samt økonomitjenester av høy kvalitet til statsetater.

Rammebetingelser

Skatte-, avgifts- og tolladministrasjonens organisering og virksomhet må vurderes og utformes i lys av samfunnsutviklingen. Sentrale trekk er:

- skatte- og avgiftspliktiges økonomiske forhold blir stadig mer komplekse
- internasjonalisering av næringsliv, arbeidsmarked, kapital og varehandel samt friere grensepassering og nedbygging av grensebarrierer
- betydelige skatte- og avgiftsunndragelser, valutasmugling, hvitvasking av penger gjennom internasjonale pengetransaksjoner og andre former for økonomisk kriminalitet
- høyere krav fra publikum til effektiv tjenesteyting

Strategi og sentrale tiltak

Finansdepartementets hovedstrategi for å sikre at de skattene og avgiftene som Stortinget vedtar blir fastsatt og innbetalt, er i første rekke å kvalitetssikre de omfattende og tildels rutinepregede arbeidsprosessene knyttet til oppgaveinnhenting og behandling. Hensiktsmessig bruk av informasjonsteknologi spiller en viktig rolle i denne forbindelse. De ressurser som frigjøres ved effektivisering, rettes i stor grad inn mot bekjempelse av skatte- og avgiftsunndragelser, en effektiv innkreving samt å bedre informasjonsvirksomheten slik at publikum får god regelforståelse og gir korrekte opplysninger.

Sentrale virkemidler er:

- kompetansehevende tiltak
- videreutvikling av kontrollmetoder
- målrettet bruk av informasjon rettet mot skatte- og avgiftspliktige
- effektiv utnyttelse av informasjonsteknologi
- regelverksutvikling
- utvikling av styrings- og rapporteringssystemer
- organisatoriske tilpasninger/endringer

En prioritering av ressursbruken skal legge grunnlaget for særlig fokusering på innsats-områdene:

- målrettet kontroll, deriblant stedlig kontroll/regnskapskontroll
- innkreving (innbetaling/innfordring)
- bekjempelse av ulovlig innførsel av narkotika.

Spesielt om informasjonsteknologi

Bruk av informasjonsteknologi står sentralt i skatte-, avgifts- og tolladministrasjonens utvikling, jf St prp nr 88 (1990–91) EDB og omstilling i skatteetaten og St prp nr 82 (1990–91) om bl a EDB og omstilling i toll- og avgiftsetaten. Informasjonsteknologi anvendes til å utvikle nytt forvaltningssystem for skatteinnkreving (SKARP-prosjektet), utvikle nytt EDB-system for merverdiavgiftsforvaltningen (MVA3-prosjektet), jf St prp nr 65 (1997–98), samordne/integrere ulike EDB-systemer i toll- og avgiftsetaten (TVIST 2000), jf St prp nr 63 (1996–97), herunder nytt båtregister (jf St prp nr 51 (1994–95)). Skattedirektoratet vil i 1999 videreføre arbeidet med å utvikle et system for forhåndsutfylte selvangivelser (PSA-prosjektet) for forskuddspliktige skattytere, samt videreføre arbeidet vedrørende elektronisk innrapportering fra næringslivet (SLN-prosjektet).

Ved utvikling av nye IT-systemer legger Finansdepartementet vekt på å utnytte samordningsmulighetene mellom skatteetaten og toll- og avgiftsetaten, for å bidra til en mer effektiv utnyttelse av de to etatenes IT-ressurser. Fremdriften i disse prosjektene vil løpende vurderes opp mot arbeidet for å sikre at eksisterende systemer fungerer etter overgangen til år 2000, jf omtale i innledningen under pkt 2 Prioriterte oppgaver i 1999.

Utviklingen av skatte- og avgiftsinntekter

Formålet med skatte-, avgifts- og tolladministrasjonens virksomhet er å sikre skattekreditorene løpende økonomisk grunnlag gjennom foreløpige og endelige betalinger på bakgrunn av rettmessige krav. Dette skjer gjennom forskuddsutskriving og fastsettelse av skatt på inntekt og formue samt folketrygdavgifter, fastsettelse av merverdiavgift, særavgifter og toll, og en effektiv innkreving. Høy kvalitet i forskuddsutskrivingen og avgiftsdeklarereringen, herunder bl a best mulig samsvar mellom forskuddsutskriving og endelige fastsatte beløp, øker mulighetene for at pliktige skatter og avgifter blir innbetalt til rett tid.

For årene 1996–98 fordeler skatte- og avgiftsinntektene seg som følger:

	(i mill kr)		
	1996 ¹⁾	1997 ²⁾	1998 ³⁾
Skatter på inntekt og formue ⁴⁾	48 741	66 777	78 300
Arbeidsgiveravgift.....	51 953	56 186	61 000
Trygdeavgift.....	39 579	42 006	45 600
Oljeskatter.....	33 078	44 898	28 100
Toll.....	2 455	2 437	2 447
Merverdi- og investeringsavgift.....	94 692	102 901	110 000
Andre avgifter.....	50 399	54 678	57 408
Sum statsbudsjettet	320 897	369 883	382 855

I tillegg kommer

Kommune- og fylkeskommuneskatt på inntekt og formue	77 187	81 767	84 000
Samlede inntekter	398 084	451 650	466 855

¹⁾ Statsregnskapet 1996

²⁾ Statsregnskapet 1997

³⁾ Anslag

⁴⁾ Overføring fra Skattefordelingsfondet til statsbudsjettet er inkludert i 1996. Fra 1997 er fellesskatt inkludert. Skattefordelingsfondet ble nedlagt fra 1997 og medførte at skatteinntektene og overføringen til statsbudsjettet økt med ca 12,5 mrd koner fra 1996.

Restanseutviklingen

Restansesituasjonen er avhengig av bl a:

- den generelle økonomiske situasjonen i samfunnet og konjunkturutviklingen
- kvaliteten på fastsettelse og innbetaling av forskuddsskatt
- kvaliteten på utliknede skatter/avgifter
- kvaliteten på systemer og rutiner for innkreving
- at oppfølgingen overfor debitor er å jour og aktiv

Det er de senere årene generelt registrert synkende restanser for alle skatter og avgifter. Restanseutviklingen kan oppsummeres slik:

Restanser for fastsatte ordinære skatter på formue og inntekt pr 30. juni året etter likningsåret

	(i mill kr)		
	Inntektsåret		
	1994	1995	1996
<i>Forskuddsordningen:</i>			
- Utliknet skatt.....	131 783	140 839	153 529
- Restanser.....	1 711	1 570	1 599
- Restanseprosent.....	1,3	1,1	1,04
<i>Etterskuddsordningen:</i>			
- Utliknet skatt.....	17 743	21 830	22 103
- Restanser.....	120	116	125
- Restanseprosent.....	0,7	0,5	0,57
<i>Totalt:</i>			
- Utliknet skatt.....	149 526	162 669	175 632
- Restanser.....	1 831	1 686	1 725
- Restanseprosent.....	1,2	1,0	0,98
Akkumulerte restanser	9 222	9 056	8 801

Restanseutviklingen for trekkoppgjør og arbeidsgiveravgift til folketrygden (akkumulerte restanser pr 30. juni etter trekk- og avgiftsårets utgang)

(i mill kr)				
	Trekk- og avgiftsåret			Pst endr 95/97
	1995	1996	1997	
Trekkoppgjør.....	611	415	373	- 39,0
Arbeidsgiveravgift.....	650	621	541	- 16,8
Sum	1 262	1 036	914	-27,6

Restanseutviklingen for merverdiavgift av innenlandsk omsetning. Samlet fastsatt avgift pr år og akkumulerte restanser pr 31. desember

(i mill kr)				
				Pst endr 95/97
	1995	1996	1997	
Fastsatt MVA.....	71 300	77 100	83 080	16,5
Akkumulerte restanser.....	3,1	2,8	2,6	-16,1

Restanseutviklingen for arveavgift pr 31 desember

(i mill kr)				
				Pst endr 95/97
	1995	1996	1997	
Utlignet beløp.....	1042	1051	992	- 5,0
Samlet restanse for arveavgift.....	117	114	69	- 41,0

Restanseutviklingen for toll- og avgiftsetaten. Akkumulerte restanser pr 31. desember

(i mill kr)				
				Pst endr 95/97
	1995	1996	1997	
Toll.....	29	20,4	24,6	-15,2
Merverdiavgift ved import.....	339,0	164,6	193,7	-42,9
Særagifter.....	797,9	722,9	726,1	-9,0
Sum	1 165,9	907,9	944,4	-19,0

Spesielt om narkotikakontrollen

En viktig oppgave for toll- og avgiftsetaten er å forhindre ulovlig innførsel av varer, og spesielt illegal innførsel av narkotika. Narkotikakontrollen er blitt betydelig styrket i løpet av de senere år. Det er satset på metodeutvikling for målrettet utvelgelse av kontrollobjekter, gjennom underretningstjeneste og ved bruk av hund. Beslaglagt narkotika har vist en sterk økning i perioden 1994-97 for alle de tunge stoffene (heroin, amfetamin, kokain og cannabis).

Resultatene for 1997 er for øvrig omtalt i kap 1610 og kap 1618.

KAP 1610 TOLL- OG AVGIFTSDIREKTORATET – TOLL- OG AVGIFTSETATEN (jf kap 4610)

(i 1000 kr)				
Post	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999
01	Lønn og godtgjørelser	482 901		
11	Varer og tjenester	229 210		
01	Driftsutgifter		740 200	790 700
21	Spesielle driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>		0	4 000
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	38 009	18 450	18 400
	Sum kap 1610	750 120	758 650	813 100

Formål, hovedoppgaver og organisering

Toll- og avgiftsetaten har følgende hovedmål:

- sikre riktig fastsettelse og rettidig innbetaling av toll og avgifter
- forhindre ulovlig inn- og utførsel av varer

Toll- og avgiftsetaten består av et sentralt direktorat og 11 tolldistrikter/distriktstollsteder med 34 underliggende tollsteder. Etaten hadde pr 1. mars 1998 en bemanning på ca 1670 årsverk. Det er i de senere år lagt vekt på en forenklet organisasjonsstruktur og samordning av fastsettelses- og kontrollfunksjonene.

Det legges stor vekt på å fordele ressurser slik at etatens primæroppgaver prioriteres, spesielt med sikte på å øke oppdagelsesrisiko ved forsøk på ulovlig inn- og utførsel av varer, samt toll- og avgiftsunndragelser. Det arbeides kontinuerlig med å frigjøre ressurser til fastsettelseskontroll, virksomhetskontroll, innfordringsvirksomhet og narkotikakontroll. Departementet ser det som viktig at toll- og avgiftsetaten løpende vurderer og tilpasser etatens administrative oppbygning, herunder inndelingen i tolldistrikter, for å kunne ivareta nye og endrede behov.

Sentrale utfordringer de nærmeste år

Toll- og avgiftsetaten arbeider i strategiplanperioden 1996-1999 med følgende utfordringer:

Mer komplekse næringsstrukturer

Store internasjonale selskaper med transaksjoner og organisering på tvers av landegrensene får en stadig sterkere posisjon i næringslivet både i en nasjonal og global sammenheng. Fleksibilitet og hurtighet, basert på bl a utstrakt bruk av informasjonsteknologi, er viktige konkurransefaktorer for denne type organisasjoner. For toll- og avgiftsetaten innebærer dette krav til å:

- øke kunnskapsnivået om næringsstrukturen
- etablere tettere samarbeid og bedre rutiner for informasjonsutveksling med virksomhetene samt andre instanser og myndigheter nasjonalt (herunder skatteetaten) og internasjonalt

Åpnere grenser - økt persontrafikk, vare- og tjenesteflyt

Som følge av økt internasjonalisering, høy endringstakt i næringslivet og åpnere grenser, øker persontrafikken, varemengder og tjenesteleveranser mellom landene. Det fører til at toll- og avgiftsetaten bør:

- ta i bruk bedre IT-løsninger som muliggjør effektiv vareflyt
- videreutvikle samarbeidet med EU-landene og andre land
- styrke underretningen og virksomhetskontrollen og effektivisere vareførselen
- styrke narkotikakontrollen bl a gjennom effektiv objektutvelgelse

Informasjonssamfunnet – høy endringstakt i ny teknologi

Private bedrifter og offentlig sektor bruker stadig mer elektronisk informasjonsbehandling og formidling, fremfor tradisjonelle papirbaserte rutiner. For toll- og avgiftsetaten innebærer dette krav til å identifisere og utnytte de muligheter som andres og egen bruk av informasjonsteknologi kan gi både innen tollfaglig og administrativt arbeid.

Økt rettsbevissthet og større forventninger til service, informasjon og veiledning hos brukere

For å oppnå gode resultater er toll- og avgiftsetaten avhengig av å ha et godt samarbeid med næringsliv og publikum. Videreutvikling av kompetanse internt og hos eksterne brukere, vil kunne bidra til en reduksjon i antall feil i fastsettelsen av toll og avgifter. Det legges vekt på å kvalitetssikre både rutiner og systemer slik at det ikke oppstår feil.

Strategier

For å møte ovennevnte utfordringer, arbeider toll- og avgiftsetaten etter følgende prinsipper:

- forenkle regelverk og prosedyrer
- etablere bedre ordninger for informasjon og veiledning om regelverk og prosedyrer for brukerne
- forbedre kvalitetssikringen av etatens arbeidsprosesser
- styrke medarbeidernes kompetanse
- bruke media til generell informasjonsformidling
- videreutvikle mål- og resultatstyring i etaten

Rapport

I det følgende gis en redegjørelse for toll- og avgiftsetatens resultatutvikling t o m 1997, jf etatens hovedmål som er beskrevet i ovenstående avsnitt.

Innledning

I 1997 har ressurser til kontrollaktiviteter, TVIST 2000, herunder Småbåtregisteret, informasjonssatsingen i etaten, regelutvikling og grønne avgifter samt oppfølging av ny organisering i distriktsforvaltningen (NOD) blitt prioritert.

Hovedmål 1: Riktig fastsettelse og rettidig innbetaling av toll og avgifter

(i mill kroner)

	Regnskap 1996	Regnskap 1997	Endring
Tollinntekter	2 500	2 400	- 100
Merverdiavgift ved innførsel	50 500	55 400	4 900
Motorvognavgifter	26 900 ¹⁾	29 400	2 500
Særavgifter	600	22 800	2 200
Sum	100 500	110 000	9 600

¹⁾ I St prp nr 1 (1997- 98) ble mineralolje- og bensinavgift ført under særavgifter i 1996 og 1997. Disse inntektene er i St prp nr 1 (1998-99) ført som motorvognavgifter for både 1996 og 1997.

Samlede inntekter økte i 1997 med 9,6 pst sammenlignet med 1996. Økningen i inntekter skyldes hovedsakelig økning i motorvognavgiftene, samt økning i vareverdien ved import med påfølgende økning i merverdiavgiften. I 1997 ble det betalt inn 110 mrd kroner i toll og avgifter til statskassen gjennom toll- og avgiftsetaten. Av dette utgjør merverdiavgift på importvarer for videre omsetning 55,4 mrd kroner, som fradragsføres på omsetningsoppgaven, jf omtale under kap 1618 Skattedirektoratet – skatteetaten.

Det er vanskelig å anslå statens tap av inntekter som en følge av toll- og avgiftsunndragelser. Det arbeides løpende med å forbedre informasjonsgrunnlaget på dette området, slik at kontrollvirksomheten kan rettes mot de områdene der unndragelsene er størst.

a) Riktig fastsettelse

Nøkkeltall for etatens produksjon og resultater i fastsettelsen av toll og avgifter er gjengitt i tabellen nedenfor:

År	1993	1994	1995	1996	1997
Ekspedisjon / fastsettelse					
Antall deklarasjoner (i mill)...	3,2	3,4	3,7	3,9	4,2
Kontrollerte deklarasjoner (i pst) ¹⁾	5,7	3,7	4,0	5,0	5,0
Antall kontrollerte deklarasjoner.....	185 320	118 534	149 084	212 274	237 833
Registrerte feil i fastsettelsesfasen.....	30 161	25 977	26 786	35 838	44 715
Korrigert i statens favør (mill kr.)	157,0	293,1	401,0	544,0	617,0
Korrigert i vareeiers favør (mill kr)	487,2	420,3	709,0	1 462,0	1 033,0

¹⁾ Totale antall deklarasjoner består av om lag 3 millioner innførselsdeklarasjoner og om lag 1 million utførselsdeklarasjoner. Andel kontrollerte innførselsdeklarasjoner var 6,7 pst og andel kontrollerte utførselsdeklarasjoner var 1,4 pst i 1997.

1. Ekspedisjon/fastsettelse

All deklarerings av inn- og utførsel foretas i et elektronisk system for deklarerings av inn- og utførsel (TVINN).

Antallet inn- og utførselsdeklarasjoner økte med 0,3 millioner til 4,2 millioner fra 1996 til 1997, mens kontrollhyppigheten var uendret. Korrigeringer i statens favør viste en økning på 73 mill kroner til 617 mill kroner fra 1996 til 1997. Hovedårsaken til dette er at kvaliteten på fastsettelseskontrollen i ekspedisjonsfasen er videreutviklet i 1997. Blant annet ble det i 1997 foretatt en gjennomgang og videreutvikling av funksjonaliteten og kvalitet på kontrollmaskene i TVINN.

Maskekontrollarbeidet er fast organisert i samtlige distrikter og det arbeides med å videreutvikle informasjonsflyten mellom fastsettelse, innkreving, innfordring og virksomhetskontroll.

For korrigeringer i vareeiers favør har det fremkommet store enkeltbeløp som skyldes feilregistrering fra deklaranterens side. Utviklingen viser imidlertid en nedgang i korrigerte beløp i vareeiers favør fra 1996 til 1997. Dette kan forklares med økt effekt av den maskinelle kontrollen og økt kompetanse hos deklaranter og tjenestemenn.

2. Informasjon og veiledning

Det har også i 1997 vært fokusert på informasjon og veiledning til næringslivet. I løpet av året er det over hele landet gjennomført kurs for TVINN-deklaranter, herunder både speditører og importører. Kursene har hovedsakelig omhandlet reglene rundt toll, avgifter og prosedyrer samt bruken av IT-verktøyet TVINN. I 1996 ble det gjennomført forskjellige kursopplegg hos 16 pst (ca 150) av TVINN-deklaranter. I 1997 er satsingen videreført med opplæringsiltak for ytterligere 13 pst (ca 140) TVINN-brukere.

Videre er det avholdt flere informasjonstiltak mot spesielle bransjer. Næringslivet har vist økende interesse for å bedre sin kunnskap om toll- og avgiftsregelverket. For å imøtekomme dette behovet har etaten foretatt en omlegging av informasjonsvirksomheten, i hovedsak for å oppnå økt tilgjengelighet og mer direkte informasjon. I fastsettelsesfasen tilbys næringslivet informasjonsopplegg/kurs for å bidra til rett kompetanse med påfølgende riktig deklarerings og rettidig innbetaling av toll og avgifter. Etaten har også tatt i bruk informasjonskanaler som tekst-tv, Internett og intranett i tillegg til oppdatering av samtlige informasjonsprodukter.

3. Virksomhetskontroll

Virksomhetskontroll	1993	1994	1995	1996	1997
Antall kontrollerte bedrifter....	1 416	1 427	998	1 065	981
Treffprosent/endringer.....	-	61,8	73,5	73,9	70,0
Korrigert i statens favør (mill kroner)	324,8	481,1	480,3	539	646
Korrigert i vareeiers favør (mill kroner).....	5,4	1,9	3,9	18,5	6,7

De senere års nøkkeltall for virksomhetskontrollen viser at etaten bruker mer ressurser på hver kontroll, og at det gjøres større etterberegninger pr kontroll. Tendensen er også at etterberegnet beløp pr årsverk øker, hvilket kan tyde på at utvelgelsen og kontrollmetodene stadig blir bedre.

b) Rettidig innbetaling

Innkrevning/innfordring	1993	1994	1995	1996	1997
Inntekter (mill kroner)	69 883	81 464	91 549	100 500	109 978
Akkumulerte restanser (mill kroner).....	1 154	992	1 166	908	945
Nye restanser i året (mill kroner).....	560	429	506	319	411

1. Inntekts- og restanseutviklingen

Hovedoppgavene på innkreivings- og regnskapsområdet har i 1997, i tillegg til den løpende drift og systemforvaltning, vært å tilrettelegge for tilpasning til nytt økonomireglement for staten (tilpasning og utvikling av innkreivings- og regnskapssystemene i etaten, utarbeidelse av nytt økonomiregelverk og brukerhåndbøker samt utvikling av TVIST-systemet) og utarbeiding av tiltak for å redusere nivået på restansene.

Det har vært fokusert på tiltak for å forebygge restanser samtidig som oppfølgingen av restanser søkes gjort så effektivt som mulig, ved blant annet kredittvurdering av tollkredittsøkere og en løpende oppfølging av eksisterende kunder. Nye retningslinjer for tollkreditt, som trådte i kraft 1. januar 1997, har sammen med kredittvurdering og -overvåking ført til større arbeidsbelastning for etaten bl a ved vurdering av klagesaker.

Saksbehandling

Toll- og avgiftsetaten mottok i 1997 mer enn 150 000 skriftlige henvendelser. Om lag 30 000 av disse er knyttet til årsavgift, vektårsavgift og vrakpant i Oslo. Saksbehandlingstiden ligger i gjennomsnitt på mellom 2 og 3 uker i tolldistriktene. Antall innkomne klagesaker i distriktene utgjorde 1 448 i 1997. Av de mottatte sakene er 95 pst behandlet ved utgangen av året. I nær 20 pst av sakene er klager gitt helt eller delvis medhold. Mange av disse sakene er knyttet til stenging av tollkreditt hvor importør igjen får tilgang til tollkreditt mot å stille garanti.

*Hovedmål 2: Forhindre ulovlig inn- og utførsel av varer**Nøkkeltall for etatens resultater ved kontroller*

Narkotikakontroll	1993	1994	1995	1996	1997
Narkotikabeslag, verdi i mill kroner ¹⁾	241,8	328,1	3 759	745	598
Narkotikabeslag, doser (1 000 stk)	1 043	1 539	13 158	3 640	2 983
Cannabis beslag (i kilo)	134,4	395,3	21 850	790,1	640,1
Heroin beslag (i kilo)	18,1	24,3	41,8	59,9	41,2
Amfetamin beslag (i kilo)	6,5	14,7	39,0	10,5	57,6
Kokain beslag (i kilo)	7,6	3,0	4,0	9,8	2,9

¹⁾ Anslag over verdi gjøres for å sammenlikne utviklingen i de samlede beslag fra år til år. Verdianslagene er basert på en pris pr gram som ble anslått i 1992 for hver stofftype, og reflekterer ikke «markedsverdien». Verdiberegningen gjøres for stoffene heroin, amfetamin, kokain og cannabis.

I over 10 pst av narkotika- og smuglingskontrollene tolletaten utførte i 1997, ble det avdekket uregelmessigheter. I 1997 økte antall narkotikabeslag med over 200 i forhold til 1996. I 1997 gjorde etaten flere store enkeltbeslag, blant annet to heroinbeslag på henholdsvis 20 kg (ved Svinesund) og 17 kg (ved Larvik). Målt i brukerdoser og verdi var det imidlertid en nedgang fra 1996 til 1997. Samtidig er det registrert en betydelig økning av beslaglagte dopingmidler (fra 18 000 tabletter i 1996 til 65 000 tabletter i 1997) samt ecstasy.

Alkohol- og tobakkskontroll	1993	1994	1995	1996	1997
Sprit/brennevin beslag, verdi i mill kroner ²⁾	43,0	35,3	12,5	17,9	16,3
Brennevinsbeslag (i liter)	12 880	10 713	21 660	12 052	8 013
Spritbeslag (i liter)	189 067	140 521	41 524	72 820	68 401
Sigaretter (i mill)	2,4	1,1	1,4	4,4	12,8

²⁾ Som omregningsfaktor pr liter benyttes kr 160,- for brennevin og kr 220,- for sprit.

Det har i de senere årene vært en sterk økning i beslaglagt mengde sigaretter. De beslaglagte partiene består ofte av store kvanta sigaretter, som skjuler seg i andre varesendinger. Videre utgjør beslag av andre varer 8,6 mill kroner og valuta 3,8 mill kroner.

Fornyelse og utvikling**a) Større IT-satsinger***TVIST 2000*

Hovedprosjektet TVIST 2000 ble etablert i Toll- og avgiftsdirektoratet høsten 1995. Hovedformålet med prosjektet er å sikre reviderbare regnskaper og å øke kvaliteten og effektiviteten knyttet til fastsettelse, innkreving (innfordring) og kontroll med avgiftspliktige beløp og kontroll med ulovlig inn- og utførsel av varer. Prosjektet omfatter følgende systemer: Det sentrale fritids- og småbåtregisteret, Felles kunderegister, Avgiftsfastsettelsessystemet, Økonomisystemet, Avskiltingssystemet, Innfordringssystemet, Personunderretningssystemet og Virksomhetskontrollsystemet. Virksomhetskontrollsystemet og Innfordringssystemet er fra 1998 videreført utenfor hovedprosjektet TVIST 2000. Som ved IT-prosjekter generelt er det også til dette prosjekter knyttet risiko. Det er usikkerhet om den videre fremdrift for TVIST 2000.

I 1997 har programmering og testing av Det sentrale fritids- og småbåtregisteret, Felles kunderegister, prosjektsystemer for avgiftsfastsettelse og innfordring (avskilting) stått sentralt. Videre ble det inngått kontrakt for nytt reskontrosystem tidlig i 1997. Systemene er etablert på nytt sentralt maskinmiljø i Skattedirektoratets lokaler på Helsfyr. Felles kunderegister er basert på kopier av Det sentrale folkeregisteret og Enhetsregisteret. Det er også i 1997 nedlagt en betydelig innsats i prosjektene.

Nedenfor gis det en nærmere redegjørelse:

Småbåtregisteret

Det sentrale registeret for fritids- og småbåter ble tatt i bruk fra 1. januar 1998. I registeret lagres, samordnes og systematiseres data om fritidsbåter som blant annet kan benyttes til å:

- oppnå pålitelige, fullstendige og lett tilgjengelige data om fritidsbåter
- kartlegge eierforhold ved kjøp og salg, for eksempel ved pant eller heftelser
- være et hjelpemiddel for politi og forsikringsselskap i forbindelse med etterforskning av for eksempel tyveri, ulykker eller forsikringssvindel
- motvirke ulovlig innførsel av båter og andre ulovlige forhold
- ivareta miljøhensyn og planleggingsformål

Felles kunderegister

Felles kunderegister ble tatt i bruk 1. januar 1998. Systemet forenkler innhenting av opplysninger om adresser, fødselsnummer, virksomhetsnummer mm ved overføring av data fra Det sentrale folkeregisteret og fra Enhetsregisteret. Systemet erstatter egne registre i toll- og avgiftsetaten over kunder og firmaer, og reduserer mulighetene for feil og dobbeltregistrering.

Avgiftsfastsettelsessystemet og økonomisystemet

Avgiftsfastsettelsessystemet (del 1) ble tatt i bruk 2. juni 1998. Dette er et støttesystem for fastsettelse og omberegning av særavgifts krav og av refusjon for mineraloljeavgift. Systemet erstatter systemet MINOL (gammelt system for refusjon av mineraloljeavgift).

Nytt økonomisystem (del 1) ble tatt i bruk 2. juni 1998. Økonomisystemet er et nytt system for driftsregnskap, avgiftsregnskap for særavgiftene og hovedregnskap. Systemet sikrer regnskapsfunksjonen i samsvar med nye krav i økonomireglementet i staten, herunder revisjonsspor og bedret mulighet og kvalitet på avstemming og revisjon. Økt datasikkerhet og funksjonalitet er ivaretatt.

Del 2 av avgiftsfastsettelsessystemet skal etter planen tas i bruk i 1998. Bruken av systemet vil da utvides til å fastsette og omberegne motorvognavgifter (ikke omregistreringsavgift og forhåndsbetalt årsavgift) og refusjon av vrakpant. Samtidig skal også del 2 av økonomisystemet tas i bruk for regnskaps- og innkreivingsoppfølging av motorvognavgifts krav. Avskiltingssystemet tas også i bruk i 1998. Det er et nytt system for ajourhold og oppfølging av avskiltingsbegjæringer. Samlet erstatter disse systemene i del 1 og 2 de gamle systemene MASYS og VRAKSYS. Det er en viss risiko i prosjektet, bl a knyttet til leveranseene fra eksterne leverandører. Det er derfor usikkerhet knyttet til fremdriften i 1998.

Innfordringssystemet versjon 2 (tvangsinnfordringsdelen) samordnes med Skattedirektoratets MVA3 og SKARP, og er på grunn av tidsperspektivet tatt ut av hovedprosjektet TVIST 2000. Prosjektet videreføres i Toll- og avgiftsdirektoratets Innkreivings- og regnskapsavdeling. Systemet vil bidra til å automatisere rutinepregede manuelle oppgaver i innfordringsarbeidet.

Virksomhetskrollsystemet er tatt ut av hovedprosjektet TVIST 2000 og blir videreført i Toll- og avgiftsdirektoratets kontrollavdeling. Systemet skal benyttes som hjelpesystem for bedriftskroll og resultatrapporteringssystem i denne forbindelse.

Videre fremdrift

Fremdriften i 1998 skal gjøre det mulig å skrive ut årsavgift på kjøretøy med nytt system i 1999, jf St prp nr 63 (1996-97) og St prp nr 1 (1997-98). I 1999 skal del 3 av avgiftsfastsettelsessystemet og økonomisystemet etter planen tas i bruk. Dette omfatter både fastsettelse og regnskaps- og innkreivingsoppfølgingen av omregistreringsavgift og forhåndsbetalt årsavgift. Det er stor usikkerhet knyttet til fremdriften av prosjektet i 1999, bl a som følge av usikkerheten knyttet til fremdriften i 1998, jf ovenfor. Personunderretningssystemet (PUS) skal etter planen tas i bruk i løpet av 1999. Systemet kan blant annet benyttes til registrering og gjenfinning av opplysninger i tilknytning til vare- og narkotikasmugling, og skal erstatte det nåværende system, TONA.

IT-infrastruktur

Nytt sentralt maskinmiljø er etablert med reservedriftssted. Det er lagt vekt på høy IT-sikkerhet og god tilgjengelighet på de viktige systemene. TVINN systemet er forberedt for overgang til år 2000.

Som en følge av år 2000-problematikken, innføring av TVIST 2000-applikasjoner og økt kapasitetsbehov i lokalforvaltningen, forberedes utskifting og oppgradering av IT-infrastrukturen, jf forslag til romertallsvedtak VIII.

Transitteringsprosjektet

EU, EFTA og landene i Øst-Europa startet i 1995 arbeidet med systemspesifikasjon for å utvikle et felles datasystem for elektronisk forsendelse av transitteringsmeldinger. Norges deltagelse i dette prosjektet sikrer at norsk transportnæring kan konkurrere på samme vilkår som næringslivet i EU og EFTA for øvrig. Det nasjonale prosjektet starter opp i 1998 og arbeidet vil fortsette i 1999 og 2000.

b) Ny organisering i distriktsforvaltningen (NOD)

Oslo og Akershus tolldistrikter ble slått sammen 1. januar 1997. Videre er ny organisasjonsstruktur innført i alle distriktene og prosessen med tilsetning av nye ledere er gjennomført. Dette har gitt færre ledernivåer og samlet fastsettelses- og kontrollfunksjoner i en enhet. Omorganiseringen har medført at antall ledere er redusert med ca 50 personer.

I 1999 tas det sikte på å slå sammen Østfold tolldistrikt med Hedmark og Oppland toll-distrikt, og Buskerud tolldistrikt med Telemark og Vestfold tolldistrikt. Endringene vil gi etaten mulighet til å omdisponere ca 24 årsverk fra administrative oppgaver til kontrollopp-gaver. De omdisponerte ressursene er i dag hovedsakelig tenkt brukt til å styrke grensekon-trollen i Telemark og Vestfold, samt på grensen mot Sverige i Hedmark og Østfold.

I forbindelse med behandlingen av St prp nr 1 (1996-97) ble følgende plenumsvedtak fattet: «Stortinget ber Regjeringen inntil videre opprettholde distriktstollstedene Tele-mark/Vestfold og Buskerud». Etter en fornyet vurdering finner regjeringen at både denne sammenslåingen og en sammenslåing av Hedmark, Oppland og Østfold tolldistrikter er hensiktsmessige og nødvendige løsninger på utfordringene som ligger i å styrke etatens kontrollvirksomhet innenfor de eksisterende budsjетtrammer.

c) Administrasjon

Toll- og avgiftsetaten har gjennomført lederutviklingstiltak for å bedre rekrutteringsgrunnlaget til lederstillinger, og det er blant annet gjennomført et studie med sikte på å øke andelen kvinner i ledelsen. Arbeidet med lederutvikling videreføres i mindre omfang i 1999.

d) Sikkerhet

Toll- og avgiftsetatens sikkerhetstiltak er nedfelt i egne retningslinjer. Det er lagt særlig vekt på tjenestemennenes sikkerhet og holdninger i farlige situasjoner og på forebyggende tiltak på ulike områder. Temaet har videre vært tatt opp på ledersamlinger, kurs i narkotika- og personkontroll, inkvireringskurs, samt lagt inn i grunnutdanningen i toll- og avgiftseta-ten. Det skal videre etableres lokale retningslinjer for krisehåndtering og etableres et hjelpe-apparat i hvert tolldistrikt i samarbeid med enten politiet eller bedriftshelsetjenesten.

Budsjett 1999

Toll- og avgiftsetatens budsjетtramme for 1999 over kap 1610 foreslås økt med 54,5 mill kroner i forhold til vedtatt budsjett for 1998.

Regjeringen vil prioritere etatens arbeid rettet mot innførsel av narkotika samt annen smuglingskontroll. Det løpende arbeidet med forenkling av regelverk og prosedyrer vil bli videreført. Satsingen på økonomisk kontroll i firmaene vil bli videreført. Hovedmålsettingen innenfor innkreivings- og regnskapsområdet er å etablere rutiner og innføre nye systemer for å ivareta kravene i nytt økonomireglement for staten. Videre prioriteres arbeidet med kredittvurdering og oppfølging av tollkredittkunder, for å sikre proveny og forebygge restanser.

Innenfor rammene av foreslått budsjett vil toll- og avgiftsetatens kjerneoppgaver i hovedsak kunne oppfylles i h t etatens strategiplan for perioden 1996 - 1999. Virksomheten vide-reføres med sikte på å oppnå riktig deklarerings og fastsettelse av toll og avgifter, samt å avdekke ulovlig inn- og utførsel av varer med særlig vekt på narkotikasmugling. Arbeidet med å effektivisere etatens drift vil videreføres. Etaten vil konsentrere seg om utviklingsar-beid på de høyest prioriterte aktivitetene, herunder TVIST 2000 og kontroll.

Det er i 1999 avsatt ca 69 mill kroner til følgende prosjekter:

- TVIST 2000
- IT-infrastruktur i toll- og avgiftsetaten
- Transitteringsprosjektet

Utgifter knyttet til skatte og avgiftsinnkreving

Det vises til omtale under kapittel 1616 Andre utgifter knyttet til skatte og avgiftsinnkreving. I 1999 er det foreslått avsatt 4 mill kroner under kap 1610 ny post 21 Spesielle driftsutgifter til dekning av utgifter ved innkreving av skatter og avgifter samt utbetalinger i henhold til gitte tilsagn under ordningen med oppfølging av statens krav i konkursbo, jf forslag til romertallsvedtak IV.

KAP 4610 TOLL- OG AVGIFTSDIREKTORATET – TOLL- OG AVGIFTSETATEN (jf kap 1610)

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999
01	Gebyr for overtid	13 787	11 050	11 300
02	Andre inntekter	1 261	1 450	1 500
03	Pante- og tinglysningsgebyrer	0	0	1 000
11	Gebyr på kredittdeklarasjoner	75 726	69 400	75 700
12	Ekspedisjonsgebyr	4 006	3 650	3 700
13	Gebyr ved avskilting av kjøretøy	227	250	300
15	Refusjon arbeidsmarkedstiltak	190	0	0
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	9 481	0	0
17	Refusjon lærlinger	27	0	0
	Sum kap 4610	104 705	85 800	93 500

Post 01 Gebyr på overtid

I forbindelse med lønnsoppgjør har toll- og avgiftsetatens kostnader til privat rekvirert overtid økt. Det foreslås at gebyr for privat rekvirert overtid økes fra 200 til 205 kroner pr time for 50 pst overtid og fra 270 til 275 kroner pr time for 100 pst overtid.

Post 02 Andre inntekter

Posten omfatter leieinntekter, inntekter fra auksjonssalg av overliggende og inndratte varer samt forsinkelsesrenter.

Post 03 Pante- og tinglysningsgebyrer

Det vises til omtale under kap 1616 Andre utgifter knyttet til skatte- og avgiftsinnkreving. I 1999 overføres deler av kap 1616 post 21 til kap 1610.

For å inntektsføre gebyrer o l fra toll- og avgiftsinnkreving foreslås det under kap 4610 å opprette en ny post 03 Pante- og tinglysningsgebyrer med en avsetning på 1 mill kroner til dette formålet.

Post 11 Gebyr på tolldeklarasjoner

Gebyr på kredittdeklarasjoner foreslås videreført med 29 kr pr deklarasjon fra 1. januar 1999. Budsjettert inntekt er forslått økt i tråd med ventet økning i antall kredittdeklarasjoner.

Post 12 Ekspedisjonsgebyr

Ekspedisjonsgebyr ilegges på landegrensen mellom Norge og henholdsvis Sverige og Finland for ekspedisjoner utført utenfor ekspedisjonstiden.

Post 13 Gebyr ved avskilting av kjøretøy

I samsvar med Ot prp nr 83 (1988-89) «Om lov om endringer i lov av 19. Juni 1959 nr 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter» oppkreves gebyr ved avskilting av kjøretøy ved manglende innbetalt kilometer- /årsavgift.

KAP 1615 SKATTEFOGDENE

(jf kap 4615)

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999
01	Lønn og godtgjørelser	71 558		
11	Varer og tjenester	40 071		
01	Driftsutgifter		0	0
	Sum kap 1615	111 629	0	0

KAP 4615 SKATTEFOGDENE

(jf kap 1615)

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999
01	Utpantingsgebyrer	4 154	0	0
02	Diverse inntekter	0	0	0
15	Refusjon arbeidsmarkedstiltak	1 189	0	0
16	Refusjon av fødselsepen- ger/adopsjonspenger	1 501	0	0
17	Refusjon kompetansemidler	0	0	0
	Sum kap 4615	6 844	0	0

Etatsledelsen for skattefogdkontorene ble overført til skatteetaten med virkning fra 1. juli 1997, jf St prp nr 41 (1995-96), Innst S nr 266 (1995-96) og St prp nr 1 (1996-97). Det vises til omtale under kap 1618 Skattedirektoratet – skatteetaten, jf kap 4618 Skattedirektoratet – skatteetaten.

KAP 1616 ANDRE UTGIFTER TIL SKATTE- OG AVGIFTSINNKRIVING

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999
11	Varer og tjenester	96 498		
01	Driftsutgifter		37 250	0
21	Spesielle driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>		80 000	0
	Sum kap 1616	96 498	117 250	0

Det vises til Innst S nr 252 (1997-98), jf St prp nr 65 (1997-98), om oppfølging av budsjettreformutvalgets innstilling: sammenslåing av kapittel og poster. I samsvar med forslag i St prp nr 65 (1997-98), foreslås midler tidligere ført under kap 1616 postene 01 og 11 ført under kap 1610 post 21 og kap 1618 postene 01 og 21 i 1999.

KAP 1618 SKATTEDIREKTORATET – SKATTEETATEN

(jf kap 4618)

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999
01	Lønn og godtgjørelser	1 712 681		
11	Varer og tjenester	710 371		
01	Driftsutgifter		2 496 200	2 700 900
21	Spesielle driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	1 025	0	57 000
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	15 125	138 600	165 050
	Sum kap 1618	2 439 202	2 634 800	2 922 950

Skatteetatens overordnede mål er å sikre korrekt fastsettelse og innbetaling av de skatter og avgifter som Stortinget vedtar. Skatteetaten skal også sørge for et korrekt og oppdatert folkeregister, samt sørge for økonomitjenester av høy kvalitet til statsetater.

Skatteetatens hovedoppgaver kan inndeles etter følgende operative hovedfunksjoner:

- folkeregistrering
- gjennomføre forskuddsutskriving
- kontrollere grunnlaget for oppgavene fra skatte- og avgiftspliktige og tredjepart
- kontrollere og fastsette skatt på formue og inntekt samt folketrygdavgifter
- fastsette merverdi-, investerings- og arveavgift
- innkreve merverdiavgift, investeringsavgift, arveavgift og en rekke mindre avgifter, gebyrer m v for staten
- faglig ansvar for innkreving av direkte skatter
- kontroll og tilsyn med kommunekasserernes innfordring av arbeidsgiveravgift samt statens og folketrygdens andel av fellesskatten
- yte økonomitjenester til statsetater og statlige virksomheter

Skatteetaten omfatter Skattedirektoratet, 19 fylkesskattekontor, 18 skattefogdkontor, likningskontorene/folkeregistrene i landets 435 kommuner, samt Sentralskattekontoret for utenlandssaker, Sentralskattekontoret for storbedrifter og Oljeskattekontoret. I august 1998 åpnet Svalbard likningskontor. Bemanningen i etaten tilsvarte 6 413 årsverk pr 1. mars 1998. Etaten hadde i 1997 ansvaret for et skatte- og avgiftsproveny på ca 404 mrd kroner.

Skattedirektoratet påbegynte høsten 1997 et arbeide med å gjennomgå organiseringen av ligningsforvaltningen, jf Innst S nr 157 (1996-97) og Innst S nr 67 (1997-98). Direktoratet tar sikte på å utarbeide forslag til en mer hensiktsmessig organisering i løpet av 1. kvartal 1999.

Sentrale utfordringer og strategier

Skatteetaten vil møte en rekke utfordringer i årene fremover:

- høy endringstakt i næringslivet og økt mobilitet i befolkningen
- sterk vekst i finansiell sektor og økt internasjonalisering
- betydelig omfang av svart økonomi og økonomisk kriminalitet
- større krav til ekstern og intern informasjon
- rask informasjonsteknologisk utvikling
- økte krav til samarbeid og samordning i og mellom etater
- økt fokus på innbetaling/innfordring av utestående skatter og avgifter
- sterkere krav til og behov for regelverksutvikling
- økte kompetansekrav til de ansatte
- rekruttere og beholde dyktige medarbeidere i et stramt arbeidsmarked
- større krav til kvalitet på etatens produkter og tjenester

Skatteetatens strategier frem mot år 2000 omtales nedenfor og angir etatens satsningsområder for å møte disse utfordringene. Arbeidet med ny strategiplan for neste strategiperiode vil bli påbegynt i 1999.

Økt innsats overfor næringslivet

Skatteetaten skal styrke innsatsen overfor næringslivet. Etaten skal bidra til at næringslivet ivaretar sine plikter overfor fellesskapet gjennom å:

- redusere antall feil i opplysningsgrunnlaget, og øke oppdagelsesrisikoen for skatte- og avgiftsunndragelser
- samordne og forenkle næringslivets oppgaveplikt
- legge større vekt på verdiorientert arbeid på likningskontorene

Kvalitetssikring av arbeidet

Skatteetaten har som mål å gjøre arbeidet riktig første gang. Dette gjelder hele etatens arbeid, men først og fremst de store produksjonsoppgavene (behandling av selvangivelser, merverdiavgiftsoppgaver og folkeregistering) med til dels standardiserte og til en viss grad rutinepregede oppgaver. For å sikre at både manuelt og maskinelt arbeid gjøres riktig, satser skatteetaten på følgende:

- utvide prøveordningen med forhåndsutfylt selvangivelse for personlige skattytere til en landsdekkende prøveordning i 1999 (for inntektsåret 1998)
- sikre et korrekt og oppdatert folkeregister og merverdi- avgiftsmanntall ved bl a å videreføre samspillet om grunndata knyttet til Enhetsregisteret og å utvikle samarbeidet med andre myndighetsorganer for å bedre informasjonsgrunnlaget i folkeregisteret

Samordning og styrket samarbeid med andre

Skatteetaten skal samordne oppgaver og ressurser og samarbeide nært med andre etater. Gjennom dette skal etaten sikre en optimal ressursutnyttelse for å bedre egne resultater, samt bidra til at andre også når sine mål. Dette arbeidet konsentreres om:

- sterkere fokus på faglig styring og oppfølging av de kommunale skatteoppkreverne
- videreføring av samarbeidet med toll- og avgiftsetaten vedrørende kontroll, informasjonsforvaltning, utnyttelse av IT-kapasitet og utnyttelse av samordningsmuligheter mellom etatenes IT-systemer

Etaten legger også vekt på:

- fortsatt samarbeid med politi og påtalemyndighet, og med flere bransjeorganisasjoner som ledd i innsatsen mot økonomisk kriminalitet
- videreutvikle samarbeidet med skattemyndighetene i andre land, og med andre offentlige etater, nærings- og interesseorganisasjoner

Regelverksutvikling

Det er en sentral utfordring for skatteetaten å kartlegge og analysere i hvilken grad praktiseringen av regelverket ivaretar politiske intensjoner og krav til effektivitet i forvaltningen av reglene. For å systematisere dette arbeidet ble det i 1998 startet opp et regelverksutviklingsprosjekt, som vil bli avsluttet i løpet av første halvår 2000. Direktoratet vil fortsette samarbeidet med Finansdepartementet om forbedringer av regelverket, med vekt på økt forståelse og lettere praktisering.

Måltrettet personalforvaltning og kompetanseutvikling

I takt med endringer i samfunnet og skattyternes sammensetning, og med utvikling av arbeidsoppgavene i etaten (f eks innføring av forhåndsutfylt selvangivelse), vil kravene til kompetanse hos de ansatte endre seg. Kompetansebehovet vil avgjøre rekrutteringspolitikk, hva slags utvikling, omskolering og opplæring som blir nødvendig. Etaten har mange dyktige medarbeidere som er attraktive for andre etater og for det private næringslivet, og det er en stor utfordring å finne måter å beholde mange av disse i etaten. På den annen side har etaten et ansvar for å omskolere de ansatte som følge av endret organisasjonsstruktur og endrede arbeidsoppgaver.

Skatteetaten setter betydelige ressurser inn i opplæring og kompetanseheving av de ansatte hvert år. Dette ansvaret blir blant annet ivaretatt gjennom Skatteetatskolen. Denne er nå under vurdering, og det vil på et senere tidspunkt bli tatt beslutning om struktur og innhold for en fremtidig etatsopplæring.

Bedre informasjon og veiledning

For å bidra til at de skatte- og avgiftspliktige gir korrekte opplysninger, skal skatteetaten legge vekt på at informasjonsvirksomheten er fleksibel og målrettet, samtidig som forholdene legges til rette for at de skatte- og avgiftspliktige selv på en enkel måte kan skaffe seg relevant informasjon. Etatens informasjonsvirksomhet skal bidra til god regelforståelse og samtidig skape forståelse for skatteetatens virksomhet, holdninger mot svart arbeid m v. Staten vil satse på:

- arbeidet med å måle effekter av informasjonstiltak og effekter av samspill mellom kontroll- og informasjonstiltak
- å bedre informasjonsutveksling internt i etaten, i forhold til andre brukere og overfor oppgavegivere
- å videreføre arbeidet med å gjøre informasjon og enkle tjenester elektronisk tilgjengelig for publikum via f eks Internett og tekst-TV
- holdningsskapende arbeid

Videreutvikling av etatens IT-systemer

Bruk av informasjonsteknologi er et viktig verktøy i etatens virksomhetsutvikling og i utviklingen av nye produkter og tjenester. Økt bruk av IT krever samtidig oppfølging av sikkerhetsmessige forhold knyttet til personvern og datasikkerhet. Aktuelle satsingsområder i tillegg til de mer utviklingsrettede IT-prosjekter er:

- sikre at etatens systemer fungerer som normalt ved overgangen til år 2000
- gjennomføre fastsatt strategi for å sikre god IT-sikkerhet i skatteetaten
- videreutvikle løsningsmodeller for kontorstøttesystemer i skatteetaten
- videreføre arbeidet med å utvikle en mer samlet infrastruktur for IT ved fylkesskattekontorene
- utskifting av edb-utstyr ved likningskontorene/folkeregistrene

Innkrevning av skatter og avgifter

I innkrevingsarbeidet legges det vekt på å utvikle strategier for å prioritere den del av arbeidet som har størst provenymessig betydning. Saksbehandlingen skal holde et fastsatt faglig nivå, samtidig som en økende mengde søknadssaker gjør en effektivisering nødvendig.

Skattefogdkontorenes faglige styrings- og tilsynsfunksjon overfor de kommunale skatteoppkreverne skal gis høyere prioritet. Dette skal særlig skje gjennom en tettere oppfølging av resultater vedrørende innkrevingsarbeidet og arbeidsgiverkontrollen. Det vil også bli fokusert på skattefogdkontorenes oppfølging av avdekkede forhold.

Rapport 1997*Nøkkeltall*

Den totale skatte- og avgiftsinngangen har økt betydelig fra 1996 til 1997. Dette skyldes i hovedsak gode konjunkturer. Det antas at også økt fokus på verdiorientert arbeid (herunder kontrollarbeidet) ved fylkesskattekontor, sentralskattekontor og likningskontor/folkeregister samt skattefogdkontorene har hatt positiv betydning for bedre oppgavekvalitet og korrekt innbetaling av skatter og avgifter.

For personlige skattytere, næringsdrivende og selskaper ble det utliknet skatt for 242 mrd kroner. Det kom inn 161 mrd kroner i merverdiavgift, arbeidsgiveravgift og arveavgift. I alt kom det inn nær 404 mrd kroner gjennom skatte- og avgiftssystemene i etaten.

Skatte- og avgiftsinntekter (mill kr)

	1995	1996	1997
Utliknete skatter	169 200	185 200	210 200
Petroleumsskatt	18 000	19 800	31 900
Arbeidsgiveravgift...	53 900	57 700	61 500
Arveavgift.....	900	100	1 200
Merverdiavgift.....	86 400	96 400	98 900
SUM	328 400	360 100	403 700

I alt 3 243 000 personlige skattytere fikk skatteoppgjør i 1997, hvilket er vel 61 000 flere personlige skattytere og 6 300 flere selskaper enn året før. Skatteoppjøret for inntektsåret

1996 viser at 2 245 000 skattytere fikk tilbake 13,1 mrd kroner totalt, mens 793 000 skattytere fikk restskatt på til sammen 7,9 mrd kroner.

Det var vel 1 254 000 skattytere som leverte forenklet selvangivelse, som er ca 100 000 flere enn året før. Kjennskap og tillit til ordningen, sammen med en ytterligere tilrettelegging av systemet for at flere kunne levere forenklet selvangivelse, bidro til økningen.

Antall skattytere og merverdiavgiftspliktige

		1995	1996	1997
Skatt	Forskuddsskattepliktige som omfattes av oppgjøret	3 155 908	3 181 347	3 242 595
	Etterskuddsskattepliktige	143 344	146 174	152 457
Mva	Terminoppgavepliktige	184 172	188 324	190 293
	Årsoppgavepliktige	85 221	84 122	82 731

Sentralskattekontorene

Sentralskattekontorene er opprettet for å ivareta spesielle områder innen bedriftsbeskatning, petroleumsvirksomhet, beskatning av utenlandske selskaper og arbeidstakere med midlertidig tilknytning til landet. Kontorene er ansvarlige for et stort proveny.

Fordeling av skattytergrupper og utliknet skatt ved sentralskattekontorene

Sentralskattekontorene	ETTERSKUDDSPLIKTIGE		FORSKUDDSPLIKTIGE	
	Utliknet skatt (mill kroner)	Antall Skattytere	Utliknet skatt (mill kroner)	Antall Skattytere
SFU	278	518	490	17 698
SFS	4 001	1 642	-	-
OSK	31 990	51	-	-

Sentralskattekontoret for utenlandssaker (SFU) likner utenlandske virksomheter og utenlandske arbeidstakere, samt virksomheter og arbeidstakere på kontinentalsokkelen som ikke har varig tilknytning til riket. Også i 1997 økte antall selskap og arbeidstakere, som følge av lav arbeidsledighet i Norge og økende økonomisk aktivitet blant annet i bygg- og anleggsbransjen samt på sokkelen.

Noe over 500 selskap og 19 000 utenlandske arbeidstakere ble liknet i 1997. Utliknet skatt utgjorde i alt 768 mill kroner, derav 278 mill fra selskapene. Likningsbehandlingen og øvrig kontrollvirksomhet førte til at selskapenes inntekter ble økt med nær 2,1 mrd kroner.

Sentralskattekontoret for storbedrifter (SFS) ble opprettet samtidig med innføringen av skattereformen i 1992. Nesten 1 700 større bedrifter og konsern ble liknet ved kontoret i 1997, med en samlet omsetning på nær 494 mrd kroner. Det ble utliknet skatt for i alt 4 mrd kroner og kontrollvirksomhet førte til at selskapenes inntekter ble økt med vel 1,9 mrd kroner.

Oljeskattekontoret (OSK) utlikner skatt for selskaper som driver oljeutvinning og rørtransport av petroleum. Kontoret iliknet skatt for 31,9 mrd kroner i 1997, som er 12,2 mrd mer enn året før. Økningen skyldes i hovedsak økte petroleumspriser, men også høyere aktivitet på sokkelen med flere felt under utbygging og flere rettighetshavere. Likningsbehandlingen og øvrig kontrollvirksomhet ved Oljeskattekontoret førte til at inntektene i selskapene økte med 2,2 mrd kroner.

Hovedmål og resultater

For driftsåret 1997 rapporteres det gjennom etatens fem hovedmål, og det fokuseres på de krav som er stilt til etatens driftsresultater (inkl skattefogdkontorenes virksomhet). Resultatene målt i forhold til etatens hovedmål viser et overveiende positivt bilde. Hovedproduksjonen innen skatt, avgift og folkeregistrering er gjennomført innenfor de tidsrammer som er forutsatt. Omfanget av utestående skatter og avgifter er lavt. Det har også vært positiv utvikling i behandlingstiden av bokettersyn og av klager, men det er likevel fortsatt behov for forbedringer på dette området.

Hovedmålene og resultatene er:

1. Oppgavepliktige skal gi riktige og fullstendige opplysninger i rett tid

Målet om at minst 98 pst av selvangivelser og andre pliktige skjemaer skal være levert innen fristen ble oppfylt, mens mål om at minst 94 pst av alle pliktige mva-oppgaver skal være levert innen fristen avvek med 0,5 pst (93,5 pst).

Målet om at grunnlagsdataleveranser skal være mottatt av Skattedirektoratet innen 20. januar er oppfylt. Totalt mottok Skattedirektoratet ca 31,5 millioner grunnlagsdataoppgaver for inntektsåret 1996, som er en økning i forhold til inntektsåret 1995 (30,9 millioner).

2,6 pst av likningsutkastene inneholdt feil i 1996 pga grunnlagsdatafeil sammenlignet med 2,4 pst i 1995. Økningen skyldes i hovedsak skjerpede krav til vurderingen av feilfrekvens og har sammenheng med en stadig strengere kvalitetssikring.

2. Registre og manntall skal være riktig

De store brukerne (bl a Statistisk sentralbyrå, Rikstrygdeverket og helsevesenet) av folkeregisterets opplysninger hadde i 1997 ingen større innvendinger til kvaliteten på Det sentrale folkeregister.

Det overveiende antall folkeregistre overholder fristen på to dagers behandlingstid, men enkelte folkeregister trekker imidlertid ned helhetsinntrykket med for lang behandlingstid på samtlige meldingstyper. Skattedirektoratet vil arbeide for å forbedre denne situasjonen.

Siste fase i gjennomføringen av avgiftsmanntallet som tilknyttet register til Enhetsregisteret i henhold til Enhetsregisterloven, ble gjennomført i 1997. Dette innebærer at grunndata fra Enhetsregisteret erstatter tilsvarende opplysninger i manntallet og at oppdatering av disse opplysningene skjer ved jevnlig overføring fra Enhetsregisteret til fylkene.

3. Skatter og avgifter skal fastsettes riktig og til rett tid, og uoppgitte beløp skal avdekkes

De tre utleggingstidspunktene for likningen ble på det nærmeste oppfylt, i og med at nær 100 pst av de ordinære likningene for forskudds- og etterskuddspliktige skattytere ble lagt ut i september og at samtlige FSA-skattytere fikk sitt skatteoppgjør i midten av juni.

Alle skattyterne fikk tilsendt sine skattekort for 1998 i desember 1997.

Utskrevet forskudd utgjorde 99,5 pst av utliknet skatt. Målet om at utskrevet forskudd i forhold til utliknet skatt skal ligge mellom 98 pst og 102 pst av utliknet skatt, er derfor godt oppfylt.

Etaten har oppnådd bedre kvalitet i forskuddsutskrivningen. Det er imidlertid en liten økning i omfanget av skattytere som har fått restskatt eller tilgodebeløp på mer enn kr 10 000.

Antall såkalte kontorrettinger ved likningskontorene er redusert ytterligere og utgjør nå 3,2 pst av forskuddspliktige skattytere, hvorav feil som skyldes etatens egen behandling utgjør 1,9 pst. Årsakene til endring av likningen er registreringsfeil, feil føring på post m m. Ved innføring av forhåndsutfylt selvangivelse anses disse feilkildene å bli betydelig redusert.

Variert virkemiddelbruk, informasjon og kontroll har vært i bruk i etaten i lengre tid. Informasjon til og oppfølging av næringsliv og organisasjoner benyttes for å redusere omfanget av ikke tilsiktede feil og mangler. Måltrett informasjon gjennomføres derfor som en del av kontrollarbeidet.

Det ble gjennomført 6 312 stedlige kontroller mot 6 030 for året før. Ved kontroll av selvangivelser og andre oppgavekontroller, og ved bokettersyn overfor selskaper og andre etterskuddspliktige ble inntektene økt med 11,2 mrd kroner, mot 8,4 mrd kroner for året før, jf tabellen nedenfor.

Kontroller og effekter (eksklusive sentralskattekontorene)

	1995	1996	1997
Antall bokettersyn	6 582	6 030	6 312
Netto økning inntektsgrunnlag skatt (mill kroner)		8 400	11 200
Netto økning inntektsgrunnlag mva (mill kroner)	1 600	1 900	2 300

Total kontrollvirksomhet utført av sentralskattekontorene medførte at inntektsgrunnlaget ble foreslått økt med ca 6,4 mrd kroner for 1997, jf tabellen nedenfor.

Kontrollresultater sentralskattekontorene (mill kroner)

	1995	1996	1997
Sentralskattekontoret for utenlandssaker	900	700	2 100
Sentralskattekontoret for storbedrifter	2 000	2 400	1 900
Oljeskattekontoret	2 100	2 100	2 400

Økt kunnskap i etaten om effektene av forskjellige virkemidler, større markedsinnsikt og bedre utvelgelse og avgrensning av kontroller, bidrar til bedre utnyttelse av etatens kontrollressurser. I 1997 er det bl a satt i verk en systematisk analyse av feil i oppgaver og skjema fra næringsdrivende. Det ble foretatt kvalitetskontroll ved et utvalg av likningskontorer i enkelte fylker.

Skattefogdkontorenes resultatkrav på arveavgiftsområdet er i hovedsak oppfylt.

4. Skatter og avgifter skal innbetales og avregnes riktig og til rett tid

Restanser på ordinær skatt som forfalt til betaling i 1996 utgjorde i alt 1,7 mrd kroner. Dette tilsvarer samme nivå som året før, men resultatet er positivt fordi det må ses i sammenheng med at utliknet skatt økte fra 163 mrd kroner i 1995 til 175 mrd kroner i 1996.

Skattefogdkontorene har videreført tidligere resultater i forbindelse med å redusere restansene for merverdi- og investeringsavgift. Restanser på merverdiavgift for tidligere år og for avgift for 1996 som ikke ble betalt i 1997, var på 2,6 mrd kroner ved utgangen av 1997. Dette er en nedgang på 200 mill kroner fra 1996.

Både utestående og forfalt merverdi- og investeringsavgift (3,19 pst) samt restskatte (1,0 pst) av totalt oppgjør, lå godt innenfor etatens resultatkrav på henholdsvis 4,0 pst og 1,5 pst. Dette sees på som klart tilfredsstillende resultater. Det vises for øvrig til tabeller under programkategori 23.20.

Skattefogdkontorenes resultatkrav på innkreivingsområdet er i hovedsak oppfylt.

5. Etaten skal være rettferdig, effektiv og servicepreget

Likningsnemndene og overlikningsnemndene behandlet i alt 65 200 klagesaker i 1997. Klagenemnda for merverdiavgift behandlet 191 saker. I tallene inngår også klager fra tidligere år som først ble ferdigbehandlet i 1997.

Utvikling i antall klagesaker:

	1995	1996	1997
Behandlet i likningsnemnd og overlikningsnemnd	68 000	61 000	65 200
Behandlet i Klagenemnda for merverdiavgift	176	172	191

Det er satt som mål at behandlingstiden for klager på ordinær likning maksimalt skal være tre måneder regnet fra klage er mottatt til vedtak er sendt skattyter. Åtte pst av klagen hadde en saksbehandlingstid utover tre måneder. Skattedirektoratet vil arbeide for å forbedre dette resultatet.

Kravet om at gjennomsnittlig saksbehandlingstid for klager på fastsatt merverdiavgift (dvs fra klage er mottatt på fylkesskattekontoret til endelig vedtak foreligger) i løpet av 1997 skulle reduseres med minst 3 måneder, ble oppfylt. Ytterligere reduksjon bør imidlertid tilstrebes.

Behandlingstiden for bokettersynsrapporter fra kontroll er iverksatt til vedtak foreligger (skatt/avgift) skal være mindre enn 12 måneder. Imidlertid er de edb-messige endringer som må til for å måle om kravet er oppfylt ikke gjennomført for driftsåret 1997. Andel bokettersyn med behandlingstid utover 8 måneder har vært forholdsvis stabil de senere år, dog med en svak økning i 1997 med 16 pst mot 14 pst i 1996.

Fornyelse og utvikling

For å følge, og være i forkant av, endringene som skjer i samfunnet, har skatteetaten satt i gang en rekke prosjekter for å utvikle bedre produkter og tjenester.

a) Utvikling av edb-systemer

Nedenfor gis en beskrivelse av etatens større utviklingsprosjekter på IT-siden. Prosjektene er underlagt en overordnet prioritering. Arbeidsmarkedet på IT-området og skatteetatens tilgang til personellressurser på aktuelle kompetanseområder vedrørende prosjektene, er generelt meget stramt. Dette utgjør en risiko som medfører usikkerhet mht fremdrift og kostnader for alle prosjektene.

Blant annet i lys av behovet for å gi problematikken rundt overgangen til år 2000 prioritet, vil Finansdepartementet i samråd med Skattedirektoratet løpende vurdere de faglige og ressursmessige utfordringer knyttet til utviklingsprosjektene, blant annet med tanke på eventuelle justeringer av prioritering og fremdrift, jf avsnitt 2.

Situasjonen er nå slik at skatteetaten generelt i større grad vil måtte basere sin IT-virksomhet på bruk av eksterne tjenesteleverandører. Dette krever også nærmere avklaringer av juridiske/kontraktsmessig forhold.

Finansdepartementet legger for øvrig vekt på å kunne realisere synergieffekter i forbindelse med de store utviklingsprosjektene som gjennomføres i skatteetaten.

År 2000 prosjektet

Målet for prosjektet er å sikre at skatteetatens IT-baserte produksjonssystemer er i overensstemmelse med krav som bruk av datosetting fra og med dato 01.01.2000 stiller.

Skattedirektoratet vedtok i begynnelsen av 1998 organisering, planer og metodikk for år 2000-prosjektet. Direktoratets vurdering er at etaten kan klare overgangen til år 2000 under forutsetning av at prosjektet har tilgang på tilstrekkelig kvalifisert personell. Denne tilgangen vurderes som den mest kritiske faktoren i prosjektet. En annen særskilt utfordring i prosjektet er forholdet til næringslivet og kommunesektoren. Departementet vil i det videre arbeid legge til grunn at vedlikehold og drift av eksisterende produksjonssystem, herunder for å møte år-2000 utfordringen, gis høyeste prioritet i etaten.

Utvikling av en ordning med forhåndsutfylt selvangivelse (PSA-prosjektet)

I St prp nr 1 (1997-1998) er det redegjort for PSA-prosjektet. Prosjektet har i 1997 arbeidet med forhold som utvikling av datasystem, testing av løsninger, informasjon og behandling av spesielle grupper og forhold.

Det er fra våren 1998 (for inntektsåret 1997) iverksatt prøveordning ved de fem prøvekommunene Andebu, Askøy, Enebakk, Skedsmo og Tønsberg. Rapporter fra Skattedirektoratet konkluderer med at prøveordningen så langt har vært vellykket. Inneholdet i oppgavene som leveres av skattyterne som bruker forhåndsutfylt selvangivelse, er av bedre kvalitet enn oppgavene som leveres etter det tradisjonelle selvangivelsessystemet. I brukerundersøkelser blant skattyterne i prøvekommunene har skatteyterne fremholdt at ordningen innebar en klar forenkling av arbeidet med å levere selvangivelse. Den endelige evalueringen av prøvedriften for 1997 vil først kunne foreligge når likningsbehandlingen er avsluttet og klagebehandlingen er gjennomført. I 1999 legges det opp til en landsdekkende prøveordning for inntektsåret 1998.

Nytt forvaltningssystem for merverdiavgiften (MVA3 -prosjektet)

I St prp nr 1 (1997-1998) og St prp nr 65 (1997-98) er det redegjort for MVA3. Systemet som utvikles skal erstatte eksisterende løsning. I 1998 har arbeidet i MVA3-prosjektet vært knyttet til utarbeidelse av detaljerte løsningsbeskrivelser. Disse har vært grunnlag for videre arbeid med revidering av prosjektplaner og budsjett. Det har også pågått arbeid med å videreutvikle manntallsmodulen, vurdering av teknisk arkitektur og organisering av det videre arbeidet i prosjektet. Løsningsbeskrivelser og teknisk arkitektur foreligger nå i en slik form at de danner et tilstrekkelig grunnlag for videre planlegging. For å redusere risiko knyttet til fremdrift vil den totale løsningen bli utviklet i to faser. En revidert hovedprosjektplan vil foreligge i løpet av høsten 1998. Planverket vil inneholde rapporteringsrutiner og rutiner for endringshåndtering som medfører så lav risiko som mulig i det videre arbeidet. Tilgang på bemanning med god teknisk kompetanse vil imidlertid fortsatt være en kritisk faktor i prosjektet. Det tas sikte på anskaffelse og utplassering for hoveddelen (fase 1) av prosjektet i løpet av år 2000. Total løsning er planlagt gjennomført innen utgangen av år 2001. Det er knyttet stor usikkerhet til fremdriften.

Nytt forvaltningssystem for skatteoppkreving (SKARP-prosjektet)

I St prp nr 58 (1995-96) og St prp nr 1 (1997-98) er det redegjort for SKARP-prosjektet. Systemet som utvikles skal erstatte eksisterende løsning.

I løpet av 1997 har nye tilbud på programvare som kan danne basis for utvikling av en ny løsning blitt innhentet og vurdert. Organisasjon, rutiner og systemer ved skatteoppkreving er også kartlagt, dels ved en grundigere kartlegging ved utvalgte kontorer og dels ved en spørreundersøkelse til samtlige skatteoppkrevende.

I første halvår 1998 er det gjennomført et forprosjekt for å verifisere ny løsning. Etter en høringsrunde til bl a kommunale instanser, vil det bli utviklet en løsning for pilotdrift, forutsatt at den funksjonelle løsningen er god nok til å tas i bruk hos noen få skatteoppkrevende.

Dette prosjektet er meget komplisert, og det vil ta tid til å gjennomføre. Det innebærer bl a at pilotdriften trolig tidligst kan starte i år 2001. Finansdepartementet vil, bl a som forutsatt i St prp nr 58 (1995-96), komme tilbake til saken når en skal ta stilling til implementering av det nye systemet. Det er knyttet stor usikkerhet til fremdriften.

Økonomitjenesteprosjektet

I St prp nr 1 (1997-98) og spesielt i St prp nr 65 (1997-98) er det redegjort for Økonomitjenesteprosjektet.

I 1997 ble et nytt økonomisystem innført ved alle skattefogdkontorene. Alle kontorene har tatt i bruk den nye konsernkontoordningen for eget kontorregnskap, samt regnskapsføringen av skatt, mva og arveavgift. Det ble også iverksatt et arbeid med å kartlegge omfanget av eventuelle nye virksomheter som ønsker å få bruke skattefogdkontorenes løsninger, i tillegg til de virksomhetene som har benyttet skattefogdenes tjenester til nå. I løpet av 1999 skal dagens kunder etter planen være oppkoplet til skattefogdkontorenes system. Prosjektet er utfordrende fordi det kreves avansert funksjonalitet i systemløsninger og drift, samt økt kompetanse både hos skattefogdkontorene og kundene. Det er en viss usikkerhet knyttet til fremdriften.

System for likning av næringsdrivende (SLN-prosjektet)

I St prp nr 1 (1997-98) er det gitt en redegjørelse for SLN-prosjektet. Utviklingsarbeidet i SLN omfatter følgende systemer:

- system for elektronisk overlevering av likningsopplysninger til skatteetaten
- system for likningsbehandling av næringsdrivende

I 1998 har arbeidet bl a vært knyttet til utarbeidelse av løsningsbeskrivelser. Arbeidet har videre vært knyttet til anskaffelse av programvare og tjenester for bruk i pilotløsninger i forbindelse med elektronisk innrapportering.

I forbindelse med SLN-prosjektet er det etablert et samarbeid mellom skatteetaten, Statistisk sentralbyrå og Brønnøysundregistrene for å realisere en samordnet løsning for elektronisk overlevering av data fra næringsdrivende til skatteetaten, Statistisk sentralbyrå og Brønnøysundregistrene. En slik samordning vil kunne lette den samlede innrapporteringen for den enkelte næringsdrivende, og bidra til økt oppslutning om ordningen med elektronisk overlevering. Skattedirektoratet tar videre sikte på å etablere et generelt mottak for elektronisk innrapportering av data som skal ta i mot alle typer elektroniske overføringer til Skattedirektoratet, og arbeidet i SLN-prosjektet knyttes direkte opp mot disse planene. Både MVA3-, PSA- og SKARP-prosjektet vil ha direkte nytte av det arbeidet som gjøres i SLN-prosjektet på området elektronisk overlevering av data.

Aktiviteter i SLN-prosjektet i 1999 vil omfatte en begrenset videreføring av arbeidet med elektronisk innrapportering. Arbeidet i 1999 skal støtte andre pågående prosjekter i skatteetaten. En videreføring av SLN-prosjektet på bred basis (hovedprosjekt) vil Finansdepartementet komme tilbake til.

Det vises for øvrig til omtale i Ot prp nr 1 (1998-99) om prøvedrift med elektronisk innrapportering.

b) Fornyelsesprosjektet

Fornyelsesprosjektet ble etablert i 1995 for å sette fokus på fornyelse av fylkesskattekontorene, samt for å ivareta den videre omstilling av likningskontorer og folkeregistre. Prosjektet er senere utvidet og omfatter nå hele etaten.

Fornyelsesprosjektet har i 1997 bestått av 15 prosjekter innenfor følgende fire utviklingsområder:

- intern omstilling ved likningskontor og folkeregister
- styring og organisasjonsutvikling ved fylkeskattekontorene
- utvikling av kontrollvirksomheten
- IT-utvikling

Fornyelsesprosjektet videreføres ut 1998. Fornyelsesprosjektet skal da evalueres i sin helhet, og denne evalueringen vil ligge til grunn for videre beslutning om organisering og samordning av prosjekter i skatteetaten fra 1999 og fremover.

c) Organisering av likningsforvaltningen

Finansdepartementet anmodet høsten 1997 Skattedirektoratet om å starte et arbeide med å gjennomgå organiseringen av likningsforvaltningen med blant annet tanke på hvordan ressursene kan utnyttes mest mulig effektivt. Arbeidet er igangsatt og prosessen vil ta for seg både arbeidsdelingen mellom kontorene og selve kontorstrukturen. Forhold knyttet til mål og rammer for arbeidet, gjennomføring og organisering av arbeidet, premisser for arbeidet samt overordnede prinsipper for effektiv organisering ble behandlet i løpet av 1997. Evalueringsrapport med forslag skal fremlegges for departementet i løpet av første kvartal 1999.

d) Videreutvikling av etatens resultatoppfølgingssystem

Skattedirektoratet har i samarbeid med fylkesskattekontorene, likningskontorene, folkeregistre, sentralskattekontorene samt skattefogdkontorene, videreført arbeidet med utvikling av styringsdialogen. Systemer med fastsatte krav og statistikk skal brukes i intern styring og oppfølging, samt i styring og oppfølging mellom organisasjonsnivåene. Systemet for fylkesskattekontorene/likningskontorene vil være operativt fra 1998, og for sentralskattekontorene samt skattefogdkontorene i 1999.

e) Spesielt om styringsdialog mellom skattefogdkontorene og Skattedirektoratet

Skattedirektoratet overtok 1. juli 1997 ansvaret for etatslederopp gavene for skattefogdkontorene. Det er lagt ned betydelig innsats for å sikre god integrering av skattefogdkontorene i skatteetaten. I første kvartal av 1998 startet arbeidet med en helhetlig gjennomgang av styringsdialogen mellom skattefogdkontorene og Skattedirektoratet, samt av organisasjon og ledelse ved skattefogdkontorene.

f) Spesielt om styringsdialogen mellom sentralskattekontorene og Skattedirektoratet

Ansvaret for den mer operative styring og oppfølging av likningskontorene er lagt til fylkesskattekontorene, mens Skattedirektoratet har dette ansvaret overfor sentralskattekontorene. I tilknytning til innføring av mål- og resultatstyring i skatteetaten har Skattedirektoratet og sentralskattekontorene gått inn i en dialog for å utvikle et resultatsystem for sentralskattekontorene. Sentralskattekontorene ivaretar spesielle behov og krever en spesiell type oppfølging fra Skattedirektoratets side.

Budsjett 1999

Det foreslås samlet avsatt ca 320 mill kroner til utviklingsprosjekter, herunder nødvendig utskifting av EDB-utstyr. Dette er en økning på ca 100 mill kroner i forhold til tilsvarende avsetning i 1998. MVA-3 prosjektet er budsjettet med 55,5 mill kroner og økonomitjenesteprosjektet med 56 mill kr, jf St prp nr 65 (1997-98). Prosjektene omfatter:

- utvikling av nye systemer for skatteoppkreving (SKARP) og merverdiavgiftsforvaltning (MVA3)
- utvikling av system for likning av næringsdrivende med IT-løsninger for elektronisk innrapportering av oppgaver (SLN). Arbeidet i 1999 er begrenset til elektronisk innrapportering.
- videreføring av utredning og utvikling av et system for forhåndsfylt selvangivelse for forskuddspliktige skattytere (PSA)
- fortsatt styrking av IT-sikkerhet, med vekt på sikring av data som sendes på eksterne linjer
- videreføring av prosjekter om resultatstyring, ledelse og virksomhetsutvikling ved fylkeskattekontorene
- fornyelse av EDB-utstyr ved likningskontorene og folkeregistrene

- videreføre arbeidet med å tilpasse skattefogdenes tilbud innenfor økonomitjenester til de krav nytt økonomiregelverk for staten stiller
- Skattedirektoratet har gjennom flere år arbeidet med å legge om sine systemer til å håndtere år 2000. Dette arbeidet har høyest prioritet i 1999.

Budsjettforslaget for 1999 innebærer i hovedsak en videreføring av aktivitetsnivået innenfor ordinær drift. På driftssiden skal skatteetaten forfølge hovedmålene som er fastlagt for strategiperioden 1996-2000, det vil si at etaten skal arbeide for å nå best mulig resultater i forhold til følgende mål, jf rapportdelen:

1. Oppgavepliktige skal gi riktige og fullstendige opplysninger i rett tid.
2. Registre og manntall skal være riktig.
3. Skatter og avgifter skal fastsettes riktig og til rett tid, og uoppgitte beløp skal avdekkes.
4. Skatter og avgifter skal innbetales og avregnes riktig og til rett tid.
5. Lønns- og regnskapstjenester skal leveres som avtalt
6. Etaten skal være rettferdig, effektiv og servicepreget.

I Finansdepartementets tildelingsbrev til Skattedirektoratet for 1999, vil det bli formulert mer konkrete delmål under hvert hovedmål, som direktoratet skal følge opp ved hjelp av operative resultatindikatorer og resultatmålinger, jf rapporteringen for 1997. Et satsingsområde er å styrke skatteetatens faglige styring og oppfølging av de kommunale skatteoppkreverne, jf omtale i innledningen under pkt 2 Prioriterte oppgaver i 1999.

Post 01 Driftsutgifter

Post 01 omfatter lønnsutgifter samt leie og drift av kontorlokaler, utvikling og utskifting / anskaffelser av IT, reiser og utstyr m v, og det er i 1999 budsjettet med ca 2,7 mrd kroner.

Utgifter knyttet til skatte- og avgiftsinnkreving

Det vises til omtale under kap 1616 Andre utgifter til skatte- og avgiftsinnkreving. I 1999 er det avsatt 25,5 mill kroner under kap 1618, post 01 til dekning av betalingsformidlingsutgifter m v i forbindelse med skattebetalingsordningen, midler til innkreving av skatt på undersjøiske petroleumsforekomster, samt godtgjørelse til Stavanger kommune vedrørende regnskapsføring, innkreving og kontroll av skatt som liknes av oppdrags- og arbeidstakere som er skattepliktige i Norge, men som ikke har tilknytning til noen kommuner. For 1999 er det avsatt 7,2 mill kroner til godtgjørelse til Stavanger kommune.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, overslagsbevilgning

Det vises til omtale under kap 1616 Andre utgifter knyttet til skatte- og avgiftsinnkreving. I 1999 er det avsatt 57 mill kroner under kap 1618 Skattedirektoratet – skatteetaten post 21.

Bevilgningen skal dekke Skattedirektoratets utgifter til innkreving, som i hovedsak gjelder merverdiavgift, samt kommunekasserernes innkreving av arbeidsgiveravgift, skatt og trygdeavgift. Bevilgningsbehovet er avhengig av hvilke tiltak som må benyttes for å innkreve skyldig skatt og avgift, herunder bl a antall tvangsbegjæringer, antall åpne konkurser m v.

Som ledd i innkrevarsarbeidet er det nødvendig å sikre og følge opp krav i konkursbo. Det foreslås i den sammenheng at fullmaktsordningen som ble etablert i 1993 vedrørende tilsagn for dekning av nødvendige oppfølgingskostnader i konkursbo videreføres i 1999. Realisering av gitte tilsagn forutsettes utført under kap 1618 post 21.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Posten omfatter utskifting av datautstyr ved likningskontorene samt styrking av IT-sikkerheten og det foreslås avsatt ca 165 mill kroner i 1999.

KAP 4618 SKATTEDIREKTORATET - SKATTEETATEN
(jf kap 1618)

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999
01	Pante- og tinglysningsgebyrer (Namsmannen)	22 247	22 950	23 500
02	Andre inntekter	2 220	200	200
03	Lignings-ABC	66	400	400
04	Spesialoppdrag	818	1 000	1 000
05	Utpantingsgebyrer (Skattefogdene)	0	7 950	8 100
06	Økonomitjenester	0	100	0
15	Refusjon arbeidsmarkedstiltak	13 286	0	0
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	37 050	0	0
	Sum kap 4618	75 687	32 600	33 200

Inntektene under post 01 Pante- og tinglysningsgebyr (Namsmannen) omfatter gebyrer for de utpantinger som utføres av de ordinære namsmenn for skattefogdene. Inntektene under post 05 Utpantingsgebyr omfatter gebyrer ved de utpantinger som skattefogdene selv utfører. Skattefogdene fikk ved kgl res av 24. mai 1991 utpantingsfullmakt i hele embetsdistriktet for alle de krav de har oppkreivingsansvar for. Vedrørende post 06 Økonomitjenester har Finansdepartementet anmodet Skattedirektoratet å utrede grunnlaget for prising av skattefogdenes tjenester på dette området, hvilket tidligst vil være aktuelt fra år 2000.

Programkategori 23.30 Offisiell statistikk

(i 1000 kr)

Kap	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999	Pst endr 98/99
1620	Statistisk sentralbyrå (jf kap 4620)	361 660	365 100	389 000	6,5
	Sum programkategori 23.30	361 660	365 100	389 000	6,5

KAP 1620 STATISTISK SENTRALBYRÅ
(jf kap 4620)

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999
01	Lønn og godtgjørelser	184 725		
11	Varer og tjenester	91 127		
01	Driftsutgifter		284 650	299 400
21	Spesielle driftsutgifter	71 830	63 200	70 100
22	Folke- og bolig telling i år 2000	5 687	9 800	12 100
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres	8 291	7 450	7 400
	Sum kap 1620	361 660	365 100	389 000

Hovedoppgaver og organisering

Statistisk sentralbyrå er det sentrale organ for utarbeiding og spredning av offisiell statistikk. Statistisk sentralbyrås oppgaver og virksomhet er regulert gjennom lov om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå av 16. juni 1989 (statistikkloven), med forskrifter av 13. februar 1990.

I tillegg til å samle inn, bearbeide og formidle offisiell statistikk kan oppgavene gitt i loven oppsummeres slik, jf Ot prp nr 58 (1988-89):

- kartlegge og prioritere behov for offisiell statistikk
- samordne omfattende statistikk som blir utarbeidet av forvaltningsorganer
- utvikle statistiske metoder og utnytte statistikken til analyse- og forskningsformål
- gi opplysninger til statistisk bruk for forskningsformål og offentlig planlegging
- ha hovedansvaret (fra norsk side) for internasjonalt statistisk samarbeid

Statistisk sentralbyrå er en faglig uavhengig institusjon underlagt Finansdepartementet. Den faglige uavhengigheten innebærer at Statistisk sentralbyrå fastsetter de statistiske metodene og standardene som skal legges til grunn ved utarbeiding av den offisielle statistikken, og bestemmer hvordan og når den skal publiseres.

Statistisk sentralbyrå har eget styre, og har virksomhet i Oslo og Kongsvinger.

Sentrale utfordringer

I samsvar med Strategiplan 97 vil Statistisk sentralbyrå i sine prioriteringer fremover legge til grunn at:

- Den økonomiske statistikken skal bidra til å gi best mulig informasjon om strukturen og utviklingen i norsk økonomi, særlig som grunnlag for nasjonalregnskapet.
- Demografisk og levekårsrettet statistikk er av grunnleggende betydning for samfunnsforståelsen og for utformingen av politikk knyttet til sosiale og økonomiske forhold, og skal prioriteres høyt.
- Statistikkstatsingen skal avspeile at offentlig og privat tjenesteytende virksomhet utgjør en stadig større andel av norsk økonomi.

- Kravet til styringsinformasjon i offentlig forvaltning og innsikt i offentlig sektors ressursbruk, virkemåte og resultatoppnåelse medfører økt prioritering av statistikk på dette området.
- Miljø- og ressursstatistikken skal prioriteres i samsvar med den betydning dette området etter hvert har fått i den løpende overvåkingen av miljøtilstanden og i den langsiktige samfunnsplanleggingen både nasjonalt og internasjonalt.
- Egen forskningsvirksomhet skal bidra til å heve standarden på statistikk- og analysearbeidet og bidra med kunnskaper om tendenser i utviklingen, virkemåten til norsk økonomi og sosiale prosesser.
- Internasjonaliseringen av økonomien og økt sosial og kulturell integrering på tvers av landegrensene krever økt oppmerksomhet om sammenlignbarhet og standardisering i internasjonal statistikk.

Det legges også vekt på at statistikkarbeidet skal være preget av stabilitet, med vekt på å kartlegge de lange linjer i samfunnsutviklingen. Samtidig må krav til kvalitet og aktualitet oppfylles, og formidlingsvirksomheten må effektiviseres og være tilpasset brukernes behov. Statistisk sentralbyrå skal utføre sine oppgaver kostnadseffektivt og faglig kompetent, og på en måte som sikrer integritet og faglig uavhengighet. Det legges opp til nært samarbeid med oppgavegivere og offentlige registreiere. Oppgavebyrden må søkes holdt på et forsvarlig nivå.

I tillegg til de generelle prioriteringene, fremheves følgende satsingsområder:

- ny folke- og boligstelling basert på registerdata
- forbedret regionalstatistikk
- ny jordbrukstelling
- temaroterende levekårsundersøkelser
- bedre statistikk for privat og offentlig tjenesteyting
- bedre statistikk for offentlig sektor
- registerbasert økonomisk statistikk
- prisstatistikk
- sammenhengende lønns- og inntektsstatistikk
- samordning av miljødata og utvikling av en felles nasjonal miljørapportering
- forbedret nasjonalregnskapsstatistikk
- et helhetlig system for bedriftsdata
- oppbygging av et system for persondata

Statistisk sentralbyrå har gjennomgått og vil fortsatt gjennomgå omstillinger, bl a ut fra at kravene til en fleksibel og omstillingsdyktig organisasjon vil øke. Innslaget av høyt utdannet arbeidskraft har vært sterkt økende de siste årene, og en fortsatt utvikling i denne retning vil være påkrevd. Videre har Statistisk sentralbyrå 27 rådgivende utvalg som gir råd om mål og prioriteringer innen sine statistikkfelt. Statistisk sentralbyrå drøfter prioriteringer mellom ulike emneområder med departementer, næringsorganisasjoner og forskningsinstitusjoner.

Statistisk sentralbyrå har en relativt høy egenfinansiering i form av hel eller delvis oppdragsfinansiering av tilleggsstatistikk, analyse og forskning. Av en bemanning pr 1. mars 1998 tilsvarende 800 årsverk, utgjør de eksternt finansierte årsverk om lag 170.

Rapport 1997

Nasjonalregnskapet

I løpet av 1997 ble alle årsseriene i nasjonalregnskapet og kvartalsvis nasjonalregnskap revidert tilbake til 1978. De reviderte tallene er omgruppert til de nye klassifikasjonene og definisjonene som ble innført ved hovedrevisjonen. Som en del av hovedrevisjonen av nasjonalregnskapet ble det beregnet nye tall for realkapital og kapitalslit tilbake til 1978. Beregningsmetoden er lagt om ved at realkapitalen nå avskrives geometrisk, mens den tidligere ble avskrevet lineært. Dessuten er anslått levetid på de ulike kapitalartene revidert.

Med utgangspunkt i nasjonalregnskapet etter hovedrevisjonen ble det utarbeidet satelittregnskap for turisme for årene 1988-1993.

Forbedret datafangst og bruk av administrative registre

I løpet av 1997 nådde en langt på vei målet om å gjøre Bedrifts- og foretaksregisteret heldekkende. Arbeidet med innføring av ny struktur for statistikk over offentlig sektor ble

avsluttet. Med Arbeidskraftsundersøkelsen som kilde ble det startet med løpende publisering av data om etterutdanning, arbeidstidsordninger, overtid og type arbeidskontrakt (fast/midlertidig).

Statistikk for offentlig forvaltning

Arbeidet med å forbedre statistikk for offentlig forvaltning ble i 1997 videreført innenfor KOSTRA-prosjektet, hvor Kommunal- og regionaldepartementet er oppdragsgiver. Målet er å få til en bedre integrering og samordning av statistikk for offentlige finanser og ulike statistikker for personell og tjenesteproduksjon. Målet er en fullskala gjennomføring i år 2001. Det tas sikte på etablering av data for 28 kommuner i 1998 og etablering av Fylkes-KOSTRA, med ett fylke i 1998.

Temaroterende levekårsundersøkelser

De første resultatene fra tverrsnittsundersøkelsen i 1997, med hovedtema arbeidsmiljø og boforhold, ble publisert tidlig i 1998. Den første runden av panelundersøkelsen ble gjennomført våren 1997.

Elektronisk publisering

En stadig større del av Statistisk sentralbyrås formidling av statistikk skjer over Statistisk sentralbyrås web-tjeneste på Internett. Web-tjenesten er nå Statistisk sentralbyrås viktigste kanal for formidling av statistikk og antall brukere/oppsalg er økende.

Internasjonalt

SSB samarbeider aktivt med internasjonale organisasjoner som EU, EFTA, OECD, FN/ECE, IMF mfl.. Den viktigste delen av samarbeidet skjer for tiden i regi av EUROSTAT. De nødvendige direktiver og retningslinjer blir utarbeidet med norsk deltagelse i ulike arbeidsgrupper og møter i regi av EUROSTAT. Antall møter med norsk deltagelse økte fra 93 i 1996 til 107 i 1997.

Innenfor området «internasjonal statistisk rådgivning» ble det inngått flere avtaler i 1997. Samtlige prosjekter er helt ut oppdragsfinansiert.

Forskningsvirksomheten

Den planlagte reestimeringen av makromodellene i 1997 lot seg ikke gjennomføre fullt ut på grunn av forsinkelser i tilbakeregningen av kvartalsvis nasjonalregnskap. MODAG ble imidlertid delvis reestimert. En full oppdatering av modellene blir gjennomført i 1998. Et omfattende arbeid med etablering av databanker for tidsseriedata ble fullført i 1997. Konjunktur-historieprosjektet ble nær sluttført i 1997, og mange av resultatene er allerede dokumentert og publisert.

Typehusmodellen i LOTTE-systemet er ferdig utviklet, og bli brukt i en analyse av hvordan skattereformen av 1992 påvirket arbeidstilbud og inntektsfordeling.

Den mikroøkonometriske forskningen ble videreført på emneområdene arbeidsmarked, fordeling av inntekt og levestandard, konsumentatferd, FoU-investeringer og vekst, og etterspørsel etter arbeidskraft og kapital. Databanker basert på forbruksundersøkelsene 1974-1995 ble etablert og blant annet utnyttet i analyser av fordelingsvirkninger av indirekte beskatning for Finansdepartementet.

Innen arbeidsmarkedsstudier ble det blant annet gjennomført analyser av arbeidsledighet og overganger mellom ulike posisjoner i arbeidsmarkedet.

Forskning innen området demografi og levekår var preget av at mange prosjekter føres videre etter vedtatte planer. Et større prosjekt om enslige forsørgere ble avsluttet, og Norges forskningsråd har gitt midler til å fortsette analyser av denne gruppens situasjon på arbeidsmarkedet.

Budsjett 1999

Statistisk sentralbyrå vil legge til grunn hovedprioriteringene i Strategiplan 1997. Hovedvekten vil bli lagt på å opprettholde den løpende statistikk produksjon og analysevirksomhet på dagens nivå og fullføre igangsatte prosjekter. Særlig prioritet vil bli gitt til omstillingsarbeid knyttet til overtallighet, teknologiskiftet og overgang til år 2000 for etatens IT-systemer. Videre vil arbeidet med bedret kvalitet og tilgjengelighet bli viet økt oppmerksomhet.

*Resultatmål 1999 for de høyest prioriterte utviklingsområdene:**Folke- og boligtelling år 2000*

Den totale rammen for tellingen er 76,1 mill kroner hvorav 12,0 mill kroner avsettes for 1999.

- Det skal gjennomføres kvalitetsforbedrende tiltak for FoB-relevante registre.
- Prøveundersøkelsen for den skjemabaserte boligtellingen skal gjennomføres.
- Det skal utarbeides en samlet plan for alle kvalitets- og konsistensundersøkelser.
- Det skal utarbeides en plan for produkter og publisering.

Jordbrukstelling 1999

Den totale rammen for tellingen er 20 mill kroner hvorav 8,4 mill kroner avsettes for 1999. I løpet av 1999 skal datainnsamlingen være gjennomført, og bearbeidingen av materialet skal ha kommet i gang. Det legges opp til at 1/3 av revisjonen skal være utført ved utgangen av året.

Levekårsstatistikk

- Hovedresultatene fra undersøkelsen 1998, vil bli publisert i første kvartal. Med dette vil første syklus av de samordnede levekårsundersøkelser være fullført.
- Datainnsamlingen for tidsnyttingsundersøkelsen, som går gjennom en 12-månedersperiode, vil bli påbegynt høsten 1999.
- Datainnsamling for 3. runde av panelundersøkelsen skal gjennomføres våren 1999.

Statistikk for offentlig sektor (KOSTRA-prosjektet/KOMMUNE-STAT-RAPPORTERING)

Prosjektet delfinansieres ved et oppdrag fra Kommunaldepartementet.

- I 1999 trappes prosjektet opp slik at vel 140 kommuner deltar.
- Tjenesterapporteringen for kommunene skal fra og med 1999 omfatte alle tjenesteområder.
- Pilotforsøket med fylkes-KOSTRA skal evalueres i 1999. Fylkes-KOSTRA planlegges å omfatte 4 - 5 fylkeskommuner i 1999.
- I 1999 skal det arbeides videre med et opplegg for elektronisk innrapportering, mottak og tilbakerapportering.

Sykefraværstatistikk

Sykefraværstatistikken vil etter planen være etablert og i drift i 1999, og arbeidet med å bygge yrkesopplysninger i registerstatistikken vil videreføres. Sykefraværstatistikken utarbeides i samarbeid med Rikstrygdeverket.

Konjunkturstatistikk

Arbeidet med korttidsstatistikken vil bli styrket med særlig vekt på å kvalitetssikre arbeidet.

Internasjonalt arbeid

- Arbeidet med å ta hensyn til bestemmelsene i nye EØS-forordningene, vil bli videreført. Dette gjelder spesielt for korttids- og strukturstatistikken, og for transportstatistikk.
- Rapportering av data til EUROSTAT og andre internasjonale institusjoner skal forbedres ytterligere.
- Internasjonal statistisk rådgivning vil fortsette.

IMF-undersøkelse

I 1998-99 skal det gjennomføres en undersøkelse som et supplement til den årlige finanstellingen som skal dekke Det internasjonale pengefondets (IMFs) obligatoriske minimumskrav.

Forskningsvirksomheten

- Analyseverktøyet skal videreutvikles og dets evne til å håndtere mellomlangsigte økonomiske problemstillinger bedres.
- Bruken av modellverktøyet til empirisk baserte analyser skal styrkes, bl a på skatte- og trygdeområdet, og aktiviteten på modellen Lotte-trygd skal tas opp igjen.

- Studier av sammenhengen mellom den økonomiske utviklingen, energimarkedene og miljøsituasjonen skal videreføres.
- Behovet for ny befolkningsfremskrivning skal vurderes.

Kvalitet og tilgjengelighet

- Statistisk sentralbyrå har gjennom flere år økt innsatsen både på korttids- og strukturstatistikken. Arbeidet med kvalitet vil prioriteres i 1999, konsentrert om oppfølging for enkelte viktige statistikker av de krav om kvalitetssikring- og kvalitetsmåling som de nylig vedtatte EU-forordningene for struktur- og korttidsstatistikk stiller.
- Det vil i løpet av 1998 foreligge en egen håndbok om rutiner og metoder til bruk i revisjonsarbeidet i statistikkfremstillingen. I 1999 vil håndboka tas praktisk i bruk og vil kunne bidra til økt kvalitet på statistikken.
- Det vil også i 1999 satses på å øke brukernes tilgjengelighet til Statistisk sentralbyrås statistikker og analyser. Særlig viktig er videreutvikling av elektronisk formidling av statistikk, særlig via SSBs Web-tjeneste på Internett. Publiseringsvirksomheten vil bli gjennomgått med sikte på effektivisering og reduksjon i papirpublisering ved overgang til elektronisk publisering.
- Alle IT-systemer skal testes og tilpasses slik at de takler tusenårsskiftet, jf omtale av år-2000 problemet i innledningen.

Omstilling

Omstillingsarbeidet i SSB vidererføres i 1999 for å redusere overtalligheten som følge av at konverteringsprosjektet for Statens Pensjonskasse ble avsluttet i 1998.

Det legges opp til tilnærmet samme aktivitetsnivå i 1999 som i 1998.

Post 01 Driftsutgifter

Posten omfatter lønnsutgifter, utgifter til lokalleie, IT-drift og IT-anskaffelser, reiser, inventar og utstyr m v, samt deltakelse i EUs statistikkprogram som ledd i oppfølgingen av EØS-avtalen.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Posten omfatter lønn og godtgjørelser samt varer og tjenester knyttet til eksternt finansiert oppdragsvirksomhet.

Det legges opp til å videreføre oppdragsvirksomheten i 1999 på samme nivå som i 1998.

Oppdragenes art	1997		1998
	Antall årsverk	Inntekter (i 1000 kr)	Antall årsverk
Forskning	39	13 565	30
Personstatistikk	40	22 923	45
Økonomisk statistikk.....	26	13 120	35
Næringsstatistikk.....	55 ¹⁾	15 511	25
Annet.....	40	3 042	35
SUM	200	68 161	170

¹⁾ Herav 32 årsverk til dataregistrering for Statens pensjonskasse.

Post 22 Folke- og bolig telling i år 2000

Posten var ny i 1997 og ble innført samtidig som SSB fikk fullmakt til i iverksette en folke- og bolig telling i år 2000. Den samlede kostnad for tellingene vil være 76,1 mill kroner (1997-kroner) og vil bli fordelt over årene 1997-2002.

Post 45 Store nyanskaffelser

Det er ført opp 7,4 mill kroner til dekning av bl a investeringer i forbindelse med overgang til ny IT-teknisk plattform.

KAP 4620 STATISTISK SENTRALBYRÅ
(jf kap 1620)

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999
01	Salgsinntekter	4 748	7 200	7 400
02	Spesialoppdrag	68 161	63 200	70 100
04	Tvangsmulkt	2 845	3 000	3 000
15	Refusjon arbeidsmarkedstiltak	122	0	0
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	2 749	0	0
Sum kap 4620		78 625	73 400	80 500

Post 01 omfatter inntekter knyttet til salg av publikasjoner, mens post 02 omfatter inntekter fra eksternt finansierte statistikk-, analyse- og forskningsoppdrag. For nærmere omtale av Statistisk sentralbyrås eksternt finansierte virksomhet se omtale under kap 1620, post 21. For 1999 foreslås en mindre oppjustering av oppdragsrammen for 1998.

Statens innkrevingssentral krever inn tvangsmulkt (post 04) som Statistisk sentralbyrå ilegger med hjemmel i Statistikkloven ved manglende overholdelse av oppgaveplikten. Denne posten foreslås opprettholdt på 3 mill kroner, som er samme nivå som i 1998.

Programkategori 23.40 Andre formål

(i 1000 kr)

Kap	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999	Pst endr 98/99
1630	Tiltak for å styrke den statlige økonomiforvaltning	0	17 400	0	-100,0
1632	Kompensasjon merverdiavgift til kommuner og fylkeskommuner	368 867	677 000	960 000	41,8
1637	EU-opplysning	2 000	2 000	2 000	0,0
1641	Garantier for miljølåneordning i Den nordiske investeringsbank	0	5 000	0	-100,0
Sum programkategori 23.40		370 867	701 400	962 000	37,2

Programkategori 23.40 Andre formål omfatter tilskudd til frivillige organisasjoner til informasjonsarbeidet om EU og kompensasjon av merverdiavgift til kommuner og fylkeskommuner for kjøp av visse tjenester fra registrerte næringsdrivende (kap 1632).

KAP 1630 TILTAK FOR Å STYRKE DEN STATLIGE ØKONOMIFORVALTNING

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999
01	Lønn og godtgjørelser	0		
11	Varer og tjenester	0		
01	Driftsutgifter		17 400	0
Sum kap 1630		0	17 400	0

Nytt økonomireglement for staten med tilhørende funksjonelle krav trådte i kraft 10. januar 1997. Det ble i denne sammenhengen iverksatt tiltak for å styrke den statlige økonomiforvaltningen. Bevilgningen er bl a brukt til bemanningsmessig styrking av økonomifunksjonen, behov for nye økonomisystemer og ekstern konsulentbistand. Til dette formålet bevilget Stortinget den 21. juni 1996 25 mill kroner under nytt kap 1630 Tiltak for å styrke den statlige økonomiforvaltning, jf St prp nr 58 (1995-96) om omprioriteringer og tilleggsbevilgninger på statsbudsjettet 1996 og Innst S nr 283 (1995-96). Det ble også opprettet 50 stillinger. Finansdepartementet fordelte midlene og stillingene på departementene og underliggende virksomheter.

For 1997 var bevilgningen på kap 1630 i alt 40,3 mill kroner. Bevilgningen ble fordelt til departementer og underliggende virksomheter for å dekke lønnsutgifter til de stillingene som ble fordelt fra kap 1630 i 1996 og til andre utgifter i forbindelse med systemanskaffelser, konsulentbistand mv. For 1998 var bevilgningen på kap 1630 17,4 mill kroner som ble fordelt til departementer og underliggende virksomheter til dekning av utgifter til systemanskaffelser, konsulentbistand, opplæring mv.

Arbeidet med å tilpasse seg det nye økonomiregelverket har nå kommet så langt at en ikke lenger anser at det er nødvendig med ekstra tiltak for å styrke den statlige økonomiforvaltningen. Det vises til omtale av arbeidet med tilpasning til det nye regelverket i Gul bok. Det fremmes derfor ikke forslag om bevilgning på kap 1630 for 1999.

KAP 1632 KOMPENSASJON AV MERVERDIAVGIFT TIL KOMMUNER OG FYLKESKOMMUNER

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999
60	Tilskudd	368 867	677 000	960 000
Sum kap 1632		368 867	677 000	960 000

Lov om kompensasjon for merverdiavgift til kommuner og fylkeskommuner ved kjøp av visse tjenester fra registrerte næringsdrivende ble vedtatt av Stortinget 20. desember 1994. Med hjemmel i denne loven fastsatte Finansdepartementet 19. april 1995 forskrift med nærmere utfylling og avgrensning. Forskriften trådte i kraft 1. mai 1995.

Formålet med ordningen er å motvirke konkurransevridning mellom kommunal og fylkeskommunal tjenesteproduksjon i egen regi, som ikke er avgiftspliktig, og kommuners og fylkeskommuners kjøp av tjenester fra private næringsdrivende som er avgiftsbelagte.

Kompensasjonsordningen innebærer at merverdiavgift som refererer seg til tjenestekområdene vaskeri og renseri samt bygg og anlegg vil bli kompensert etter fastsatte satser til kommuner og fylkeskommuner, samt interkommunale og interfylkeskommunale sammenlutninger organisert etter kommunal særlovgivning. I henhold til forskriften vil betalt merverdiavgift for den del som gjenspeiler bearbeidingsverdien, bli refundert to kalenderår etter at anskaffelsen er foretatt. Kompensasjonskrav for 1997 vil bli utbetalt i 1999 på grunnlag av oppgaver fra kommuner og fylkeskommuner som er innsendt til fylkesskattekontoret innen 1. juni 1998.

Samtlige innsendte kompensasjonsoppgaver skal kontrolleres manuelt, og oppgavene skal være attestert av revisjonen i kommunene eller fylkeskommunen. Som vedlegg til oppgaven skal det fra oppgavegivers side utarbeides en opplisting over alle fakturaer.

Salgsdokumenter som ikke tilfredsstiller bestemte formkrav, skal ikke inngå i kompensasjonsgrunnlaget. Det kan også foretas stikkprøver av salgsdokumentene.

De samlede krav om kompensasjon for merverdiavgift fra kommuner og fylkeskommuner for søknadsåret 1995 utgjorde i underkant av 365 mill kroner. For 1996 utgjorde kravene ca 677 mill kroner. For 1997 utgjør de samlede krav ca 960 mill kroner. Den betydelige økningen fra 1995 til 1996 skyldtes i hovedsak at ordningen først trådte i kraft 1. mai 1995 og at flere kompensasjonsberettigede etterhvert har fått kjennskap til ordningen. Økningen fra 1996 til 1997 kan i stor grad forklares med økt kommunal etterspørsel på de områder hvor kompensasjon ytes, særlig økte bygge- og anleggsinvesteringer i kommunene som følge av undervisningsreformen fra 1997. Det foreslås at det bevilges 960 mill kroner for 1999.

Departementet legger til grunn at det løpende oppfølgingskriteriet for ordningen vil være at kompensasjonssøknadene fra den enkelte mottaker er dokumentert, og at kompensasjon skjer som forutsatt i forskrift 19. april 1995. Søknader om kompensasjon skal være godkjent av henholdsvis revisjonen i kommunene og fylkeskommunene.

KAP 1637 EU-OPPLYSNING

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999
70	Tilskudd til frivillige organisasjoner	2 000	2 000	2 000
	Sum kap 1637	2 000	2 000	2 000

Bevilgningen omfatter tilskudd til Europabevegelsen og Nei til EU, som skal anvendes til informasjonsarbeid om EU.

Bevilgningen foreslås videreført i 1999 med 2 mill kroner.

KAP 1641 GARANTI FOR MILJØLÅNEORDNING I DEN NORDISKE INVESTERINGSBANK

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999
50	Avsetning til tapsfond	0	5 000	0
	Sum kap 1641	0	5 000	0

Bevilgningen foreslås oppført under kap 1670 Avsetninger til den nordiske investeringsbank, post 50 Tapsfond for miljølåneordningen, jf omtale av kap 1670.

Programområde 24 Statlig gjeld og fordringer, renter og avdrag, m v

I f m behandlingen av Innst S nr 295 (1997-98), jf St prp nr 65 (1997-98) ble det vedtatt å slå sammen:

- kap 1650 Innenlandsk statsgjeld, renter m m med kap 1660 Utenlandsk statsgjeld, renter m m til kap 1650 Statsgjeld, renter m m
- kap 1651 Innenlandsk statsgjeld, avdrag med kap 1652 Statens grunnkjøpsobligasjoner, avdrag og innløsning og kap 1661 Utenlandsk statsgjeld, avdrag til kap 1651 Statsgjeld, avdrag og innløsning

De nye kapitlene er nå plassert under ny programkategori 24.10 Statsgjeld, renter og avdrag. Den gamle programkategori 24.20 Utenlandsk statsgjeld er som konsekvens av dette avviklet.

Det foreslås at kapittelpostene under programområde 25 Statsbankene flyttes til ny programkategori 24.20 Statlige fordringer, renter og avdrag m v. Programområde 25 Statsbankene foreslås derfor avviklet.

Programkategori 24.10 Statsgjeld, renter og avdrag m v

(i 1000 kr)					
Kap	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999	Pst endr 98/99
1650	Statsgjeld, renter og provisjon m m	15 735 883	15 577 000	18 125 100	16,4
1651	Statsgjeld, avdrag og innløsning	3 261 727	3 251 000	41 509 500	1176,8
1652	Statens grunnkjøpsobligasjoner, avdrag og innløsning (jf kap 1650, post 89, kap 5331 og kap 5606)	134 926	100 000	0	-100,0
1660	Utenlandsk statsgjeld, renter mm	2 679 672	1 408 000	0	-100,0
1661	Utenlandsk statsgjeld, avdrag	23 103 707	16 206 000	0	-100,0
Sum programkategori 24.10		44 915 915	36 542 000	59 634 600	63,2

Til renter m m på innenlandsk og utenlandsk statsgjeld er det ført opp 18 125 mill kroner for 1999 mot 16 985 mill kroner i 1998. Til avdrag på innenlandsk og utenlandsk statsgjeld er det ført opp om lag 41 510 mill kroner for 1999 mot 19 557 mill kroner for 1998.

Finansdepartementets fullmakt til å ta opp innenlandske og utenlandske statslån fastsettes av Stortinget på grunnlag av den årlige stortingsproposisjon om lånefullmakter, for 1998, jf Innst S nr 34 (1997-98) og St prp nr 11 (1997-98).

Den innenlandske statsgjelden inklusive fondenes inntestående utgjorde pr 31. desember 1997:

(i mill kr)	
Faste innenlandske lån	137 035,2
Spareobligasjoner og premieobligasjoner	40,4
Statssertifikater	35 000,0
Langsiktige kontolån.....	36 200,0
Kortsiktige kontolån.....	46 432,5
Fondenes inntestående i statskassen.....	3 494,7
Grunnkjøpslån.....	317,8
Sum	258 520,6

Med hensyn tatt til inngåtte valutabyttekontrakter og gruppert etter valutaslag, utgjorde statsgjelden i utenlandsk valuta pr 31. desember 1997 følgende omregnet i norske kroner¹:

	(i mill kr)
Svenske kroner	2,0
US dollar	1 588,2
Tyske mark	5 892,5
Britiske pund	2 386,4
Japanske yen	4 671,6
Belgiske francs.....	1 093,2
ECU	1 117,8
Franske francs.....	1 626,9
Kanadiske dollar	1 910,4
Italienske lire.....	1 615,1
Sum	21 904,1

KAP 1650 STATSGJELD, RENTER M M (jf kap 5605)

			(i 1000 kr)
Post	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998 Forslag 1999
11	Varer og tjenester	3 347	
01	Driftsutgifter		6 000 18 000
88	Renter og provisjon på utenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i>		398 700
89	Renter og provisjon på innenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i>	15 732 536	15 571 000 17 708 400
	Sum kap 1650	15 735 883	15 577 000 18 125 100

Post 01 Driftsutgifter

Under denne posten kommer utgifter vedrørende innenlandsk statsgjeld som ikke har sin naturlige plass under noen annen post, slik som utgifter i forbindelse med Norges Banks og Verdipapirsentralens behandling av statens lån samt utgifter til eventuell markedsføring av nye statslån. Videre inngår beløp som skal dekke utgifter i forbindelse med betjeningen av den utenlandske statsgjelden, som portoutgifter, annonseringer, gebyrer m v, samt utgifter til ulike elektroniske informasjons- og analysesystemer, utarbeidelse av eventuelle låneprospekt m v (tidligere ført under kap 1660, post 01). Det bemerkes at tallene for Regnskap 1997 og Vedtatt budsjett 1998 bare omfatter avsetningene til den innenlandske statsgjelden. Tilsvarende tall for den utenlandske statsgjelden er omtalt under kap 1660.

I budsjettet for 1999 er det tatt hensyn til at Norges Bank fra og med 1999 legger opp til å ta betalt for tjenester som banken yter staten ved Finansdepartementet i forbindelse med emisjon og forvaltning av statens lån. I dag er det ingen direkte betaling for disse tjenestene. Kostnadene Norges Bank har i forbindelse med disse, reduserer bankens overskudd og dermed overføringene fra Norges Bank til statskassen. Når staten betaler direkte for disse tjenestene, vil det ha sitt motstykke i større overføringer fra Norges Bank.

Det er videre avsatt midler til dekning av betalingstjenester Norges Bank utfører i f m statens konsernkontoordning.

Post 88 Renter og provisjon på utenlandsk statsgjeld mm, *overslagsbevilgning*

Det foreslåtte beløp på 399 mill kroner er beregnet å dekke kontraktsmessige renter og provisjoner på løpende utenlandsk statsgjeld. Beløpet omfatter også utgifter i forbindelse med låneopptak og forvaltning av utenlandslånene. Utgiftene kan bare beregnes anslagsvis.

¹ Regnet etter valutakurser pr 31.12.1997.

Post 89 m m på innenlandsk statsgjeld, overslagsbevilgning

(i 1 000 kr)

Under- Post	Underpostens Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999
89.1	Faste lån.....	10 335 317 ¹	9 965 000	10 041 900
89.3	Kontolån	2 977 389	3 387 000	4 455 300
89.4	Fondenes innestående.....	98 621	90 000	100 000
89.5	Statskasseveksler og statssertifikater	2 283 594	1 532 000	2 206 800
89.7	Nye faste lån	0 ¹	837 000	884 400
89.9	Grunnkjøpsobligasjoner.....	37 615	30 000	20 000
	Sum post 1650.89	15 732 536	15 571 000	17 708 400

1) I regnskapet føres faste lån og nye faste lån samlet.

Renteutgiftene på den innenlandske delen av statsgjelden er et anslag dels basert på de lån som allerede er tatt opp, og som stort sett har fast rente- og avdragsplan, og dels basert på forutsetninger om opptak av nye lån i 1998 og 1999. Omfanget av ny opplåning samt sammensetningen av de ulike opplåningsformene, avhenger bl a av den løpende pengepolitikken. Anslaget for renteutgiftene på statslån er beheftet med vesentlig usikkerhet.

Underpost 89.1 Faste lån

Som faste lån regnes statens innenlandske obligasjonslån med faste rente- og avdragsterminer tatt opp før 1. januar 1998. Ved utvidelser av eksisterende statsobligasjonslån kan det p g a forskjell mellom rentekupongen på det aktuelle lånet og markedrenten på lånetidspunktet oppstå over-/underkurs. For å gi et riktigere bilde av statens årlige finansieringskostnader blir en slik over-/underkurs ikke inntekts-/utgiftsført på lånetidspunktet, men den blir avregnet mot balansekonto i statsregnskapet (gruppe 77) og inntekts-/utgiftsføres på kap 1650, post 89.1 i senere år. Overkurs inntektsføres over lånets gjenværende løpetid. Fra 1. januar 1998 inntektsføres også underkurs på denne måten, mot tidligere over tre år eller over lånets gjenværende løpetid dersom denne var kortere enn tre år, jf St prp nr 11 (1997-98) og Innst S nr 34 (1997-98). Anslaget for statens renteutgifter i 1999 på faste lån opptatt i tidligere år fremkommer derfor som utgiftene til kupongrenter justert for den delen av over-/underkursen som inntekts-/utgiftsføres i 1999.

Det siste premieobligasjonslånet forfalt i april 1995. Det er tre års foreldelsesfrist for premier og ti år for hovedstol. Pr 31. desember 1997 var det utestående premieobligasjoner for 40,4 mill kroner.

Rente- og provisjonsutgiftene for faste lån anslås for 1999 til 10 042 mill kroner. Avdragene på faste lån er beregnet å utgjøre 33 188 mill kroner. Det vises til følgende oppstilling:

Innenlandske faste statslån 1999 (Lån tatt opp før 1. januar 1998, jf post 1650.89.1)

Antall lån	Lånebeløp 1. januar 1998	Rentefot	Renter og provisjon 1999. Kap 1650.89.1	Avdrag 1999 Kap 1651.90
	NOK	Pst	NOK	NOK
3	52 400	3-5	2 114	0
10	409 666 000	5	14 116 325	90 903 000
1	24 000 000 000	5 ¾	1 368 295 454	0
7	83 923 000	6	4 223 880	10 820 000
1	22 000 000 000	6 ¾	1 454 357 575	0
1	24 000 000 000	7	1 567 266 666	0
1	30 000 000 000	9	2 357 050 000	30 000 000 000
1	20 000 000 000	9 ½	1 686 166 666	0
3	4 748 150 000	12	479 545 500	601 550 000
1	931 350 000	12 ¼	73 343 812	266 100 000
3	1 996 392 000	12 ½	141 242 125	693 164 000
1	1 807 900 000	12,7	172 202 475	361 580 000
1	152 565 000	12 ¾	3 242 006	50 585 000
2	2 598 300 000	13	280 392 125	353 150 000
1	3 716 108 000	13,1	376 171 478	675 656 000
1	590 800 000	13 ¼	64 302 250	84 400 000
38	137 035 206 400		10 041 920 454	33 188 178 000

Eventuelle tilbakekjøp og førtidig innfrielse av statslån i 1998 vil kunne føre til reduserte rentebetalinger i 1999.

Underpost 89.3 Kontolån

Statsinstitusjoner og andre foretak kan plassere sine ledige midler som innskudd (kontolån) i statskassen. For de fleste av disse innskuddene yter staten renter. Prinsippene for fastsettelse av rentene på disse kontolånene er omtalt i Revidert nasjonalbudsjett 1993. Den største innskyteren av kontolån pr i dag er Folketrygdfondet. Folketrygdfondets plasseringer knyttet til statsobligasjonslån blir med hensyn til over-/underkurs behandlet som utvidelser av statsobligasjonslån. Postbanken (tidligere Postgiro) plasserer utelukkende statlige midler som kontolån. Kontolånplasseringer basert på statlige konti blir ikke forrentet.

Underpost 89.4 Fondenes innestående i statskassen

Når det gjelder spesifikasjon av de enkelte fond som har midler anbrakt i statskassen, vises det til oversikten over offentlige fond i vedlegg til St meld nr 3 Statsregnskapet. Pr 31. desember 1997 utgjorde fondenes innestående i statskassen 3 495 mill kroner. For 1999 regnes det med et beløp på 100 mill kroner til renter av fondenes innestående i statskassen.

Underpost 89.5 Statskasseveksler og statssertifikater

Statssertifikater er omsettelige verdipapirer med løpetid under ett år. Pr 31. desember 1997 utgjorde statens sertifikatgjeld 35 000 mill kroner regnet til pari kurs. Rentesatsen på statssertifikatene fastsettes ved hver utleggelse. Siden juli 1993 har renten som hovedregel blitt fastsatt ved auksjon. Statens renteutgifter til statssertifikater og statskasseveksler anslås til 2 207 mill kroner i 1999.

Underpost 89.7 Nye, faste lån

Underposten omfatter renteutgifter på innenlandske obligasjonslån med faste rente- og avdragsterminer tatt opp etter 1. januar 1998. Det er beregningsmessig lagt til grunn at faste lån tatt opp i 1999 ikke gir renteutgifter i 1999 fordi renten normalt betales årlig etter-skuddsvis. Over-/underkurs ved de enkelte lån er budsjettert i samsvar med etablerte rutiner, jf omtale av behandling av over-/underkurs under post 89.1. Anslaget på renteutgifter for nye, faste lån på 884 mill kroner er beheftet med vesentlig usikkerhet.

Underpost 89.9 Grunnkjøpsobligasjoner

Ordningen med oppgjør i form av grunnkjøpsobligasjoner, dvs oppgjør for offentlig erverv av grunn m v, er avvirket, jf Stortingets vedtak av forslaget til skattereform (Ot prp nr 35 (1990-91)), og det blir bare utstedt grunnkjøpsobligasjoner for oppgjør som er avtalt før 31. desember 1991. For 1999 foreslås ført opp 20 mill kroner til renter på grunnkjøpsobligasjoner.

KAP 1651 STATSGJELD, AVDRAG OG INNLØSNING

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999
90	Avdrag på innenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i>	3 261 727	3 251 000	41 488 200
91	Avdrag og innløsning av statens grunnkjøpsobligasjoner, <i>overslagsbevilgning</i>			80 000
92	Avdrag på utenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i>			-58 700
	Sum kap 1651	3 261 727	3 251 000	41 509 500

Avdragene er knyttet til faste innenlandske lån, dvs statsobligasjoner og langsiktige kontolån, samt til statens grunnkjøpsobligasjoner og utenlandslån. Eventuelle tilbakekjøp og førtidig innfrielse av lån vil bli regnet som avdrag. Det er vanskelig på forhånd å fastslå omfanget av eventuelle tilbakekjøp. Det vil videre kunne være uhensiktsmessig i forhold til statens forretningsmessige handlefrihet i markedet å spesifisere eventuelle planer om tilbakekjøp. Tilbakekjøp og førtidig innfrielse er derfor ikke anslått, og forslaget omfatter bare kontraktsmessig forfall.

Post 90 Avdrag på innenlandsk statsgjeld, overslagsbevilgning

Under denne posten føres opp avdrag på faste innenlandske statslån, jf oppstillingen under kap 1650, post 89.1 samt avdrag på langsiktige kontolån. I 1999 anslås avdragene å utgjøre 41 488 mill kroner. Eventuelle oppkjøp og førtidige innfrielser av faste lån og langsiktige kontolån vil bli ført under denne posten.

Post 91 Avdrag og innløsning av statens grunnkjøpsobligasjoner, overslagsbevilgning

Per 31. desember 1997 var det utestående grunnkjøpsobligasjoner for 317,8 mill kroner. Det foreslås ført opp 80 mill kroner til avdrag og innløsning av grunnkjøpsobligasjoner for 1999. Eventuelle førtidige innløsninger av grunnkjøpsobligasjoner vil bli ført under denne posten.

Post 92 Avdrag på utenlandsk statsgjeld, overslagsbevilgning

Den utenlandske statsgjelden pr 31. desember 1997, bokført etter valutakurser pr 31. desember 1997, var på i alt ca 21 904 mill kroner hensyn tatt til gjennomførte valuta-byttekontrakter (swaps). For oversikt over de enkelte utestående lån pr 31.12.97, vises det til St meld nr 3 (1997-98).

Som avdrag på den utenlandske statsgjelden er det for 1999 ført opp et negativt beløp, dvs en inntekt. Dette skyldes oppgjør av valutabyttekontrakter hvor termindatoene avviker fra termindatoene for de underliggende lånene. Dette er et uttrykk for en valutakursgevinst, noe som etter føringsprinsippene for statsregnskapet blir regnet som avdrag. Det eneste kontraktsfestede gjeldsavdraget i 1999 er et avdrag på om lag 0,7 mill svenske kroner på lånet i Sverige. På grunnlag av valutakurser pr utgangen av juli 1998 har en i budsjettforslaget for 1999 budsjettert med en valutakursgevinst på valutabyttefordelen som overstiger dette gjeldsavdraget med 58,7 mill kroner. Eventuelle tilbakekjøp og nedskriving av utenlandslån vil bli regnet som avdrag og vil bli ført under denne posten.

**KAP 1652 STATENS GRUNNKJØPSOBLIGASJONER, AVDRAG OG INNLØS-
NING**

(jf kap 1650, post 89, kap 5331 og kap 5606)

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999
90	Avdrag og innløsning, <i>overslagsbevilgning</i>	134 926	100 000	0
	Sum kap 1652	134 926	100 000	0

Det vises til behandlingen av Innst S nr 295 (1997-98), jf St prp nr 65 (1997-98). Bevilgningen under denne kapitelposten er overført til nytt kap 1651 Statsgjeld, avdrag og innløsning, post 91 Avdrag og innløsning av statens grunnkjøpsobligasjoner, *overslagsbevilgning*.

KAP 1660 UTENLANDSK STATSGJELD, RENTER M M

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999
11	Varer og tjenester	1 245		
01	Driftsutgifter		2 000	0
88	Renter, provisjon mm, <i>overslagsbevilgning</i>	2 678 427	1 406 000	0
	Sum kap 1660	2 679 672	1 408 000	0

Det vises til behandlingen av Innst S nr 295 (1997-98), jf St prp nr 65 (1997-98). Bevilgningene under dette kapitlet er overført til nytt kap 1650 Statsgjeld, renter og provisjon m m. Post 01 Driftsutgifter er overført til post 01 Driftsutgifter, og post 88 Renter, provisjon mm, overslagsbevilgning er overført til post 88 Renter på utenlandsk statsgjeld, overslagsbevilgning

KAP 1661 UTENLANDSK STATSGJELD, AVDRAG

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999
92	Avdrag, <i>overslagsbevilgning</i>	23 103 707	16 206 000	0
	Sum kap 1661	23 103 707	16 206 000	0

Det vises til behandlingen av Innst S nr 295 (1997-98), jf St prp nr 65 (1997-98). Bevilgingen under denne kapittelposten er overført til nytt kap 1651 Statsgjeld, avdrag og innløsning, post 92 Avdrag på utenlandsk statsgjeld, *overslagsbevilgning*.

Programkategori 24.20 Statlige fordringer, renter og avdrag, m v

(i 1000 kr)

Kap	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999	Pst endr 98/99
1670	Avsetninger til Den nordiske investeringsbanken	0	0	32 000	-
	Sum programkategori 24.20	0	0	32 000	-

Utgiftene i programkategorien omfatter avsetninger til Den nordiske investeringsbank.

KAP 1670 AVSETNINGER TIL DEN NORDISKE INVESTERINGSBANK

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999
50	Tapsfond for miljølåneordningen	0	0	5 000
51	Tapsfond for prosjektlåneordningen	0	0	2 000
90	Innbetalt grunnkapital	0	0	25 000
	Sum kap 1641	0	0	32 000

Post 50 Tapsfond for miljølåneordningen

Denne bevilgningen var i 1998 plassert under kap 1641 Garanti for miljølåneordning i den nordiske investeringsbank, post 50 Avsetning til tapsfond, jf omtale av denne.

I forbindelse med behandlingen av salderingsproposisjonen for 1997 fikk Finansdepartementet fullmakt til å gi garanti for miljølån til Nordens nærområder gjennom Den nordiske investeringsbank innenfor en total ramme på 19,5 mill ECU. Det ble samtidig opprettet et risikoavsetningsfond til dekning av Norges andel av eventuelle tap. Ettersom det ikke innkreves garantiprovisjon eller gebyrer fra NIB, må avsetningen til fondet bevilges over statsbudsjettet. Det er lagt opp til å avsette 5 mill kroner årlig over tre år til dette formål. Den første bevilgningen fant sted på statsbudsjettet for 1998. Det vises for øvrig til omtale av garantier i proposisjonens innledning.

Post 51 Tapsfond for prosjektinvesteringsslån

Stortinget er innbudt til å fatte vedtak om å samtykke i forslaget om forhøyelse av prosjektinvesteringsslån under Den nordiske investeringsbanken, NIB fra 2 000 mill ECU til 3 300 mill ECU, jf forslag til romertallsvedtak II. Taket for medlemslandene samlede garantier på 1 800 mill ECU skal derimot holdes uendret. Fordi massen av lån som potensielt kan gi tap øker, må det foretas økte avsetninger til tapsfondet for prosjektinvesteringsslån (PIL)-ordningen. Tidligere er det bevilget 10 mill kroner til dekning av Norges andel av potensielle tap under PIL-ordningen. Det foreslås en ytterligere avsetning på 6 mill kroner fordelt over tre år til dette formålet, med første bevilgning på 2 mill kroner i 1999. Det vises for øvrig til omtale av garantier i proposisjonens innledning.

Post 90 Innbetalt grunnkapital

Det er foreslått å forhøye NIBs grunnkapital fra 2 809 mill ECU til 4 000 mill ECU, jf forslag til romertallsvedtak II. En andel av forhøyelsen av grunnkapitalen innbetales av medlemslandene. Norge skal etter vedtaket innbetale et beløp på til sammen 8 943 846 ECU fordelt over tre år. I samsvar med dette foreslås en første bevilgning på 2 981 282 ECU i 1999 eller om lag 25 mill kroner, basert på valutakurser pr 10 august 1998. Innbetalt kapital er en fordring som skal aktiveres som formuesøkning i statens kapitalregnskap. Det vises for øvrig til omtale av garantier i proposisjonens innledning.

*Inntekter***KAP 5331 STATENS GRUNNKJØPSLÅN**

(jf kap 1650 post 89, kap 1651 post 91 og kap 5606)

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999
90	Avdrag fra Norges Kommunalbank	38 320	20 000	0
	Sum kap 5331	38 320	20 000	0

Post 90 foreslås overført f o m 1999 til kap 5341 Avdrag på utestående fordringer til ny post 97 Avdrag fra Norges Kommunalbank av grunnkjøpslån. Det vises til omtale av posten under kapittel 5341 Avdrag på utestående fordringer.

KAP 5340 LÅN TIL STATS BANKENE

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999
91	Avdrag, Den norske stats husbank	7 425 740	0	0
92	Avdrag, Statens fiskarbank	1 523 206	0	0
	Sum kap 5340	8 948 946	0	0

Post 91 Avdrag, Den norske stats husbank

Posten ble avvirket fra 1998 og bevilgningen ble flyttet til kap 5312, post 90 på Kommunal- og arbeidsdepartementets budsjett.

Post 92 Avdrag, statens fiskarbank

Posten ble avvirket fra 1998 som følge av Fiskarbankens integrering i SND fra 1997.

KAP 5341 AVDRAG PÅ UTESTÅENDE FORDRINGER

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999
91	Alminnelige fordringer	301 706	30 280	30 389
92	Selskapet for industrivekstanlegg (SIVA)	105 000	0	0
93	Statens nærings- og distriktsutviklingsfond, grunnfinansieringsordningen	27 222 500	0	0
94	Statens nærings- og distriktsutviklingsfond, risikolåneordningene	3 481 087	0	0
95	Avdrag på lån til Jugoslavia	0	1 100	1 100
96	Industrifondet, avdrag på valutalån	45 266	0	0
97	Avdrag på lån til Oslo lufthavn AS	0	0	2 301 120
98	Avdrag på ordinært lån til Posten Norge BA	120 000	2 164 000	0
99	Avdrag fra Norges Kommunalbank av grunnkjøpslån	0	0	2 000
	Sum kap 5341	31 275 559	2 195 380	2 334 609

Post 91 Alminnelige fordringer

Budsjettforslaget omfatter dekning av tap på lån og garantier under SND på om lag 10 mill kroner (jf kap 2420, post 71), samt avdrag på lån til næringsvirksomhet mv på om lag 20 mill kroner.

Post 92 Selskapet for industrivekst (SIVA)

Posten ble avvirket fra 1998, og bevilgningen er flyttet til kap 5326, post 90 på Kommunal- og regionaldepartementets budsjett.

Post 93 Statens nærings- og distriktsutviklingsfond, grunnfinansieringsordningen

Posten ble avvirket fra 1998, og bevilgningen er flyttet til kap 5320, post 90 på Nærings- og handelsdepartementets budsjett.

Post 94 Statens nærings- og distriktsutviklingsfond, risikolåneordningene

Posten ble avvirket fra 1998, og bevilgningen er flyttet til kap 5320, post 91 på Nærings- og handelsdepartementets budsjett.

Post 95 Avdrag på lån fra Jugoslavia

Det ble i 1983 gitt lån til Jugoslavia på 40 mill norske kroner, jf St prp nr 92 (1982-83) og Innst S 262 (1982-83). Lånet var et avdragslån med endelig forfall i august 1998, men det ble ikke betalt avdrag på lånet etter 1. februar 1991 eller renter etter 1. februar 1992.

Lånet til Jugoslavia er fordelt på de enkelte republikkene med 36,52 pst på Serbia, 28,49 pst på Kroatia, 16,39 pst på Slovenia, 13,20 pst på Bosnia Hercegovina og 5,40 pst på Makedonia. Det er inngått avtale om en betalingsplan med Kroatia og Slovenia, men foreløpig ikke med de øvrige republikkene. Kroatia har betalt tilbake sin andel av lånet, mens det er forsinkelser i betalingene fra Slovenia. I budsjettforslaget for 1999 legger en til grunn at Slovenia i år betaler sitt utstående slik at Slovenias andel av lånet gjøres opp i 1998.

Post 96 Industrifondet, avdrag på valutalån

SNDs innlån i valuta til valutalånsordningen ble vedtatt innfridd i sin helhet i 1997. Posten ble derfor avvirket fra 1998.

Post 97 Avdrag på lån til Oslo lufthavn AS

Den nye hovedflyplassen på Gardermoen er i hovedsak finansiert med statlige lån. Lånene er gitt til utbyggings- og driftsselskapet Oslo Lufthavn AS. Det foreslås inntektsført 2 301 120 000 kroner som tilbakebetaling av lån i 1999. Beløpet tilsvarer Luftfartsverkets innskudd av ansvarlig lånekapital i Oslo Lufthavn AS, jf bevilgningsforslag under kap 2450, post 95.

Post 98 Avdrag på ordinært lån til Posten Norge BA

Det ordinære lånet til Posten Norge BA innfris i sin helhet i 1998.

Post 99 Avdrag fra Norges kommunalbank av grunnkjøpslån

Posten foreslås overført fra 1999 fra kap 5331 Statens grunnkjøpslån.

Per 31.12.1997 utgjorde Kommunalbankens grunnkjøpslån fra staten ca. 8,7 mill kroner. De avdragsbeløp på grunnkjøpslån som Kommunalbanken mottar fra kommunene, innbetales til staten til avdrag på lånene som banken har fått i tilknytning til grunnkjøpslån. Kommunene kan også betale ekstraordinære avdrag som skal videreføres til staten. Det er derfor knyttet stor usikkerhet til avdragsanslaget. I budsjettet for 1999 foreslås ført opp 2 mill kroner som avdrag fra Kommunalbanken på grunnkjøpslån.

Det vises til kap 5605, post 85 Renter fra Norges Kommunalbank av grunnkjøpslån vedrørende renteinntektene av statens grunnkjøpslån til Kommunalbanken.

KAP 5342 TILBAKEFØRING AV MIDLER FRA STATENS FISKARBANK

Post	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999
01	Vågnadsfondet til Statens Fiskarbank	40 754	0	0
90	Grunnfond	5 000	0	0
91	2. prioritetsfond	582	0	0
	Sum kap 5342	46 336	0	0

Dette kapitlet ble opprettet i forbindelse med integrering av Fiskarbanken i Statens nærings- og distriktsutviklingsfond fra 1997.

Post 01 Vågnadsfondet til Statens fiskarbank

Posten ble opprettet i budsjettet for 1997 for å tilbakeføre Fiskarbankens vågnadsfond til staten. Vågnadsfondets saldo pr 31.12.96 ble betalt inn til staten i 1997.

Post 90 Grunnfond

Posten ble opprettet i budsjettet for 1997 for å tilbakeføre Fiskarbankens grunnfond til staten. Grunnfondets saldo pr 31.12.96 ble betalt inn til staten i 1997.

Post 91 2. prioritetsfond

Posten ble opprettet i budsjettet for 1997 for å tilbakeføre Fiskarbankens 2. prioritetsfond til staten. Saldoen på 2. prioritetsfondet pr 31.12.96 ble betalt inn til staten i 1997.

KAP 5350 TILBAKEFØRING AV MIDLER FRA STATENS BANKSIKRINGSFOND

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999
50	Overføring	975 000	3 366 972	3 120 000
	Sum kap 5350	975 000	3 366 972	3 120 000

Statens Banksikringsfond ble opprettet for å styrke soliditetsvernet for banknæringen, jf nærmere omtale i Innst O nr 31 (1990-91) og Ot prp nr 20 (1990-91). Banksikringsfondet eier om lag 16 pst av aksjene i Den norske Bank (DnB), mens Statens Bankinvesteringsfond eier om lag 36 pst av aksjene i DnB og 51 pst av aksjene i Kreditkassen. Statens Bankinvesteringsfond er tillagt forvaltningsoppgaver knyttet til Banksikringsfondets eiendeler i norske banker. Ved behandlingen av statsbudsjettet 1998 vedtok Stortinget regjeringens forslag om at den statlige eierandelen i de to bankene skulle reduseres til 1/3, jf Budsjettinnst S nr 6 (1997-98) og St prp nr 1 Tillegg nr 3 (1997-98) om endring av St prp nr 1 om statsbudsjettet medregnet folketrygden, punkt 3.4.14. Finansdepartementet har i brev datert 23. januar 1998 bedt om at Statens Bankinvesteringsfond legger opp til salg i 1998 med mindre markedsforholdene skulle tilsi senere salg.

Et nedslag i DnB som var planlagt i vår ble utsatt pga skiftet av konsernsjef. Budsjetteknisk er det nå lagt til grunn at salget først foretas i 1999. Erfaringsmessig er det stor usikkerhet knyttet til kursutviklingen, noe som forsterkes av de aktuelle markedsforholdene. Beregningsteknisk er kursen på DnB-aksjer fra 8. september i år benyttet. I statsbudsjettet 1999 inngår hovedsaklig anslåtte overføringer av inntekter fra DnB-aksjene i Banksikringsfondet.

KAP 5351 OVERFØRINGER FRA NORGES BANK

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999
70	Overføring	4 236 451	3 811 000	3 400 644
	Sum kap 5351	4 236 451	3 811 000	3 400 644

Ifølge retningslinjer for Norges Banks årsoppgjørdisposisjoner skal eventuelt overskudd etter avsetninger til kursreguleringsfond mv avsettes til et overføringsfond. Ved hvert årsoppgjør foretas det en overføring fra overføringsfondet til statskassen som tilsvarende gjennomsnittet av bruttoavsetninger til fondet ved de tre siste årsoppgjørene. I 1995 ble det avsatt 4 718,5 mill kroner til fondet, i 1996 ble det ikke avsatt midler til overføringsfondet mens det i 1997 ble avsatt 5 483,5 mill kroner.

KAP 5360 DET NORSKE PENGELOTTERI

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999
70	Spilleoverskudd	226 539	235 000	0
	Sum kap 5360	226 539	235 000	0

Regjeringen har i Ot prp nr 74 (1997-98) foreslått å slå sammen Det norske Pengelotteriet med Norsk Tipping. Inntektene fra Det norske Pengelotteriet er som en følge av dette overført til kap 3305 Inntekter fra Norsk Tipping.

KAP 5601 RENTER FRA STATS BANKENE

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999
75	Statens nærings- og distriktsutviklingsfond, grunnfinansieringsordningen	386 115	0	0
76	Statens nærings- og distriktsutviklingsfond, risikolåneordningene	188 523	0	0
78	Selskapet for industrivekstanlegg (SIVA)	24 572	0	0
79	Industrifondet, valutalån	443	0	0
81	Statens lånekasse for utdanning (jf kap 2410)	4 834 991	0	0
82	Statens landbruksbank (jf kap 2411)	223 224	0	0
83	Den norske stats husbank (jf kap 2412)	3 748 704	0	0
84	Norges kommunalbank	1 500	0	0
85	Statens fiskarbank (jf kap 2414)	10 609	0	0
	Sum kap 5601	9 418 681	0	0

Post 75 Statens nærings- og distriktsutviklingsfond, grunnfinansieringsordningen

Posten ble avviklet fra 1998, og bevilgningen er flyttet til kap 5620, post 80 på Nærings- og handelsdepartementets budsjett.

Post 76 Statens nærings- og distriktsutviklingsfond, risikolåneordningene

Posten ble avviklet fra 1998, og bevilgningen er flyttet til kap 5620, post 81 på Nærings- og handelsdepartementets budsjett.

Post 78 Selskapet for industrivekst (SIVA)

Posten ble avviklet fra 1998, og bevilgningen er flyttet til kap 5613, post 80 på Kommunaldepartementets budsjett.

Post 79 Industrifondet, valutalån

SNDs innlån i valuta til valutalånsordningen ble vedtatt innfridd i sin helhet i 1997 i forbindelse med behandlingen av Salderingsproposisjonen (1996-97). Posten ble på denne bakgrunn avviklet fra 1998.

Post 81 Statens lånekasse for utdanning

Posten ble avviklet fra 1998, og bevilgningen er flyttet til kap 5617, post 80 på Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementets budsjett.

Post 82 Statens landbruksbank

Posten ble avviklet fra 1998, og bevilgningen er flyttet til kap 5614, post 80 på Landbruksdepartementets budsjett.

Post 83 Den norske stats husbank

Posten ble avviklet fra 1998, og bevilgningen er flyttet til kap 5615, post 80 på Kommunaldepartementets budsjett.

Post 84 Norges Kommunalbank

Posten ble avviklet fra 1998, og bevilgningen er flyttet til kap 5616, post 80 på Kommunaldepartementets budsjett.

Post 85 Statens Fiskarbank

Som følge av Fiskarbankens integrering i SND fra 1997, ble posten avviklet fra 1998.

KAP 5605 RENTER AV STATSKASSENS KONTANTBEHOLDNING OG ANDRE FORDRINGER

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999
81	Av verdipapirer og bankinnskudd i utenlandsk valuta	2 455	2 000	3 000
82	Av innenlandske verdipapirer	132	100	100
83	Av alminnelige fordringer	179 763	350 000	80 000
84	Av driftskreditt til statsbedrifter	0	600	0
85	Renter fra Norges Kommunalbank av grunnkjøpslån	0	0	400
86	Av statskassens foliokonto i Norges Bank	4 538 587	4 085 589	5 547 000
87	Renter av fond for støtte ved skipskontrakter og fiskebåtkontrakter	117 952	80 000	99 000
	Sum kap 5605	4 838 889	4 518 289	5 729 500

Post 81 Av verdipapirer og bankinnskudd i utenlandsk valuta

Posten omfatter statens bankinnskudd til bruk på utestasjonene. Det foreslås ført opp 3 mill kroner på post 81 for 1999.

Post 82 Av innenlandske verdipapirer

Statens innenlandske verdipapirer omfatter bl a verdipapirer i offentlige fond forvaltet av Norges Bank. På bakgrunn av anslått beholdning gjennom året foreslås det ført opp 0,1 mill kroner under post 82.

Post 83 Av alminnelige fordringer

Posten omfatter renteinntekter av statens regnskapsføreres innskudd i Norges Bank og andre steder, utlån som forvaltes av Finansdepartementet og andre departementer og renteinntekter av likviditetslån til industrien, som forvaltes av Statens nærings- og distriktsutviklingsfond. Renter av lån til det tidligere Jugoslavia er også regnet inn her.

Statens regnskapsførere skal etter planen bli med i statens konsernkontoordning. Etter hvert som regnskapsførerne blir med i ordningen, vil renteinntektene under post 83 falle bort. I konsernkontoordningen vil regnskapsførernes midler stå på konto i Norges Bank, og renteinntektene posteres under kap 5605 post 86 Av statskassens foliokonto i Norges Bank.

Praktiske forhold gjør at enkelte av regnskapsførerne har behov for noe tid før de er i stand til å delta i konsernkontoordningen. Det legges imidlertid til grunn at de fleste av regnskapsførerne vil være med i konsernkontoordningen før inngangen til 1999. Renteinntektene under post 83 vil således reduseres tilsvarende. Reduksjonen er reflektert ved en tilsvarende økning av post 86. Det foreslås ført opp 80 mill kroner under post 83.

Post 84 Av driftskreditt til statsbedrifter

På post 84 inntektsføres renter av driftskreditter gitt av statskassen til statsbedrifter. Driftskreditter fra statskassen er ikke benyttet i 1997 eller 1998. En antar at det ikke vil bli gitt driftskreditter til statsbedrifter i 1999, og det foreslås derfor ingen inntekt under denne posten.

Post 85 Renter fra Norges kommunalbank av grunnkjøpslån

Posten foreslås overført f o m 1999 fra kap 5606 Renter fra Norges kommunalbank av grunnkjøpslån. Det vises videre til omtale av statens grunnkjøpsobligasjoner under kap 1651, post 91 og avdrag fra Kommunalbanken på grunnkjøpslån under kap 5341, post 97.

Kommunalbankens utestående i grunnkjøpslån er betydelig redusert de seneste årene, og utgjorde pr 31.12.1997 8,7 mill kroner. Renteinntektene fra disse lånene foreslås ført opp med 0,4 mill kroner for 1999.

Post 86 Av statskassens foliokonti i Norges Bank

Ved utgangen av 1997 var statskassens kontantbeholdning i Norges Bank på 81,1 mrd kroner, mot 83,6 mrd kroner ved utgangen av 1996. Det legges opp til at avsetningene i Statens petroleumsfond f o m annet kvartal 1998 blir overført fra statens kontantbeholdning ved utgangen av hvert kvartal. I fjerde kvartal 1998 kan avsetningen bli gjort i to omganger, h h v 30. november og 31 desember, jf omtale i Nasjonalbudsjettet. Statens kontantbeholdning må for øvrig sees i sammenheng med likviditetsstyringen i pengepolitikken og statens låneopptak. Statens finansieringsbehov dekkes dels ved trekk på statens kontantbeholdning og dels ved låneopptak, avhengig av bl a likviditetssituasjonen i pengemarkedet.

I forbindelse med samordning av forvaltningen av statens utenlandsgjeld og deler av Norges Banks valutareserver, er det opprettet en særskilt valutainnskuddskonto under statens konsernkonto i Norges Bank. Denne blir gitt en avkasting som står i forhold til avkastningen på Norges Banks valutaplasseringer. Det vises for øvrig til omtale i Nasjonalbudsjettet 1995. Kroneinnskuddene i Norges Bank forrentes for tiden med en rentesats på 4,25 pst p a. De samlede renteinntektene på statens kontantbeholdning i Norges Bank i 1998 anslås til om lag 5 547 mill kroner.

Post 87 Renter av fond for støtte ved skipskontrakter og fiskebåtkontrakter

Ubenyttede midler under kap 946, post 50 Overføring til fond for støtte ved skipskontrakter, blir i slutten av hvert budsjettår overført til konti i Norges Bank. Disse konti blir forrentet etter samme rentesats som statskassens kroneinnskudd på foliokonto i Norges Bank. På bakgrunn av beregnede innestående beløp foreslås ført opp 99 mill kroner for 1999.

KAP 5606 RENTER FRA NORGES KOMMUNALBANK AV GRUNNKJØPSLÅN

(jf kap 1650 post 89, kap 1651 post 91 og kap 5331)

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999
80	Renter	2 778	4 000	0
	Sum kap 5606	2 778	4 000	0

Posten under kapitlet foreslås overført f o m 1999 til kap 5605 Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer til ny post 85 Renter fra Norges kommunalbank av grunnkjøpslån. Det vises til omtale av posten under kapittel 5605 Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer.

KAP 5690 UTBYTTE AV STATENS KAPITAL I NORGES KOMMUNALBANK
(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999
80	Utbytte	100 000	0	0
	Sum kap 5690	100 000	0	0

Post 80 Utbytte

Som følge av overføring av ansvaret for budsjettering av innlånssiden av Statsbankene fra Finansdepartementet til fagdepartementene fra 1. januar 1997, ble posten avviklet fra og med 1998. Bevilgningen er flyttet til kap 5616, post 81 på Kommunal- og regionaldepartementets budsjett.

KAP 5691 AVKASTNING PÅ BEVILGET KAPITAL I STATENS BANKINVESTERINGSFOND
(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999
80	Avkastning på bevilget kapital	1 344 378	854 000	754 000
	Sum kap 5691	1 344 378	854 000	754 000

Statens Bankinvesteringsfond ble opprettet for å delta ved nytegninger av ansvarlig kapital i norske forretnings- og sparebanker i en situasjon med liten tilgang på kapital, jf Ot pr nr 8 (1991-92) Om lov om Statens Bankinvesteringsfond. Bankinvesteringsfondet er også tillagt forvaltningsoppgaver knyttet til Statens Banksikringsfonds eiendeler i norske banker. Statens Bankinvesteringsfond eier om lag 36 pst av aksjene i Den norske Bank og 51 pst av aksjene i Kreditkassen. Ved behandlingen av statsbudsjettet 1998 vedtok Stortinget regjeringens forslag om at den statlige eierandelen i de to bankene skulle reduseres til 1/3, jf Budsjett-innst S nr 6 (1997-98) og punkt 3.4.14 i St prp nr 1 Tillegg nr 3 (1997-98) Om endring av St prp nr 1 om statsbudsjettet medregnet folketrygden. Finansdepartementet har i brev datert 23. januar 1998 bedt om at Statens Bankinvesteringsfond legger opp til salg i 1998 med mindre markedsforholdene skulle tilsi senere salg.

Et nedsalg av DnB-aksjer som var planlagt i vår ble som nevnt utsatt p g a skiftet av konsernsjef. Det var lagt opp til at salg av aksjer i Kreditkassen skulle følge i etterkant av DnB-nedsalg. Ut fra disse forholdene og markedsforholdene for øvrig er det budsjetteknisk nå lagt til grunn at salget først foretas i 1999. Overføringen fra Bankinvesteringsfondet for 1999 utgjør i hovedsak utbytte i DnB og Kreditkassen for 1998. Regnskapsmessig gevinst på bankaksjesalg i 1999 i DnB og Kreditkassen vil bli inntektsført i statsbudsjettet 2000.

KAP 5692 UTBYTTE AV STATENS KAPITAL I DEN NORDISKE INVESTERINGSBANK
(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 1997	Vedtatt budsjett 1998	Forslag 1999
80	Utbytte	52 560	52 000	52 000
	Sum kap 5692	52 560	52 000	52 000

Post 80 Utbytte

Den nordiske investeringsbank utbetaler utbytte i forhold til medlemslandenes innskutte kapital. Utbyttets størrelse vedtas av bankens styre på grunnlag av regnskapsmessige resultater av virksomheten foregående år. Det legges budsjetteknisk til grunn et utbytte til den norske stat på ca 6 mill ECU for regnskapsåret 1998 som for 1997.

Finans- og tolldepartementet

t i l r å r :

1. I proposisjonen om statsbudsjettet for 1999 føres de summene opp som er nevnt i et fremlagt forslag:
 - a) Sum utgifter under kap 1, 20-51, 1600-1670 kr 65 897 069 000
 - b) Sum inntekter under kap 3041-3051, 4602-4620, 5331-5341,
5350-5360, 5605, 5691, 5692 kr 15 695 462 000
2. Stortinget blir innbudt til å gjøre vedtak som nevnt under I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII og IX i forslaget.

FORSLAG

til vedtak om bevilgning for budsjetterminen 1999,

kapitlene 1, 20-51, 1600-1670, 3041-3051, 4602-4620, 5341, 5350-5351, 5605, 5691, 5692

I

Utgifter:

Kap	Post		Kr	Kr	Kr
Det kongelige hus					
0001	Det kongelige hus				
	01	Apanasjer	25 600 000	25 600 000	25 600 000
Regjering					
0020	Statsministerens kontor (jf kap 3020)				
	01	Driftsutgifter	38 848 000	38 848 000	
0021	Statsrådet (jf kap 3021)				
	01	Driftsutgifter	66 773 000	66 773 000	105 621 000
Stortinget og underliggende institusjoner					
0041	Stortinget (jf kap 3041)				
	01	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	418 842 000		
	31	Utbedring og fornyelse av tekniske installasjoner, <i>kan overføres</i>	7 060 000		
	32	Kjøp av leiligheter, <i>kan overføres</i>	1 500 000		
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	40 780 000		
	70	Tilskudd til partigruppene	21 300 000	489 482 000	
0042	Forsvarets ombudsmannsnemnd				
	01	Driftsutgifter	2 680 000	2 680 000	
0043	Stortingets ombudsmann for forvaltningen (jf kap 3043)				
	01	Driftsutgifter	20 563 000	20 563 000	
0044	Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste				
	01	Driftsutgifter	2 300 000	2 300 000	
0051	Riksrevisjonen (jf kap 3051)				
	01	Driftsutgifter	218 823 000	218 823 000	733 848 000

Kap	Post		Kr	Kr	Kr
Finansadministrasjon					
1600	Finans- og tolldepartementet (jf kap 4600)				
	01	Driftsutgifter	170 250 000		
	21	Spesielle forsknings- og utredningsoppdrag	16 200 000	186 450 000	
1602	Kredittilsynet (jf kap 4602)				
	01	Driftsutgifter	91 200 000		
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	700 000	91 900 000	278 350 000
Skatte- og avgiftsadministrasjon					
1610	Toll- og avgiftsdirektoratet - Toll- og avgiftsetaten (jf kap 4610)				
	01	Driftsutgifter	790 700 000		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	4 000 000		
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	18 400 000	813 100 000	
1618	Skattedirektoratet - Skatteetaten (jf kap 4618)				
	01	Driftsutgifter	2 700 900 000		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	57 000 000		
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	165 050 000	2 922 950 000	3 736 050 000
Offisiell statistikk					
1620	Statistisk sentralbyrå (jf kap 4620)				
	01	Driftsutgifter	299 400 000		
	21	Spesielle driftsutgifter	70 100 000		
	22	Folke- og bolig telling i år 2000	12 100 000		
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	7 400 000	389 000 000	389 000 000
Andre formål					
1632	Kompensasjon for av merverdiavgift til kommuner og fylkeskommuner				
	60	Tilskudd	960 000 000	960 000 000	
1637	EU-opplysning				
	70	Tilskudd til frivillige organisasjoner	2 000 000	2 000 000	962 000 000

Kap	Post		Kr	Kr	Kr
Statsgjeld, renter og avdrag					
1650	Statsgjeld, renter m m (jf kap 5606)				
	01	Driftsutgifter	18 000 000		
	88	Renter og provisjon m m på utenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i>	398 700 000		
	89	Renter og provisjon m m på innenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i>	17 708 400 000	18 125 100 000	
1651	Statsgjeld, avdrag og innløsning				
	90	Avdrag på innenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i>	41 488 200 000		
	91	Avdrag og innløsning av statens grunnkjøpsobligasjoner, <i>overslagsbevilgning</i>	80 000 000		
	92	Avdrag på utenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i>	-58 700 000	41 509 500 000	59 634 600 000
Statlige fordringer, renter og avdrag m v					
1670	Avsetninger til Den nordiske investeringsbank				
	50	Tapsfond for miljølåneordningen	5 000 000		
	51	Tapsfond for prosjektlåneordningen	2 000 000		
	90	Innbetalt grunnkapital	25 000 000	32 000 000	32 000 000
Sum utgifter under Finans- og tolldepartementet				65 897 069 000	

Inntekter

Kap	Post	Kr	Kr	Kr
3041	Stortinget (jf kap 41)			
	01 Salgsinntekter	3 520 000		
	03 Leieinntekter	1 209 000	4 729 000	
3051	Riksrevisjonen (jf kap 51)			
	03 Kantinesalg	800 000		
	04 Salg av revisjonsveiledning m v	80 000	880 000	5 609 000
4602	Kredittilsynet (jf kap 1602)			
	01 Bidrag fra tilsynsenhetene	91 300 000		
	02 Andre inntekter	600 000	91 900 000	
4610	Toll- og avgiftsdirektoratet - Toll- og avgiftsetaten (jf kap 1610)			
	01 Gebyr for overtid	11 300 000		
	02 Andre inntekter	1 500 000		
	03 Pante- og tinglysingsgebyrer	1 000 000		
	11 Gebyr på kredittdeklarasjoner	75 700 000		
	12 Ekspedisjonsgebyr	3 700 000		
	13 Gebyr ved avskilting av kjøretøy	300 000	93 500 000	
4618	Skattedirektoratet - Skatteetaten (jf kap 1618)			
	01 Pante- og tinglysingsgebyrer (Namsmannen)	23 500 000		
	02 Andre inntekter	200 000		
	03 Lignings-ABC	400 000		
	04 Spesialoppdrag	1 000 000		
	05 Utpantingsgebyrer (Skattefogdene)	8 100 000	33 200 000	
4620	Statistisk sentralbyrå (jf kap 1620)			
	01 Salgsinntekter	7 400 000		
	02 Spesialoppdrag	70 100 000		
	04 Tvangsmulkt	3 000 000	80 500 000	299 100 000
5341	Avdrag på utestående fordringer			
	91 Alminnelige fordringer	30 389 000		
	95 Avdrag på lån til Jugoslavia	1 100 000		
	97 Avdrag på lån til Oslo lufthavn AS	2 301 120 000		
	99 Avdrag fra Norges kommunalbank av grunnkjøpslån	2 000 000	2 334 609 000	
5350	Tilbakeføring av midler fra Statens Banksikringsfond			
	50 Overføring	3 120 000 000	3 120 000 000	

Kap	Post	Kr	Kr	Kr
5351	Overføring fra Norges Bank			
	70 Overføring	3 400 644 000	3 400 644 000	8 855 253 000
5605	Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer			
	81 Av verdipapirer og bankinnskudd i utenlandsk valuta	3 000 000		
	82 Av innenlandske verdipapirer	100 000		
	83 Av alminnelige fordringer	80 000 000		
	85 Renter fra Norges kommunalbank av grunnkjøpslån	400 000		
	86 Av statskassens foliokonto i Norges Bank	5 547 000 000		
	87 Renter av fond for støtte ved skipskontrakter og fiskebåtkontrakter	99 000 000	5 729 500 000	
5691	Avkastning på bevilget kapital i Statens Bankinvesteringsfond			
	80 Avkastning på bevilget kapital	754 000 000	754 000 000	
5692	Utbytte av statens kapital i Den nordiske Investeringsbank			
	80 Utbytte	52 000 000	52 000 000	6 535 500 000
	Sum inntekter under Finans- og tolldepartementet			15 695 462 000

II

Den nordiske investeringsbank

Stortinget samtykker i at:

1. Finansdepartementet i 1999 kan godkjenne forslaget til forhøyelse av Den nordiske investeringsbanks grunnkapital med 1 191 445 142 ECU.
2. Finansdepartementet i 1999 kan godkjenne forslaget til forhøyelse av utlånsrammen for prosjektinvesteringslån fra Den nordiske investeringsbank med 1 300 mill ECU.

III

Garantifullmakter

Stortinget samtykker i at :

1. Finansdepartementet i 1999 kan gi garanti for lån fra Den nordiske investeringsbank vedrørende ordningen med prosjektinvesteringslån innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt garantiansvar som ikke må overstige ECU 340 991 000.
2. Finansdepartementet i 1999 kan gi garantier for miljølån til Nordens nærområder gjennom Den nordiske investeringsbank innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt garantiansvar av ECU 19 500 000.
3. Finansdepartementet kan i 1999 stille nye garantier for inntil 236 843 596 ECU for grunnkapitalen til Den nordiske investeringsbanken innenfor en totalramme for nytt tilsagn og gammelt ansvar som ikke må overstige 715 959 651 ECU.
4. Finansdepartementet i 1999 kan gi garanti for driftskreditt i Norges Bank til tilvirkning og omsetning av fisk innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt ansvar som ikke må overstige 50 mill kroner.

IV

Betinget tilsagn

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 1999 kan gi nye tilsagn under ordningen med oppfølging av statens krav i konkursbo, men slik at totalrammen for tilsagn ikke overstiger kroner 18 416 000. Utbetalinger dekkes av bevilgningene under henholdsvis kap 1610, ny post 21 og kap 1618, ny post 21.

V

Fullmakt til å forskuttere innbetalinger til Kommisjonen

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet kan forskuttere innbetalinger til Kommisjonen knyttet til Norges deltagelse i henhold til EØS-avtalens del VI, Samarbeid utenfor de fire friheter, mot senere belastning av de berørte departementers budsjetter.

VI

Fullmakt til å iverksette sikkerhetstiltak

Stortinget samtykker i at Statsministerens kontor i 1999 kan iverksette nødvendige sikkerhetstiltak for statsministeren og regjeringens øvrige medlemmer. Fullmakten omfatter ikke opprettelse av stillinger. Utgiftene belastes kap 21 Statsrådet, om nødvendig som overskridelse.

VII

Fullmakt til korrigere uoppklarte differanser og feilposter i tidligere års statsregnskap

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 1999 i enkeltsaker inntil 1 mill kroner kan korrigere uoppklarte differanser i regnskapene og feilposter i statsregnskapet som gjelder tidligere års regnskaper, ved postering over konto for forskyvninger i balansen i det sentrale statsregnskapet i det inneværende års regnskap.

VIII

Bestillingsfullmakt:

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 1999 kan foreta bestillinger for inntil 24 mill kroner utover gitt bevilgning under kap 1610, post 01.

IX

Folketrygdfondet

Stortinget samtykker i at:

1. Folketrygdfondets reglement § 4 3.ledd endres til følgende:

«Administrerende direktør i Folketrygdfondets administrasjon beskikkes av Kongen i statsråd. Folketrygdfondets styre kan avgi uttalelse før stillingen besettes, jf kgl res av 11.12.1983»

2. Folketrygdfondets reglement § 5 endres til følgende:

«Styret har ansvaret for at fondets midler anbringes med sikte på best mulig avkastning under hensyntaken til betryggende sikkerhet og den nødvendige likviditet. Fondets midler kan plasseres i norske ihendehaverobligasjoner og sertifikater, som kontolån til statskassen og som innskudd i Postbanken og forretnings- og sparebanker. Innenfor en ramme på 20 pst av forvaltningskapitalen kan fondets midler plasseres i aksjer i selskaper notert på norsk børs og, etter godkjenning fra Finansdepartementet, aksjer i norske selskaper ellers hvor aksjene er gjenstand for regelmessig og organisert omsetning, børsnoterte grunnfondsbevis i norske sparebanker, kredittforeninger og gjensidige forsikringsselskaper, og børsnoterte konvertible obligasjoner og børsnoterte obligasjoner med kjøpsrett til aksjer i norske selskaper. Fondet kan delta i emisjoner i ikke-børsnoterte aksjer i norske selskaper umiddelbart før børsintroduksjon, dersom det er klargjort på emisjonstidspunktet at de aktuelle aksjene vil bli børsnotert kort tid etter emisjonen.

Annet ledd er ikke til hinder for at Folketrygdfondet kan beholde aksjer i norsk selskap som i forbindelse med oppkjøp, fusjon el. endrer status til å bli utenlandsk selskap.

Fondet kan videre, innenfor den samlede rammen på 20 pst av fondskapitalen, gå inn med egenkapitalinnskudd i form av ikke-børsnoterte papirer, i tilfelle hvor fondet står i fare for å lide betydelige tap på plasseringer i obligasjoner. Dette må i så fall være ledd i en koordinert aksjon, hvor en dominerende gruppe av kreditorene deltar, og hvor siktemålet for fondet alene er å trygge fondets egne interesser.

Folketrygdfondet kan eie andeler for inntil 15 pst av total aksjekapital eller grunnfondsbeviskapital i ett enkelt selskap. Styret kan ta opp kortsiktige lån dersom dette finnes hensiktsmessig.

Folketrygdfondet kan, etter nærmere retningslinjer fastsatt av Finansdepartementet, inngå salgs- og gjenkjøpsavtaler knyttet til egenkapitalinstrumenter og rentebærende instrumenter der erververen av instrumentene etter avtalen har plikt til å tilbakeføre disse til selger.»